

Lisa 1
Rakvere vallavolikogu
27.09.2023 määrusele nr 30

RAKVERE VALLA ARENGUKAVA 2019-2035
RAKVERE VALLA EELARVESTRAATEEGIA 2024-2027

Sõmeru 2019

SISUKORD

Sissejuhatus	5
1. Üldiseloomustus	6
1.1. Asend	6
1.2. Rahvastik	7
2. Rakvere valla arengustrateegia	10
2.1. Väärtused	10
2.2. Visioon	10
3. Valdcondlikud eesmärgid ja tegevused	11
3.1. Kogukonnad	11
3.2. Haridus	12
3.3. Noorsootöö	16
3.4. Kultuur	19
3.4.1. Kultuuritegevus	19
3.4.2. Huvitegevus	21
3.4.3. Valla raamatukogud	22
3.5. Sport ja tervisedendus	23
3.6. Turvalisus ja elanikkonnakaitse	26
3.8. Sotsiaalkaitse ja tervishoid	29
3.8.1. Puuetega inimeste hoolekanne	30
3.8.2. Eakate hoolekanne	30
3.8.3. Toimetulekuraskustega tööealiste hoolekanne	31
3.8.4. Tervishoid	31
3.8.5. Lastekaitse	32
3.9. Tehniline taristu	33
3.9.1. Veevarustus ja kanalisatsioon	33
3.9.2. Sademevesi	34
3.9.3. Soojamajandus	35
3.10. Teed, tänavad, tänavavalgustus	36
3.11. Keskkond	39
3.11.1. Maavarad	39
3.11.2. Keskkonnakaitse	41
3.11.3. Jäätmekäitlus	43
3.11.4. Haljastus	43

3.11.5. Tõrma kalmistu.....	44
3.11.6. Looduskaitse ja pärandkultuur.....	45
3.12. Ettevõtlus.....	46
3.13. Elamuarendus.....	48
3.14. Majandusüksus.....	49
3.15. IT-arendus.....	50
4. Valla juhtimine ja arengukava seire.....	52
4.1. Juhtimine.....	52
4.1.1 Personalipoliitika.....	52
4.1.2 Töötervishoid ja tööohutus.....	53
4.1.3 Kommunikatsioon ja mainekujundus.....	53
4.2. Arengukava rakendamine ja seire.....	54
5. Eelarvestrateegia aastateks 2024-2027.....	56
Lisad.....	61
Lisa 1.....	62
RAKVERE VALLA INVESTEERINGUTE KAVA.....	62
1. Valdkonnaüleused investeeringud.....	63
2. Kogukonnad.....	63
3. Haridus.....	66
4. Noorsootöö.....	67
5. Kultuur.....	68
6. Sport ja tervisedendus.....	69
7. Sotsiaalkaitse ja turvalisus.....	70
8. Tehniline taristu.....	71
9. Teed, tänavad ja tänavavalgustus.....	75
10. Keskkond.....	76
11. Elamuarendus ja majandusüksus.....	78
12. IT-arendus.....	78
Lisa 2.....	79
RAKVERE VALLA SOTSIAALMAJANDUSLIK ÜLEVAADE.....	79
1. Üldiseloomustus.....	80
1.1. Asukoht.....	80
1.2. Kujunemine.....	80
1.3. Rahvastik.....	81
1.4. Ettevõtlus.....	86

1.5. Rakvere valla kolmas sektor	87
Lisa 3	99
RAKVERE VALLA ELANIKE KÜSITLUS	99
1. Ülevaade elanikkonna küsitlusest.....	100
1.1. Vastajate profiil.....	100
1.2. Arengukava roll kohalikus elus	103
1.3. Elanikkonna aktiivsus ja huvi kaasa rääkida	104
1.4. Rahulolu elukeskkonna ja pakutavate teenustega.....	108
1.5. Ettevõtluse areng.....	110
1.6. Rahulolu teavitusega.....	111
1.7. Tulevik Rakvere vallas	113
Joonised	
Joonis 1: Rakvere valla asend Eesti ja Lääne-Viru maakonna kaartidel.....	7
Joonis 2: Rakvere valla rahvastikupüramiid, 01.01.2023, rahvastikuregister	8
Joonis 3: Rändesaldod	9
Joonis 4: Põlevkivi varude paiknemine	40
Joonis 5: Fosforiidi varude paiknemine	40
Tabelid	
Tabel 1: Elanike arv 1. jaanuari seisuga.....	8
Tabel 2: Mittetulundusühingute arv Rakvere vallas, aprill 2023 (staatusega „registrisse kantud“). 11	
Tabel 3: Õpilaste arvud Rakvere valla haridusasutustes seisuga 01.05.2023	14
Tabel 1: Elanike arv 1. jaanuari seisuga.....	81
Tabel 2: Rakvere valla elanike arv alevike ja külade lõikes 01.01.2023 seisuga.....	82
Tabel 3: Rakvere valla elanike arvud soo- ja vanuserühmade lõikes, 01.01.2023.....	83
Tabel 4: Elanike arvud alevike ja külade lõikes aastatel 2017-2023, 1. jaanuari seisuga.....	85
Tabel 5: Rakvere valla juriidiliste isikute arv, aprill 2023	86
Tabel 6: Ettevõtjate arv töötajate arvu järgi aastatel 2013-2018.....	87
Tabel 7: Rakvere valla mittetulundusühingud, aprill 2023	87

SISSEJUHATUS

Arengukava on vallale vajalik, et fikseerida sotsiaalmajanduslik hetkeseis, olla teadlik olemasolevatest vajadustest, võimalustest ja ohtudest ning panna paika pikemaajalised arengusuunad ja eesmärgid. Arengukava on aluseks valla eelarve koostamisele ja investeringute planeerimisele.

Arengukava aastateks 2019-2035 kirjeldab Rakvere valla arengueeldusi ja visiooni ning neist lähtuvaid arengueesmärke kiirelt uuenevas keskkonnas, kus toimuvad globaliseerumisega kaasnevad muutused nii elustiilis kui sotsiaalsetes, majanduslikes ja poliitilistes suhetes.

Arengukavas leiavad käsitlemist kõik vallaelu olulisemad valdkonnad. Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele esitatakse arengukavas vähemalt:

- 1) majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna ja rahvastiku tervise arengu pikaajalised suundumused ja vajadused;
- 2) probleemide ja võimaluste hetkeolukorra analüüs tegevusvaldkondade lõikes;
- 3) tegevusvaldkondade strateegilised eesmärgid koos taotletava mõjuga arengukava perioodi lõpuni;
- 4) strateegiliste eesmärkide täitmiseks vajalikud tegevused arengukava perioodi lõpuni.

Valla arengukava koostamine algutati 21.03.2018 Rakvere Vallavolikogu määrusega nr 33. Arengukava projekt esitati avalikule arutelule ja korrigeeriti vastavalt arutelul esitatud ettepanekutele. Arengukava kinnitati Rakvere Vallavolikogu 23.01.2019 määrusega nr 39.

Arengukava koostamisel lähtuti 2018. aasta aprillis-mais elanikkonna hulgas läbi viidud ankeetküsitlusest (vt lisa 3), ettepanekutest ning valdkondlikest ja septembris-oktoobris läbiviidud piirkondlikest mõttetalgutest. Arengukava lähtematerjalide tutvustus toimus piirkondlikel aruteludel septembris-oktoobris 2018. Taustamaterjalina on kasutatud Sõmeru ja endise Rakvere valla arengukavasid, samuti teisi asjakohaseid arengukavasid ja statistilisi andmeid.

Valla arengukava ja eelarvestrateegia kuuluvad ühtsesse süsteemi valla teiste samalaadsete dokumentidega, milleks on Rakvere valla üldplaneering, valdkondlikud arengukavad, vallavalitsuse hallatavate asutuste arengukavad, mille alusel integreeritakse ja koordineeritakse erinevate eluvaldkondade arengut ning millest lähtuvalt rahastatakse valla arengut.

Rakvere valla üldplaneeringu eesmärk on Rakvere valla territooriumi ruumilise arengu põhimõtete ja üldiste arengusuundade määramine, maakasutuse ja ehitustingimuste (sh projekteerimistingimuste aluseks olevate tingimuste) seadmine ja täpsustamine ning seeläbi Rakvere vallast atraktiivse elamis- ja ettevõtluspiirkonna kujundamine.

Rakvere valla haldusterritooriumi kohta kehtib Sõmeru valla üldplaneering, mis kehtestati Sõmeru Vallavolikogu 20.07.2006 määrusega nr 21 ning Rakvere valla üldplaneering, mis kehtestati Rakvere Vallavolikogu 21.04.2010 määrusega nr 4.

Rakvere valla uue üldplaneeringu koostamine on algatatud 17.10.2018 otsusega nr 59.

Valla arengukava on ajas muutuv dokument ning seetõttu vaadatakse selle täitmine Rakvere vallavalitsuse ja vallavolikogu poolt igal aastal üle ning vajadusel viiakse sisse täiendused.

Arengukava koostamise juures täname kõiki, kes osalesid aktiivselt küsimustikele vastates või töörühmade tegevuses.

Suur tänu kõigile, kes jõu ja nõuga aitasid kaasa töö valmimisele!

Peep Vassiljev
Vallavolikogu esimees

Maido Nõlvak
Vallavanem

1. ÜLDISELOOMUSTUS

Rakvere vald on Eesti kontekstis hästi arenenud kohalik omavalitsus Rakvere ja Kunda linnade mõjupiirkonnas. Valda iseloomustavad suhteliselt noor ja stabiilne elanikkond ning aktiivne ettevõtluse areng, kus on vajaliku tehnilise taristuga tugev tööstuspiirkond ning toimiv põllu- ja metsamajandus. Rakvere vald on rikas ka kultuuripärandi poolest.

Vabariigi Valitsuse 29.12.2016 määrusega nr 170 „Rakvere valla ja Sõmeru valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine” muutmine kohaselt moodustus Rakvere valla ja Sõmeru valla ühinemise teel haldusüksus nimega Rakvere vald. Haldusterritoriaalse korralduse muudatus jõustus Rakvere Vallavolikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeval, s.o 21.10.2017.

Hea asukoht ja kvalifitseeritud tööjõu olemasolu on meelitanud ettevõtjaid investeerima nii tootmisse kui teenindusse, mis on taganud toimetuleku ka majanduslanguse ajal. Peamised tegevusalad on põllumajandus, ehitus, metallide töötlemine ja puidutööstus. Tähtsamad eksporditüübid on puit, turvas, metallitooted, lihatooted ja ehitusmaterjal. Taastumas on huvi investeerimiseks elamumajandusse.

Rakvere vald on sotsiaalselt turvaline ja atraktiivne elukeskkond, kus on mitmekülgsed võimalused vaba aja veetmiseks ja erinevate spordialadega tegelemiseks. Rakvere valla neljas põhikoolis, ühes algkoolis ja kolmes lasteaias antakse heatasemelist haridust. 15.06.2019 võeti riigilt üle Vaeküla Kool, praeguse nimega Näpi Kool. Valla viis noortekeskust ja kaks külakeskust koondavad enda ümber palju erinevas vanuses inimesi. Sõmeru Noorte Loodus- ja Tehnikamaja pakub võimalusi lastele ja täiskasvanutele loodusharidus- ja tehnikaringides osalemiseks. Sõmerul tegutseb päevakeskus. Uhtna hooldekodus saavad eakad ja puudega inimesed kaasaegse ning sõbraliku ööpäevaringse teeninduse osaliseks. Vallas käib tihe kultuuri- ja seltsielu, mis on koondunud peamiselt Sõmeru klubi ning Uhtna kooli ja raamatukogu ümber.

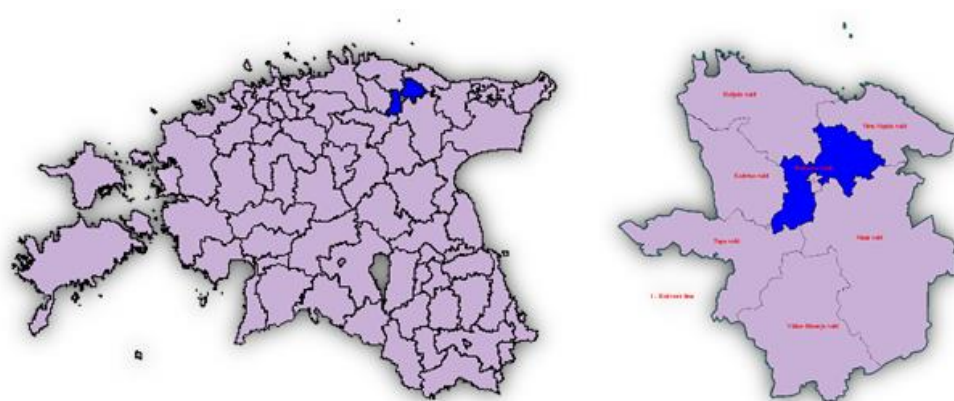
Igal aastal tunnustatakse tublisid õpilasi ja õpetajaid ning vallaelu edendajaid. Erielse austusavaldusena antakse teenekatele inimestele üle valla aumärgid. Valda sündinud lastele kingitakse nimelised hõbelusikad. Sõmeru klubi eestvedamisel korraldatakse näitusi, kontserte ja tantsuõhtuid. Koostöös aktiivsete kogukondadega tähistatakse rahvakalendri tähtpäevi.

2010. aastal valminud omapärase arhitektuurse lahendusega Sõmeru keskusehoones on ruumid Sõmeru raamatukogule, päevakeskusele, klubile, vallavolikogule ja vallavalitsusele. Keskusehoone naabruses asuvas Sõmeru tervisekeskuses töötavad hinnatud perearstid.

1.1. Asend

Rakvere vald asub Põhja-Eestis, Lääne-Viru maakonnas (vt joonis 1). Piirinaabriteks on Viru-Nigula, Haljala, Kadrina, Tapa ja Vinni vald ning Rakvere linn. Valla pindala on 294,7 km².

Valla keskusest Sõmerult on Rakvere kesklinna ligikaudu 5 km. Sõmerult Tallinna 98 km, Tartusse 132 km ja Narva 114 km. Valda läbivad Tallinn-Narva ja Rakvere-Kunda raudtee. Lähimad sadamad asuvad Kundas (24 km) ja Tallinnas (98 km).

Joonis 1: Rakvere valla asend Eesti ja Lääne-Viru maakonna kaartidel

Tulenevalt Rakvere valla territooriumist ning kogukondade paiknemisest on valla 4 alevikku ja 47 küla jaotatud informatsiooni jagamise ja koostöö parendamise eesmärgil tinglikult 8-ks kandidiks ehk kogukondlikuks piirkonnaks:

- Arkna kant – Arkna, Papiaru, Roodevälja ja Aluvere küla (291 elanikku);
- Lasila kant – Lasila, Karunga, Järni, Levala ja Karitsa küla (433 elanikku);
- Lepna kant – Lepna alevik ning Tobia, Taaravainu, Kõrgemäe, Eesküla, Mädapea ja Tõrma küla (909 elanikku);
- Sõmeru kant – Sõmeru ja Näpi alevik ning Ussimäe ja Koovälja küla (1912 elanikku);
- Ubja kant – Ubja, Katela, Andja, Aresi, Toomla, Sooaluse ja Nurme küla (359 elanikku);
- Uhtna kant – Uhtna alevik ning Kohala, Kohala-Eesküla, Varudi-Altküla, Varudi-Vanaküla, Sämi, Sämi-Tagaküla, Jäätma, Muru, Rahkla ja Võhma küla (725 elanikku);
- Vaeküla kant – Vaeküla, Rägavere, Raudvere, Katku, Raudlepa ja Kaarli küla (313 elanikku);
- Veltsi kant – Veltsi, Kloodi, Karivärava, Paatna, Kullaaru, Tõrremäe ja Päide küla (647 elanikku);
- KOV täpsusega oli 57 elanikku.

Andmed rahvastikuregistrist seisuga 01.01.2023.

Kandid aitavad läbi viia ka avalikke teabepäevi ja kogukonna üritusi.

1.2.Rahvastik

Statistikaameti koostatud klasteranalüüsi „Rahvastikuprognosis kohaliku omavalitsusüksuste rühmades“¹ järgi asub Rakvere vald suhteliselt stabiilse rahvastikuga grupis, mis tähendab, et tegemist on enam-vähem tüüpiliste küladega. Erisus samalaadsete küladega seisneb paiknemises maakonnakeskuse läheduses.

Rahvaarvu struktuur on Eesti keskmisest pisut parem ja rahvastik ka keskmisest veidi noorem ning rahvaarvu muutus kuni 2030. aastani on minimaalne, piirdudes kokku 3-4 %-lise vähenemisega.

1. jaanuari 2023 seisuga elab rahvastikuregistri andmetel Rakvere vallas 5646 inimest, neist mehi 2792 ja naisi 2854. Võrreldes eelmise aastaga on meil 47 elanikku rohkem. 2022. aastal sündis vallas 30 last, suri 70 inimest.

¹ Rahvastikuprognosis kohaliku omavalitsusüksuste rühmades (2015):
<https://planeerimine.ee/static/sites/2/rahvastikuprognosis-kovide-klasteranaluis.pdf>

Suurimad asulad on Sõmeru alevik, kus elab registri andmetel 1120 inimest, Ussimäe küla 380, Lepna alevik 375 ja Näpi alevik 338 elanikuga. Kõige väiksemad on 7 elanikuga Toomla küla ja 7 elanikuga Varudi-Altküla. Järgneb Võhma, kus on 10 elanikku.

Vanuselise jaotuse põhjal moodustavad 20% elanikest 0-18-aastased, 60% tööealised vanuses 19-65 ja 20% üle 65-aastased pensionieas inimesed.

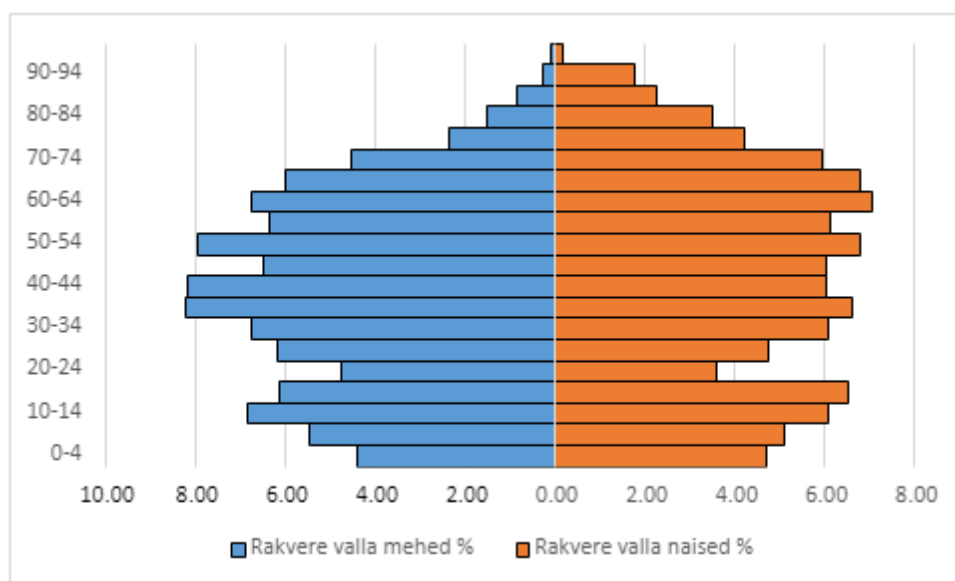
Tabel 1: Elanike arv 1. jaanuari seisuga

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rakvere vald	6018	5939	5838	5761	5647	5576	5548	5583	5565	5624	5618	5648	5599	5646
sh endine Rakvere vald	2228	2222	2170	2146	2108	2084	2088	2106						
sh endine Sõmeru vald	3790	3717	3668	3615	3539	3492	3460	3477						

Allikas: Rahvastikuregister

Vanuseline ja sooline koosseis näitab, et elanikkonnas on suurem osa keskealisi inimesi ning sündid on kahanevas trendis. Sellest tulenevalt on rahvastik vananev. Eakate hulgas on rohkem naisi kui mehi, kuid väikelaste hulgas on sood suhteliselt võrdsed.

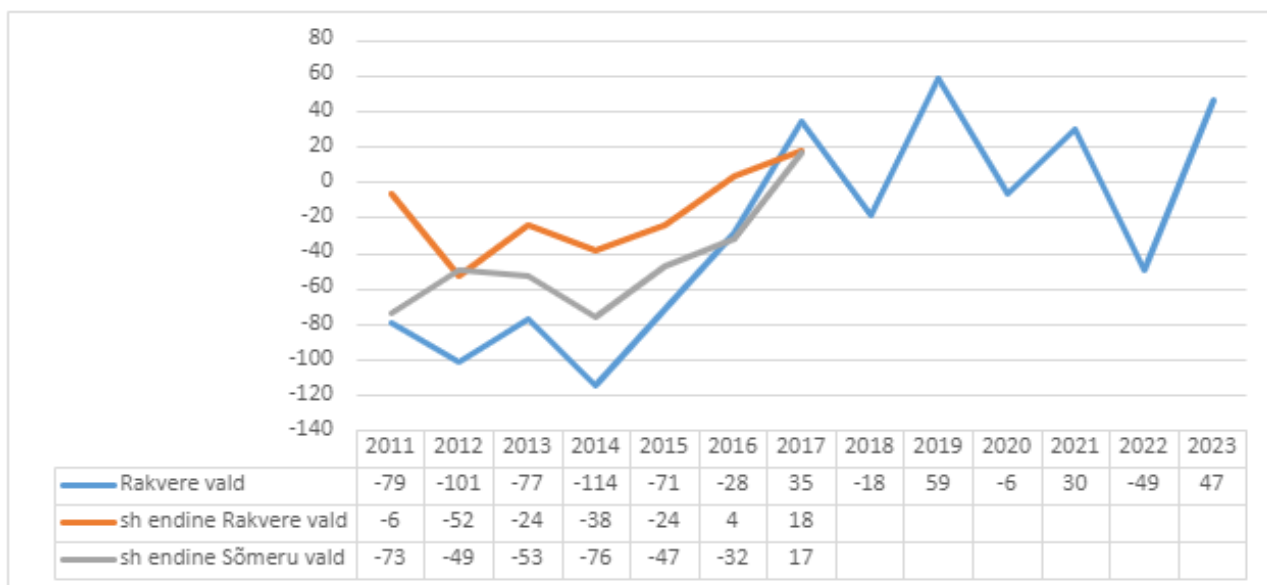
Kuigi tänane elanikkonna vanuseline ja sooline koosseis on Eesti keskmisest noorem ning vallas on palju tööealisi elanikke, siis sündide trend näitab, et pikemas perspektiivis vajab vald mitmeid eakate hoolekandega seotud teenuseid.

Joonis 2: Rakvere valla rahvastikupüramiid, 01.01.2023, rahvastikuregister

Rakvere valla jaoks on elanike arvu kasvu põhiliseks takistuseks Rakvere linna lähedus, kuna linnalähedaste piirkondade elanikud eelistavad lasteaija- ja koolikohti Rakvere linnas. Sellest tulenevalt peavad nad omama sissekirjutust Rakvere linna registris, kuna lasteaiad ja koolid eelistavad kohtade jaotamisel oma registri lapsi enne teiste piirkondade lapsi. Teisalt on linnalähedaste piirkondade korterelamud kujunenud hinnatud magalarajoonideks, kus eluruumide (tüüri)hinnatase

jääb linnaga võrreldes veidi odavamaks, kuid soodsa asendi ja hea transpordiühenduse tõttu on need piisavalt atraktiivsed, et meelitada inimesi sinna elama.

Joonis 3: Rändesaldod

2022. aastat iseloomustab tavapärasest suurem ränne, mis on seotud Ukraina põgenike saabumisega. Valda elama asus 451 inimest, sealhulgas Ukraina sõjapõgenikke saabus aasta jooksul 136. Soomest tuli Eestisse 18 inimest. Vallast lahkus mujale elama 360 inimest, sealhulgas 111 kolis Rakvere linna, 40 Tallinnasse, 14 Vinni valda, 13 V-Nigula valda, 13 Tapa valda, 13 Kadrina valda ja vähem teistesse omavalitsustesse. Soome kolis 18 inimest, Kanadasse 3 ja Rootsi 2 inimest. Vallasiseselt vahetas elukohta 100 inimest.

Aastatel 2011-2016 oli rändesaldo negatiivne, Rakvere valla asukoht Rakvere linna ümber on mõjutanud negatiivselt valla elanike rändesaldot. Aastatel 2017, 2019, 2021 ja 2023 on rändesaldo olnud positiivne ehk valda elama asunuid on olnud rohkem kui vallast lahkunuid.

2. RAKVERE VALLA ARENGUSTRATEEGIA

2.1. Väärtused

Rakvere valla arengu kavandamisel ja arengutegevustes lähtutakse oma tegevustes järgnevatest väärtustest:

- **avatus ja pädevus**
 - valla juhtimine ja ressursside haldamine lähtudes parimatest teadmistest, oskustest, kogemustest ja demokraatiast;
 - otsuste ja tegevuste avalikustamine ja läbipaistvus;
 - tegutsemine valla kodanike ja institutsioonide huve ning vajadusi arvestades;
 - inimeste tunnustamine ja motiveerimine.
- **eesmärgikindlus**
 - erinevatele sihtgruppidele suunatud arengu planeerimine;
 - püsiva toimetuleku- ja arenguvõime loomine;
 - arengu- ja arendustegevuse pidev eesmärgistamine.
- **uuenduslikkus ja jätkusuutlikkus**
 - õppimisvõime ja loovuse arendamine ning uuenduslike ideede ja tegevuste toetamine;
 - avaliku-, era- ja kolmanda sektori kaasamine valla avalike teenuste osutamise protsessi;
 - info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimaluste kasutamine teenuste osutamisel;
 - uute, arengule kaasaaitavate projektide käivitamine ja läbiviimise toetamine;
- **koostöö**
 - kõigi osapoolte kaasamine arengute kavandamisel, rahastamisel ja rakendamisel ning vastavate otsuste ettevalmistamisel.
 - initsiatiivi ja omaalgatuse toetamine.

2.2. Visioon

Rakvere vald on kasvavat heaolu, tasakaalustatud arengut ja turvalisust pakkuv elupaik, kus ollakse innovaatilised, hoitakse elu- ja looduskeskkonda ning säilitatakse kohalikku identiteeti ja kultuuripärandit.

Rakvere valla tunnuslause on “Vald täis vabadust ja võimalusi”.

3. VALDKONDLIKUD EESMÄRGID JA TEGEVUSED

3.1. Kogukonnad

Rakvere valda iseloomustavad aktiivsed kogukonnad ja tihe koostöö kodanikuühendustega. Valda on registreeritud mitmeid mittetulundusühinguid (MTÜ), korteriühistuid ning aiandus- ja garaažiühistuid.

Tabel 2: Mittetulundusühingute arv Rakvere vallas, aprill 2023 (staatusega „registrisse kantud“)

	Traditsiooniline MTÜ	Korteriühistu	Aiandus-, garaaži-, suvilaühistu
MTÜ arv	96	133	7

Allikas: Äriregistri teabeportaal

Rakvere vallas on 133 korteriühistut, millest 2018. aastal moodustati riigi poolt 57. Ülejäänud 75 korteriühistut on moodustatud enne sundmoodustamist ning üks 2020. aastal.

2018. aasta 1. jaanuaril jõustus 2014. aastal vastu võetud korteriomandi- ja korteriühistuseadus, millega asendati kaks varem kehtinud seadust (korteriomandiseadus ja korteriühistuseadus) ühe seadusega. Olemasolevatele korteriomanditele, mille majandamine toimus kuni uue seaduse jõustumiseni korteriomandite ühisuse vormis, moodustas riik ise korteriühistu.

Rakvere vallas alustati korteriühistute moodustamisega 1997. aastal. Kõige esimene korteriühistu moodustati Uhtna alevikus, samal aastal ka Sõmeru ja Näpi alevikes. Tänapäevaks on kõige rohkem korteriühistuid Sõmeru alevikus (29), Ubja külas (16), Lepna alevikus (13) ning Uhtna alevikus (10).

Kodanikuühendused korraldavad oma kogukonnale erinevaid kultuuriüritusi ning ühistegevusi. Rakvere vallas on kogukondade tegevuskohtadeks külamajad Ubjas ja Vaekülas, Sõmeru Noorte Loodus- ja Tehnikamaja Sõmeru alevikus. Kasutatakse ka väiksemaid ruume raamatukogude, päevakeskuste, noortekeskuste, koolide ja lasteaedade juures. Valla eesmärgiks on ehitada või reorganiseerida valla omandis olevaid hooneid kogukonnamajadeks, kus on ruumid nii ühistegevusteks kui ka raamatukogu, päevakeskuse jm teenuste jaoks.

Rakvere vald toetab mittetulundusühingute tegevust läbi “Rakvere valla eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks toetuse andmise korra”. Toetust antakse põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks, valla esinduskollektiivide toetamiseks, valla elanikele suunatud ürituste ja ühistegevuste läbiviimiseks ning teistest fondidest toetuste taotlemisel omaosaluse/kaasfinantseeringu katmiseks.

Tänapäevased kitsaskohad:

- kogukondlike piirkondade ebaühtlane arengutase;
- eestvedajate vähesus ja eestvedamise oskuste, teadmiste ja kogemuste erinev tase;
- vähene infovahetus erinevate osapoolte vahel.

Üldeesmärk: Rakvere valla kogukonnad on läbi ühistegevuse tugevad ning oma arengus jätkusuutlikud.

Alameesmärgid:

- valla igas kandis on aktiivsed eestvedajad;
- MTÜ-d on aktiivsed kogukondlike tegevuste elluviimisel;
- infovahetus omavalitsuse, kogukondade ja ettevõtjate vahel kantide arengu toetamiseks on efektiivne;
- kogukonnategevus on väärtustatud ja tunnustatud;
- noorsootöö tegevuse viimine kogukonnamajade tegevuse alla.

Tegevused:

- koostöö ja infovahetuse võimaluste loomine erinevate osapoolt vahel (KOV, kogukonnad, ettevõtjad);
- eestvedajate leidmine igasse kanti;
- külavanemate valimise vajaduse analüüsimine ja vajadusel külavanemate statuudi kehtestamine;
- kodanikuühendustele avalike teenuste delegeerimine (nt osalises mahus kogukonna piirkonna muruniitmise ja heakorratööd);
- soodustame noorsootöö tegevuse viimist kogukonnamajade tegevuse alla (toimivad näited Ubjas ja Vaekülas);
- kooskäimisvõimaluste tagamine võimaluste piires;
- kogukondlike tegevuste väärtustamine ja tunnustamine nii kogukonnasiseselt kui ka omavalitsuse üleselt;
- kodanikuühendustele inspiratsioonipäevade korraldamine;
- kogukondlike tegevuste ja oskuste parendamine ning kogukonnatunde loomine läbi koolitustegevuse ja ühistegevuse;
- ehitada või reorganiseerida valla omandis olevaid hooneid kogukonnamajadeks;
- investeringute suunamine valla erinevatesse kantidesse.

Investeeringud:

- mänguväljakute rajamine või laiendamine;
- puhke- ja virgestusalade rajamine või laiendamine;
- skate- ja rattaparkide rajamine või olemasolevate laiendamine ning ohutuse tagamine;
- Veltsi Lasteaed-Algkooli hoone juurdeehitus ja hoone rakendamine kogukonnamajana;
- Arkna külaplatsi arendamine;
- Ubja külakeskuse kõrval oleva rekreatsiooniala arendamine (nt liikluslinnak, skatepark jne);
- Ubja külas pärandkultuuriraja arendus;
- Uhtna kogukonnaruumide rajamine Uhtna kooli staadioni majja;
- Vaeküla külakeskuse hoone garaažibokside rekonstrueerimine, kõrvalhoone varemete konserveerimine;
- Vaeküla mõisa sepikoja restaureerimine avalikuks külamuuseumiks;
- Ubja külaplatsi arendamine (sh karjamõisa keldri renoveerimine).

3.2. Haridus

Rakvere vallas on peale omavalitsuste ühinemist kolm põhikooli, üks põhikool-lasteaed, üks algkool-lasteaed ja üks lasteaed (kahes majas). Gümnaasiumiharidust valla koolides ei pakuta.

2020. a kevadel alustati Rakvere vallas süsteemse hariduskorralduse kvaliteedi, efektiivsuse ja haridusvõrgustiku analüüsiga. 2021. a sügisel valmis Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu tellimusel „Lääne-Viru maakonna haridusvõrgu analüüs“ OÜ Cumulus Consultingu poolt. Analüüs annab ülevaate maakonna haridusvõrgu ja -asutuste hetkeolukorrast ning pakub välja lahendusi võimalikeks muudatusteks. 2022. aasta kevadel valmis osatühingult LevelLab Rakvere valla haridusasutuste tulemus-, tõhusus- ja finantsiliste näitajate analüüs ja 15.12.2022 valmis sama uuringufirma poolt dokument „Rakvere valla haridusvõrgustiku korrastamise stsenaariumid“. Dokumentidest järeldus, et Rakvere valla haridusvõrgus on vaja teha muudatused, sest laste arvu vähenemine ning suurenenud

hariduskulutuste osakaal valla eelarves on tinginud olukorra, kus vallal on keeruline olemasolevat haridusvõrku üleval pidada.

Ümberkorralduste eesmärk on tagada vallas motiveeritud kvalifikatsiooniga õpetajaskond ja tugispetsialistid, optimaalne õpilastranspordivõrk ning kaasaegne õpikeskkond ja haridustaristu kõigile valla õpilastele ka tulevikus.

Sõmeru Põhikooli hoone on valminud 1988. aastal 540 õpilasele. Sõmeru Põhikooli eelkäija oli Aluveres kool, mis tegutses aastatel 1863-1988, asudes Aluveres 125 aastat ning alates 1988. aastast Sõmerul 2022/2023 õppeaastal õpib Sõmeru Põhikoolis 219 õpilast. Lisaks riikliku õppekava alusel õpetatavatele õppeainetele õpetatakse koolis veel informaatikat, ettevõtlusõpetust, karjääriõpetust ning alates 2. klassist süvendatult inglise keelt.

Uhtna Põhikooli hoone on 1986. aastal Maarja Nummert projekti järgi ehitatud Rakvere valla kool. Uhtna Põhikooli eelkäijaks loetakse Kohala kooli. 1923. aastal liideti Sõmeru valla väiksemad koolid (Aresi, Soaaluse, Kaarli) ja kool kolis Kohala mõisa, kus see töötas kuni aastani 1986. Edaspidi jätkus õppetöö uues Uhtna koolimajas. 2022/2023 õppeaastal õpib Uhtna Põhikoolis 89 õpilast. Kooli tugevusteks on mitmekesine huviringitegevus, traditsioonilised õpilasüritused ja aktiivne projektitegevus. Valikainetena õpetatakse informaatikat 4., 5., 6. ja 9. klassis, inglise keelt 1. ja 2. klassis ja liikluskasvatust 3. klassis.

Lasila Põhikool asub 1862. aastal valminud Lasila mõisahoones ja 2012. aastal ehitatud uues algklasside majas. Lasila kool koliti mõisahoonesse aastal 1922. Kooli varasemas asukoht asub mõisahoonest mõned kilomeetrid eemal Järnil. Vanim kirjalik teade Lasila koolist pärineb aastast 1787. Tänapäevase Lasila Põhikooli prioriteetideks on kultuuripärandi säilitamine ja keskkonnahoid, õppekava valikaineteks on keskkonnaõpetus, karjääriõpetus, usundiõpetus ja kultuurilugu ning informaatika 2022/2023 õppeaastal õpib koolis 58 õpilast. Kooli juures töötab lasteaiaühik 3-7-aastastele lastele, kus 2022/2023 õppeaastal käib 23 last.

Näpi Kool, endine riigikool Vaeküla Kool, on põhikool LÕK (lihtsustatud riiklik õppekava) ja RÕK (riiklik õppekava) järgi õppivatele tõhustatud ja eritoe õpilastele. Koolis õpib 2022/2023 õppeaastal 72 õpilast. Kooli struktuuriüksusteks on lisaks põhikoolile veel nõustamiskeskus, loovuskeskus, õpilaskodu.

Veltsi Lasteaed-Algkool asub lasteaia- ja koolimajaks kohandatud endises korterelamus. Lasteaed avati 1969. aastal ja kool 1992. aastal. Lasteaias on kaks rühma, kool töötab liitklassidena 2022/2023 õppeaastal käib lasteaias 34 last ja koolis õpib 13 õpilast.

Sõmeru Lasteaed Pääsusilm on 9-rühmaline lasteaed, millest 6 rühma asuvad Sõmeru alevikus ning 3 rühma Uhtna alevikus. Lasteaia hoonetel on suured õuealad ning mänguväljakud ning lähiümbrused pakuvad mitmekesiseid võimalusi aastaringseks õuesõppeks. Laste arengu toetamiseks tegutsevad mitmed huviringid 2020/2021 õppeaastal käib lasteaias 177 last.

Rakvere vallas kuuluvad tervist edendavate koolide (TEK) võrgustikku Sõmeru Põhikool, Uhtna Põhikool ja Näpi Kool, tervist edendavate lasteaedade (TEL) võrgustikku Sõmeru Lasteaed Pääsusilm, ettevõtliku kooli haridusprogrammi Sõmeru Põhikool, Uhtna Põhikool, Näpi Kool ja Veltsi Lasteaed-Algkool, Eesti Mõisakoolide Ühendusse Lasila Põhikool ning Tagasi Kooli programmis osalevad Sõmeru Põhikool, Uhtna Põhikool.

Tabel 3: Õpilaste arvud Rakvere valla haridusasutustes seisuga 01.05.2023

		Lasteaed		I kooliaste		II kooliaste		III kooliaste		Kokku koolis
		Rühmad	Laste arv	Klassi-kompl.	Õpilased	Klassi-kompl.	Õpilased	Klassi-kompl.	Õpilased	
Sõmeru Põhikool		-	-	5	77	6	68	4	74	219
Uhtna Põhikool		-	-	3	33	3	30	3	26	89
Lasila Põhikool		1	23	3	20	3	19	3	19	58
Näpi Kool		-	-	3	21	4	27	3	24	72
Veltsi Lasteaed-Algkool		2	34	1 (liitklass)	7	1 (liitklass)	6	-	-	13
Sõmeru Lasteaed Pääsusilm	Sõmeru maja	6	118							
	Uhtna maja	3	59							

Allikas: EHS - Eesti Hariduse Infosüsteem

Tänased kitsaskohad:

- linna koolide eelistamine valla omadele lapsevanemate poolt;
- vähe õpilasi klassis (Eesti keskmine – 15,6 õpilast klassis, Rakvere vald – 10,2);
- prognoositav laste arvu langus;
- palju m² õpilase kohta (Eesti – vähem kui 15 m², Rakvere vald – 26 m²);
- kõrged õpilaskoha maksumused Veltsi Lasteaed-Algkoolis ja Lasila Põhikoolis;
- noorte õpetajate vähesus;
- õpetajate kvalifikatsioon;
- läbivalt nõrk kooskõla lõpuhinnete ja eksamitulemuste vahel;
- keskhariduse omandamine 4 aasta jooksul peale põhikooli lõpetamist;
- suured majanduskulud haridusasutustes;
- suured hariduskulud ühe elaniku kohta;
- hariduskulude suur osakaal valla eelarves;
- ressursside ebapiisavus arendustöös;
- piirkonniti (Sõmeru, Uhtna) lastehoiu ja lasteaiakohtade (sh sõimerühma kohtade) nappus ning liiga suured rühmad;
- haridustaristu vähene energiatõhusus (Veltsis, Lasilas; Näpil)
- Veltsi Lasteaed-Algkooli lasteaiarühmad asuvad kitsastes tingimustes;
- erivajadustega lastele sobivate teenuste ebapiisavus (logopeedilise abi puudus; sobitusrühma puudumine; teraapiate võimaldamine; huvitegevuse võimaluste mitmekesistamine);
- ruumipuudus Sõmeru lasteaias majas;
- HEV kooli asukoha ebasobivus;
- Ukraina laste integreerumine koolides ja lasteaedades (keeleskuse puudulikkus, riikide erinevad õppekavad ja -korraldus, kohanemine teise riigi elu-oluga);
- eesti keele õpe Ukraina lastele (lisakoormus laste õppepäevas ja töö korraldamisel);
- vajalike tugispetsialistide puudus (logopeediline tugiteenus on tagamata Lasila ja Veltsi lasteaias osades ning kõikides valla koolides; Lasila Põhikoolis ja Veltsi Lasteaed-Algkoolis ei ole tagatud ühegi tugispetsialisti abi);

- huvitegevuse elavdamine koolide ja lasteaedade juures (ringide valikud on ühekülgsed);
- LTT, robotika ning tehnoloogia valdkonna võimaluste arendamine huvitegevuses (nimetatud valdkond on ebapiisavalt esindatud).

Üldeesmärk: Rakvere vallas pakutakse, kvaliteetset, konkurentsivõimelist ja jätkusuutlikku haridust ning õpikeskkonda.

Alameesmärgid:

- valla lapsed omandavad alus- ja põhihariduse eelkõige Rakvere valla hallatavates õppeasutustes;
- lastele on loodud võimalused heal tasemel alus- ja põhihariduse omandamiseks (ka väljaspool valda);
- tagatud on haridusasutuste jätkusuutlikkus ja konkurentsivõimelisus;
- vallas tegeletakse noorte ettevõtlikkuse, karjääriõppe ja töökasvatusega (sh malevate ja laagrite korraldamisega);
- valla koolidel on eripärast lähtuvalt välja arendatud õpisuunad;
- lõimitud on formaal- ja mitteformaalhariduse tegevused;
- tutvustada noortele ettevõtlust, arendada õpilaste ettevõtlikkust ja teadlikkust;
- toetatakse huvihariduse omandamist ning tugevdatud on vallas pakutavat huviharidust;
- haridusasutustes toetatakse elukestvat õpet;
- Näpi Kool on tunnustatud HEV-kool Eestis.

Tegevused:

- jätkuv töö valla haridusvõrguga: analüüsist tulenevate stsenaariumide väljatöötamine ja elluviimine (volikogu otsused, komisjonide otsused, kogukondade teavitamine), hariduse kvaliteedi mudeli väljatöötamine;
- mõjuanalüüsi koostamine Lasila Põhikooli ja Veltsi Lasteaed - Algkooli ümberkorraldamise mõjude hindamiseks; mõjuanalüüsi tulemustest lähtuvalt tegevuste kavandamine ja elluviimine;
- ressursside planeerimine haridusasutuste arendustöök;
- haridusasutuste ülese projektijuhi ametikoha loomine;
- koostöö naaberomavalitsustega täiendavate koolikohtade pakkumisel Rakvere valla lastele;
- Veltsi Lasteaed-Algkooli lasteaia ruumide laiendamine;
- haridusasutuste eripärade väljatoomine ja turundamine;
- kulude kontrolli all hoidmine, energiatõhususele ja säästlikkusele suunatus;
- heade transpordivõimaluste tagamine õpilastele sõiduks kooli ja koolist koju;
- tihe koostöö naabrite ja partneritega teenuste osas;
- kõikides Rakvere valla koolieelsetes lasteasutustes ja koolides käivatele lastele vajaliku tugiteenuse pakkumine (Lasila ja Veltsi saavad kasutada valla eripedagoogi abi- vald ostab eripedagoogi teenust sisse). Vald võimaldab kasutada tugispetsialisti ja eripedagoogi teenust, psühholoogilist nõustamist, kuid see ei kata antud hetkel valla vajadusi;
- huvihariduse toetamine;
- haridustöötajate järelkasvu soodustamine ja kvalifikatsiooni omandamise toetamine;
- õppekavade nõuetele vastavaks õppetöök vajaliku kaasaegse õpikeskkonna, õppevahendite ja IKT vahendite tagamine;
- alternatiivsete õppemeetodite (sh õuesõpe, õppekäigud jmt) toetamine;
- täiskasvanute täiend-, huvi- ja vabaharidusalaste ning ümberõppealaste koolituste algatamise ja elluviimise soodustamine.

Investeeringud:

- Lasila Põhikooli ventilatsiooni rekonstrueerimine;
- Uhtna Põhikooli keldrikorruse renoveerimine (võimalik kasutus laopinnana);
- Sõmeru lasteaia laiendamine (moodul lasteaia kasutusele võtmine);
- Pagusoo lastehoiu/lasteaia ehitus;
- Veltsi Lasteaed- Algkooli lasteaia ruumide laiendamine;
- galerii rajamine Uhtna Põhikooli peamaja ja kõrvalhoone vahele (peamajast sööklasse liikumiseks);
- liftide paigaldamine erivajadustega laste jaoks ligipääsetavuse tagamiseks olemasolevatesse koolidesse;
- haridusasutuste ülese projektijuhi ametikoha loomine;
- ressursside planeerimine haridusasutuste arendustöök.

3.3. Noorsootöö

Noorsootöö all mõistame tingimuste loomist noore isiksuse mitmekülgseks arenguks, mis võimaldab noorel vaba tahte alusel perekonna-, tasemeharidus- ja tööväliselt tegutseda. Valla noorsootöö valdkonna visiooniks on loimida formaalset ja mitteformaalset haridust ning pakkuda turvalist ja arendavat vaba aja veetmise võimalust noortele.

Rakvere vallas toimub avatud noorsootöö peamiselt läbi noortekeskuste või kogukonnamajade.

Ubjas ja Vaekülas on antud noorsootöö teenus üle kohalikele külaseltsidele. Teistes noortekeskustes toimetavad Rakvere Vallavalitsuse lepingulised töötajad. Veltsis alustas 2020. aasta sügisest tööd mobiilne noorsootöötaja. Noortekeskuste tööd koordineerib valla noorsootööspetsialist. Valla noortekeskused teevad tihedat koostööd.

Enamustes noortekeskustes on olemas tänapäevane ja kaasaegne inventar. Korraldatakse avatud noorsootööd, huvitegevust, teemaõhtuid, väljasõite, laagreid jms.

Selleks et kaardistada noorsootöö tugevusi ja arendamist vajavaid valdkondi, tulemuste põhjal planeerida edasist arengut ning jälgida edusamme on vallal plaanis järgneval paaril aastal rakendada noorsootöö kvaliteedi hindamismudelit.

Viimasel aastal on Arkna ja Lasila noortekeskuste külastatavus märgatavalt langenud. Noortekeskuste külastajate keskmine vanus on 10 aastat. Lisaks esineb probleeme sobiva personali leidmisega noortekeskustesse, peamise põhjusena tuuakse välja hiline tööaeg. Lähiaastatel on plaanis noorsootöö ümberkorraldamine Veltsis, Lasilas ja Arknal. Soov on käivitada mobiilne noorsootöö. Lasila Noortekeskuse hoone on kavas anda kogukonnale kogukonnamajana kasutamiseks ning sisuliste tegevuste jätkamiseks koostöös Lasila Põhikooliga.

2015-2021. aastal tegutses Sõmeru Noortekeskuse eestvedamisel projektipõhine NEET-noorte projekt TUGILA, mille raames said toetust 15.-26-aastased noored, kes ei tööta ega õpi. 2021. aasta sügisest rakendus samale sihtgrupile projekt "Lääne-Virumaa NEET noorte toetamine ja suunamine aktiivsesse kogukonnaellu". Projekti eesmärk on noorte toetamine ja suunamine aktiivsesse kogukonnaellu üle maakonna. Noori soovitakse toetada ja suurendada nende võimalusi elus, asudes õppima, tööle või tööturuteenustele, toetades nende eneseotsinguid, eelkõige ennetada sotsiaalsete probleemide tekkimist. Projekti raames töötavad maakonna kaheksas omavalitsuses juhtumikorraldajad, kes teevad omavahel tihedat koostööd. Projekti raames on noorel võimalik tasuta osaleda erinevatel koolitustel (nt. rahatarkuse koolitus), samuti osutatakse tasuta psühholoogilist nõustamist ning võlanõustamist. NEET-noorte maakondlik projekt lõppeb hetkeseisuga 30.09.2023. Rakvere vald planeerib edasist tegevust nimetatud sihtgrupiga jätkata.

Alates 2017. aasta sügisest pakutakse valla noortekeskustes noortele huvitegevusringe, mis on rahastatud riigipoolse täiendava noorte huvihariduse- ja huvitegevuse toetusvahenditest. Sõmeru alevikus asub Sõmeru Noorte Loodus- ja Tehnikamaja, kus pakutakse huvi- ja projektipõhiseid tegevusi- tehnoloogiaring, matkaring, noorte- ja täiskasvanute kunstiring jne. Loodus- ja Tehnikamaja tegevuste koordineerimine on antud MTÜ-le Sõmeru Start, kes tegeleb ka malevate korraldamisega vallas.

Rakvere valla noorte malevaid ja projektlaagreid viiakse suvel läbi valla erinevates piirkondades.

Tänased kitsaskohad:

- noorsootöötajatel puudub projektikirjutamise võimekus;
- Rakvere Vallavalitsusel puudub ajaline ressurss noorsootöö projektide kirjutamiseks (vastavasisuline ametikoht);
- noorsootöötaja kutse taotlemine ei ole olnud prioriteet;
- kvalifitseeritud noorsootöötajaid on raske leidmine;
- 15+ noorte kaasamine noorsootöö tegevustesse;
- noortekeskuste (noorsootöö) igapäevategevuste tutvustamine kogukondadele on ebapiisav (sotsiaalmeedias, valla kodulehel, ajalehes);
- noortekeskuste (noorsootöötajate) osalemine valla suurüritustel on langustrendis;
- noortele suunatud info (noorteinfo) liikumine on vähene, ei ole süsteemi ega planeeritud;
- vähe erinevaid huvitegevusi ja -ringe valla noorsootöös;
- vähe on töökasvatust ja malevaid, mis aitaks arendada noorte ettevõtlikkust;
- vähene koostöö noorsootöö ja ettevõtjate vahel (ettevõtete külastused, edulood, töomalevad jne);
- noorsootöö tase on vallas piirkonniti erinev, vaja on ühtlustamist ja koosaitamist;
- osade noortekeskuste külastatavus on märgatavalt langenud, mistõttu on tekkinud küsimus nende noortekeskuste ülalpidamise vajalikkuses ja võimalikkuses;
- valla noorte laagrid on projektipõhised, kitsaskohaks on laagrite juhuslik toimumine;
- valla eelarves ei ole piisavalt vahendeid laagrite ja malevate korraldamiseks, noorsootöös puudub spetsialist täiendavate rahastuprojektide kirjutamiseks (lisarahatuse leidmiseks);
- noortel puuduvad piisavad oskused (ohtude tajumine) nutimaailmas;
- noorte vähene lõimimine kogukonnaga (noored oleksid rohkem kaasatud täiskasvanute tegevustesse ja vastupidi);
- Veltsi ja Pagusoo piirkonnas on lahendamata valla noorte kaasamine valla noorsootöösse;
- Vaeküla noortekeskuses puudub varuväljapääsu trepp II. korruselt.

Üldeesmärk: Rakvere valla noored on avatud maailmavaatega ja positiivse ellusuhtumisega ettevõtlikud ja väärtustatud kogukonna liikmed ning toimib noorsooalane süsteemne koostöö, mille keskmes käsitletakse noort kui tervikut.

Alameesmärgid:

- valla noorsootöötajad on motiveeritud ja kaasavad noori neile huvipakkuvatesse tegevustesse;
- valla noortekeskused on atraktiivsed ja koosaegsed keskused erinevates vanustes noortele;
- noorte vaimse- ja füüsilise tervise toetamine, hoidmine ning edendamine läbi tiheda koostöö spetsialistide ja võrgustikega. Noortele suunatud vaimse- ja füüsilise tervise programmide ning tegevuste loomine ja elluviimine;
- vallas toimib valdkondade ülene koostöö;
- noorsootöök on tagatud tegevuskohtade terviklikkus, turvalisus ja tegevusteks sobivus;

- vallas on mitteformaalne õpe sidustatud formaalõppega;
- vallas tegeletakse noorte ettevõtlikkuse ja töökasvatusega (sh malevate ja laagrite korraldamisega);
- vallas tegeletakse probleemide ennetamise ja alaealiste õigusrikkumistele tõhusa reageerimisega;
- noored on otsustusprotsessidesse kaasatud;
- noored on vajaduspõhiselt teavitatud ja nõustatud;
- noorsootöös on tagatud võrdsed võimalused;
- vallas toimib noorsootöö tunnustamine;
- valla noorsootöös on mitmekesised huvitegevused;
- valla noored on pädevad nutimaailmas orienteerumisel;
- LTT² valdkonna arendamine (Uhtna „Kogukonnamaja“, Sõmeru Noorte Loodus- ja Tehnikamaja, mobiilne labor);
- noorte psühholoogiline nõustamine.

Tegevused:

- noorsootöö ümberorganiseerimine Veltsis, Arknal, Lasilas – noortekeskuste ümberkorraldamine kogukonna keskusteks, mobiilse noorsootöö rakendamine;
- noorsootöö kvaliteedi hindamismudeli rakendamine;
- mobiilse noorsootöötaja ametikoha ja mobiilse noorsootöö bussi soetamine;
- projektikirjutamise võimekuse loomine;
- noorsootöötajate motiveerimine kutse taotlemiseks (kvalifikatsiooni tõstmiseks);
- kvalifitseeritud noorsootöötajate värbamine (töötasu sidumine kvalifikatsiooni tasemega);
- täiendavate võimaluste loomine 15+ noorte kaasamiseks;
- noorsootöö igapäevategevuste kajastamine (sotsiaalmeedias, valla kodulehel, ajalehes);
- noortekeskuste (noorsootöö) aktiivsuse tõstmine valla suurüritustel osalemiseks;
- mitteformaalse õppe sidumine formaalõppega koostöös valla haridusasutustega;
- koostöö ettevõtjatega, võimaluste loomine tööharjumuse kujundamiseks;
- malevate ja laagrite järjepidev korraldamine valla noortele;
- koostöö haridusasutuste ning teiste noortekeskuste ja naaberpiirkondadega;
- Sõmeru Noorte Loodus- ja Tehnikamajas mitmekülgsete huvi- ja projektipõhiste tegevuste pakkumine ja arendamine, hoone kasutusaktiivsuse tõstmine;
- Sõmeru noortekeskuses huviringide valiku laiendamine (nt tennise-, korvpalli-, jalgpalli-, tantsuringi jne läbiviimine kohapeal, treenerite leidmine ringide läbiviimiseks, matisaali kasutamise võimaluse pakkumine enamatele sihtgruppidele), hoone kasutusaktiivsuse tõstmine;
- koostöö kogukonna ja noort ümbritsevate inimestega, lastekaitsega, sotsiaaltöötajatega, politseiga, noorte suunamine vajadusel sotsiaalprogrammidesse ja ise nende läbiviimine (näiteks sotsiaalprogramm „Murdepunkt“);
- valla haridusasutuste ja noorsootöö koostöö õpilasesindustega ja teiste noorteorganisatsioonidega (nt õpilasmalev, YFU Eesti, Eesti Skautide Ühing, Kodutütred jne);
- ümarlaudade, võrgustikutöö ja koostöö loomine - kõik, mis aitab keskmes olevat noort tema arengus ja eneseteostuses;
- noortevolikogu kaasamine;
- noorte infopunktide loomine kõikidesse noortekeskustesse - tihe side noorte info- ja nõustamisteenust pakkuvate organisatsioonidega;

²LTT - loodus-, täppis ja tehnikateadus

- valla noorsootöö tunnustussüsteemi loomine ja rakendamine, noorsootöötajatele coachingu võimaldamine, super- ja kovisioonide ning ühistegevuste ja täiendõppe läbiviimine ja korraldamine;
- noorte huvitegevuse ja ringide mitmekesistamine kogu valla noorsootöös erinevatel aladel/teemadel: noorte füüsiline areng, muusikavaldkonna tegevus, loovuse arendamine, töö- ja sotsiaalsete oskuste arendamine, loodus- ja matkaalane tegevus, tehnikaalane tegevus, keskkonnaalane tegevus jms;
- rakendatakse ja arendatakse nutinoorsootööd;
- noorte psühholoogiline nõustamine (vestlusringid, individuaalne ja grupinõustamine);
- täiendavate projektitoetuste/rahastamisvõimaluste leidmine noorsootöö tegevuste elluviimiseks;
- Vaeküla noortekeskuse varuväljapääsu trepi paigaldamine II. korrusele.

Investeeringud:

- mobiilse noorsootöö bussi soetamine;
- Ubja noortekeskuse ruumide rekonstrueerimine;
- Sõmeru noortekeskuse väliala laiendamine;
- Vaeküla noortekeskuse varuväljapääsu trepp II. Korrusele.

3.4. Kultuur

3.4.1. Kultuuritegevus

Rakvere valla tugevusteks on pikad kultuuritavad, traditsioonilised üritused ning aktiivselt tegutsevad isetegevusrühmad. Rakvere vallas tegelevad kultuurilise tegevusega Sõmeru klubi ning küla- ja päevakeskused ning mittetulundusühingud. Vallapoolset kultuurilist tegevust kureerib valla kultuurinõunik koos kultuuritöötajaga.

Sõmeru klubi on valla ainus spetsiaalselt kultuuritööks ehitatud kultuuriasutus, mis asub Sõmeru keskusehoones, Sõmeru alevikus.

Sõmeru klubi põhitegevused on:

- huvitegevuse organiseerimine;
- kultuuri- ja vabaajaürituste ning näituste korraldamine;
- valla kultuuritegevuse koordineerimine;
- lisandväärtusena konverentsiteenuse osutamine ja ruumide rentimine;
- Eakate nõukogu moodustamine.

Rakvere vallas on mitu mõisa, mis asuvad Lasilas, Mädapeal, Kohalas, Arknal, Roodeväljal ja Karitsal ning igapäev toimub erinev tegevus – kool, ettevõtlus, aiandus, kogukondlik tegevus jmt. Vallas tegutsevad kultuurikollektiivid ja aktiivsed MTÜ-d, kellega koostöös korraldatakse erinevaid sündmusi.

Oma panuse valla kultuurielu rikastamiseks annab MTÜ Uus Uhtna, korraldades Uhtnas erinevaid koolitusi ja kultuurisündmusi. Toimuvad Vabariigi aastapäeval lipu heiskamised, vastlapäevad, Jüriöö märgutulede aktsioonist võetakse osa. Korraldatakse Vaba Rahva Tantsu augustis Eesti taasiseseisvumispäeva eel ning temaatilisi külapidusid.

Ubja piirkonnas tegutseb MTÜ Ubja Külaselts Linda, kes korraldab kultuuriüritusi ja huvitegevust. MTÜ eestvedamisel toimub detsembris jõulumaa, jaanipäev ning korraldatakse erinevaid õppepäevi.

Vaeküla kandis tegutseb MTÜ Vahva Vaeküla, kes korraldab erinevaid koolitusi nii lastele kui täiskasvanutele ning suvise jaanipäeva külaelanikele.

Veel tegutsevad vallas sündmuste korraldajatena MTÜ Veltsi Küla Selts ja MTÜ Lasila Mõis.

Rakvere vallavalitsus koostöös Eesti Arhitektide Liiduga kuulutas sügisel 2021 välja Sõmeru keskuse arhitektuurivõistluse, mille tähtjaks esitati üheksa ideekavandit. Võistluse võitjaks tunnistati võistlustöö „Pööripäev“ arhitektuuribüroolt Eek & Mutso, autoriteks Tristan Krevald, Ra Martin Puhkan ja Siim Tanel Tõnisson. Arhitektuurivõistluse eesmärk oli leida Sõmeru aleviku uuele keskväljakule esinduslik ja kaasaegne arhitektuurilahendus ning põimida see olemasoleva peatänavaga kokku aastaringiselt kasutatavaks atraktiivseks avalikuks ruumiks. 2022 aastal valmis keskväljaku projekt. Lähiaastatel proovitakse leida vahendeid keskväljaku etappide kaupa väljaehitamiseks. Kavandatud keskväljak saab olema ka üks aktiivne osa valla kultuuriruumist.

Kultuuritegevuse viljelemiseks loodud rajatised ning koostööpartnerid:

- Ubja külakeskus, mida veab Ubja Külaselts Linda. Rajatud on jõusaal, noortekeskus, spordiväljak ja käsitöömaja;
- Ubja külaplats, kus toimuvad kultuuriüritused;
- Vaeküla külakeskus, mida veab MTÜ Vahva Vaeküla, kelle eestvedamisel korraldatakse piirkonna ühisüritusi;
- Vaeküla külaplats koos lavaga, suviste ürituste korraldamiseks;
- Sõmeru päevakeskus, mis pakub tegevusi peamiselt eakatele ning erivajadustega inimestele;
- Sõmeru klubi annab võimaluse suuremate ürituste korraldamiseks;
- Arkna noortekeskus, kus on loodud sobivad ruumid külarahvale kooskäimiseks;
- Lasilas koolimaja, noortekeskuse ja lasteaia ruumides korraldatakse kogukonnale üritusi, treeninguid jm ühistegevusi. Eestvedajateks on nii kool kui ka külaselts;
- Lepna aleviku raamatukoguruumides toimuvad treeningud, lisaks on võimalused kogukonna ühistegevusteks;
- Veltsi Lasteaed-Algkooli saali saab õhtustel aegadel kasutada kogukonnale ürituste, koosolekute jm tegevuse läbiviimiseks. Ruumid on väikesed, mistõttu on osalejate hulk õn piiratud.
- MTÜ Veltsi Küla Selts on koostööpartneriks erinevate kultuuriürituste korraldamisel;
- Uhtna külaplats, kus korraldatakse erinevaid kogukonna üritusi;
- Uhtna raamatukogu, mis on piirkonna elanike ja kultuurikollektiivide kooskäimise kohaks ning kultuuriloo talletajaks;
- Uhtna põhikool on koostööpartneriks erinevate kultuuriürituste korraldamisel ja kultuurikollektiivide kooskäimise kohaks;
- MTÜ Uus Uhtna tegeleb aktiivselt Uhtna piirkonnas kultuuri- ja sporditegevuse edendamiseks;
- Uhtna naisseltsing, kelle eestvedamisel hoitakse erksana eakate tegevust ja tehakse koostööd raamatukogu, lasteaia ja kooliga;
- MTÜ Uhtna Sembardia korraldab mandoliiniorkestri tööd.

6.oktoobri 2021 Rakvere vallavolikogu otsusega nr 41 algatati Sõmeru aleviku Sireli kinnistu detailplaneering. Planeeritava ala suurus koos lähialaga on ligikaudu 6 ha. Detailplaneeringu eesmärk on planeeringualale ruumilise terviklahenduse loomine vabaaja veetmiseks, sobivad asukohad mudellennundusele, mudelautode ringrajale, minigolfi rajale.

Tänased kitsaskohad:

- valla osades kantides puudub aktiivne kultuurielu;
- kõikides valla kantides ei ole veel aktiivseid eestvedajaid;

- Sõmerul puudub väliürituste läbiviimiseks taristu.

Üldeesmärk: Rakvere valla igas kandis hoitakse ja väärtustatakse kultuuripärandit ning tarbitakse kultuuri, mis on mitmekesine ja atraktiivne nii loojatele, korraldajatele kui tarbijatele. Vald korraldab kultuurisündmusi Sõmeru keskselt ja toetab kogukonna tegevusi üle vallaliselt.

Alameesmärgid:

- valla igas kandis on aktiivsed kultuuri valdkonna eestvedajad;
- tagatud on mitmekülgne kultuurielu ning kultuuritraditsioonide säilitamine ja arendamine;
- toimib tõhus infokanalite kasutamine;
- kultuuri edendamiseks kasutatakse maksimaalselt olemasolevaid ruume/objekte ja vajadusele luuakse uusi lahendusi;
- kultuurielu korraldamisel arvestatakse erinevate kantide ea- ja huvigruppide vajadustega;
- kultuuri tarbijate ja loojate arv vallas on oluliselt kasvanud.

Tegevused:

- kultuuripärandi säilitamine ja kultuuritraditsioonide arendamine;
- erinevate kantide ja valla kultuurielu arendamine;
- piirkondlikes kantides olemasoleva kultuurivaldkonna olukorra kaardistamine ning eestvedajate leidmine;
- aktiivsete kogukonnaliikmete kontaktipanga loomine;
- kultuuriorganisatsioonide jätkusuutlikkuse tagamine ja soodsa pinnase loomine uute algatuste tekkeks;
- jätkatakse ja luuakse uusi traditsioonilisi, sh mainekujundust parendavaid üritusi;
- koostöös kogukonnaga ühisürituste korraldamine;
- kooskäimiskohtade - ruumide/objektide maksimaalne kasutamine, olemasolevate parendamine ja uute võimaluste otsimine;
- koostöö ja info liikuvuse saavutamine erinevate sihtgruppide vahel;
- elanikkonna teadlikkuse tõstmine Rakvere vallas toimuva kohta info hankimise osas.

Investeeringud:

- Sõmeru keskuse osana välilava ehitamine (Sõmeru keskuse ehituse III etapp);
- Sõmeru keskusehoone tehnikapargi uuendamine.

3.4.2. Huvitegevus

Täiskasvanute huvitegevus on jaotunud suurematesse keskustesse. Sõmerul keskusehoones tegutsevad pikkade traditsioonidega täiskasvanute huviringid:

- seniortantsurühm Kanarbiku Õied;
- eakate lauluring Elurõõm;
- Sõmeru näitetrupp;
- naisrahvatantsurühm Sõmeru Sõsarad.

Uhtna piirkond on vanade ja väga tugevate kultuuritraditsioonidega. Aktiivne ringitegevus toimub erinevates ruumides: lasteaia saalis, raamatukogus ja koolimajas. Tegutsevad pikkade rahvakultuuritavadega täiskasvanute huviringid:

- naisrahvatantsurühm Uhtna Tantsumaias;
- Uhtna naiskoor;
- Uhtna mandoliiniorkester.

Lisaks tegutsevad erinevates piirkondades mitmesugused muud hooajalised huvialaringid. Enamus huvitegevusi on valla poolt rahastatud - lepingulised ringijuhid, tasuta ruumi kasutamise võimalus.

Tänaased kitsaskohad:

- mitmekesise huvitegevuse puudumine erinevates kantides;
- noorem põlvkond vajab uusi innovaatilisi tegevusi;
- noorema põlvkonna vähene huvi rahvakultuuri vastu.

Üldeesmärk: Rakvere vallas jätkatakse huvitegevuse ning ühistegevuse toetamist igas vanuse astmes, soodustades laste ja noorte kokkupuudet erinevate kultuurivaldkondadega.

Alameesmärgid:

- vallasise huvitegevuse suurendamine erinevatele sihtgruppidele;
- vald toetab (sh rahaliselt) kultuuri- ja huvitegevust (sh koolides);
- vallas tunnustatakse ja motiveeritakse (sh tasustatud) tegevuste juhendajaid;
- kasvatatakse järelkasvu, soodustades erinevate kultuurivaldkondadega kokkupuutumist laste ja noorte seas;
- taastada puhkpillimängu traditsioon Uhtna piirkonnas. Leitakse võimalused noorte koolitamiseks.

Tegevused:

- kohapealsete võimaluste ja soovide kaardistamine huvitegevuseks;
- huvitegevuste mitmekesisuse tagamine;
- olemasolevate ruumide/objektide maksimaalse kasutuse tagamine;
- omavalitsuse poolt toetatavate tegevuste ülevaatamine ning süstematiseerimine;
- lisarahastuse võimaluste leidmine tegevuste toetamiseks;
- kohalike loovisikute, loominguliste kollektiivide ja kultuurikorraldajate senisest enam väärtustamine (koolitused, stipendiumid, preemiad jms);
- koostöös kooliga kultuurijuhi-huvijuhi ametikoha loomine (Uhtna, Veltsi, Lasila);
- erinevate kultuurivaldkondadega kokkupuute soodustamine laste ja noorte hulgas;
- järelkasvuprogrammi loomine läbi hariduse ja noorsootöö (kohapeal tegutsevad huviringid – tants, pilliõpe, laul, näitekunst);
- noorte motiveerimine pärimuskultuuriga tegelemiseks;
- kultuuriloo uurimine.

Investeeringud:

- huvitegevuse järjepidev rahastamine, sh juhendajate tasustamine, vajalike vahendite soetamine ning ruumide korrastamine.

3.4.3. Valla raamatukogud

Rakvere vallas asub kaks raamatukogu – Sõmeru raamatukogu Sõmerul ja Lepnal, Uhtna raamatukogu Uhtnas.

Raamatukogudes on võimalused kaugtöö tegemiseks. Lugejate paremaks teenindamiseks on kõigil raamatukogudel tagastuskastid, Sõmeru raamatukogul on ka raamatukapp teavikute kättesaamiseks töövälisel ajal. Raamatukogudes töötavad digipädevad töötajad.

2023. aastal aprillikuus valmis Rakvere valla raamatukogude ühine koduleht.

Raamatukogude asukohad ning ruumide seisukord on hea, tagatud on juurdepääs liikumispuudega inimestele. Raamatukogud on tehniliselt hästi varustatud.

Sõmeru raamatukogu tegutseb keskusehoones, mis on spetsiaalselt ehitatud raamatukogu nõudmisi ja tingimusi arvestades. Raamatukogu korraldab erinevaid üritusi, traditsioonilised on muinasjutuhommikud ja raamatukogutunnid õpilastele ja lasteaialastele.

Lepna raamatukogu on Sõmeru raamatukogu haruraamatukogu. Raamatukogu kolis uutesse ruumidesse 2020. aasta veebruarikuus. Raamatukogu asub kortermaja esimesel korrusel. Raamatukogu kogud on mitmekülgsed ja heas korras, mis meelitab lugejaid ka väljastpoolt teeninduspiirkonda. Kord kuus osutatakse laenutusteenust Veltsi Lasteaed-Algkoolis ja Lasila Põhikoolis, kus peamisteks laenutajateks on kooliõpilased ja –töötajad. Teenus on kättesaadav ka külaelanikele. Lepna raamatukogu toimib ka Omniva postipunktina.

Uhtna raamatukogu tegutseb Sõmeru lasteaed Pääsusilm Uhtna hoones, olles külakeskuseks piirkonna elanikele. Raamatukogus kogutakse ja säilitatakse koostöös koolimuuseumi ja kogukonnaga kohalikku kodu- ja kultuurilugu, mida eksponeeritakse Uhtna topoteegis. Uhtna raamatukogu teeb tihedat koostööd kohaliku lasteaia ja kooliga, et kujundada laste lugemisharjumusi. Kord kuus osutatakse laenutusteenust Uhtna hooldekodus.

Tänaused kitsaskohad:

- raamatukogude kasutuse vähenemine.

Üldeesmärk: Rakvere valla raamatukogud on kasutajakesksed ja uuendusmeelsed ning kannavad kogukonnakeskuste ja kohaliku kultuuripärandi säilitajate rolli.

Alameesmärgid:

- raamatukogude kasutamine on kasvanud;
- raamatukogudes luuakse lisaväärtusi läbi mitmekesiste tegevuste (näiteks sündmuste ja näituste korraldamine, õppetööd toetavate tundide läbiviimine, elukestva õppe toetamine jms);
- raamatukogud toetavad lugemisharjumuse kujunemist;
- raamatukogud pakuvad laia valikut lisateenuseid (näiteks esemete laenutamine, erinevate tehnikavahendite kasutamine).

Tegevused:

- raamatukoguteenuse kättesaadavuse tagamine kõigis valla piirkondades, nt läbi koduteeninduse ning laenutuspunktide avamise;
- arendada raamatukogudes kaugtöö tegemise võimalust;
- valla raamatukogude liitmine ühtseks tervikuks ehk vallaraamatukoguks;
- raamatukogus pakutavate teenuste laiendamine: lamineerimine, õmblusmasina kasutamise, võimalus spordivahendite laenus
- paikkonnale omaste lisaväärtuste loomine;
- parktikakohtade pakkumine ja ühisprojektide läbiviimine;
- paikkonna kultuuriloo talletamine;
- regulaarne kasutajate tagasiside kogumine.

Investeeringud:

- raamatukogude digitaristu uuendamine ja uute innovaatiliste vahendite soetamine (3D - printer, joonistustahvel, laenusautomaat).

3.5. Sport ja tervisedendus

Rakvere valla spordi ja tervisedenduse taristu on suuremates piirkondades mitmekesine ja võimaldab läbi viia üritusi erinevatele sihtrühmadele.

Sõmeru Põhikoolis on jõusaal, täismõõtmetes võimla ning siseronimissein. Kooli vahetusse lähedusse on rajatud 2021. aastal kaasaegne Sõmeru-Näpi piirkondade rahvaspordiväljak (kunstmurukattega jalgpalliväljak, osavus- ja virgestusala, pallimängudeväljak, liikluslinnak jne). Kooli hoone küljel asuvad slackline lindid ja ronimis ning kiikumisatraktsioonid. 2022. aastal rajati kooli, terviseraja ja rahvaspordiväljaku vahetusse lähedusse madalseiklusrada, 2023 aasta suvel rajati madalseiklusraja II etapp (laiendus). 2022. suvel valmis jõulinnaku vahetusse lähedusse noortele mõeldud kurvidest ja lainetest koosnev pumptrack.

Sõmerul asub kõigile avalikult kasutatav võrkpalliplats, korvpalliplats, kettagolfi rada. Arendamisel on Sõmeru aleviku tervise- ja suusarada tervisedenduslike tegevuste arendamiseks– loodud on kunstlume tootmise võimekus, pikendatud terviseraja valgustatud osa, rajatud inventari-ja teenindushoone tervise- ning suusaraja aastaringseks teenindamiseks, kelgu-ja suusamäele paigaldatakse 2023 sügisel kõistõstuk. Talvisel perioodil teenindab kelgu-ja suusamäge, tõstukit osalise tööajaga suusamäe operaator.

Veltsi külas kasutatakse tänasel päeval tervisedenduseks Veltsi Lasteaed-Algkooli ruume, mis ei vasta kogukonna vajadustele oma suuruse ja võimaluste poolest. Veltsis on külaseltsi poolt rajatud küla keskses kortermajade vahetus läheduses asuv valgustatud kettagolfirada, väljõusaal ja ronilad (sh tarzanirada), korvpalliväljak ja võrkpalliplats.

Uhtna Põhikoolis on võimla, ronimissein, (sise)jõusaal, mis on kooli ja kogukonna kasutuses. Kooli vahetus läheduses asub suusarada, mis on avalikuks kasutamiseks. MTÜ Uus Uhtna abiga rajati kogukonnale kasutamiseks spordi- ja terviseпарк, kettagolfi rada ja skatepark. Põhikooli kõrval asuvale haljasalale rajati 2022. aastal madalseiklusrada. 2024 aastal rajatakse Uhtna küla keskväljakule lainetest ja kurvidest koosnev pumptrack ja uuendatakse amortiseerunud skatepargi ala.

Ubja külakeskuses on jõusaal ning hoovialal korvpalliväljak ja 2021. aastal rajatud multifunktsionaalne liivaväljak (rannatennis ja võrkpall).

Vaeküla külakeskuse hoovis asub jõulinnak ja laste mänguväljak ning korvpalliplats.

Lasila külas on noortekeskuses asuv avalikuks kasutamiseks mõeldud jõusaal. Kooli kõrval asub korv- ja võrkpalliväljak.

2020. aasta kevadel rajati Roodevälja külla 9 korviga discgolfi park.

Rakvere vallas tegeletak aktiivselt motosportiga. MTÜ Rallirada paikneb Mädaapea külas ning pakub kõigile huvilistele ohutut rallielamust. MTÜ Aluvere Ring paikneb Aluvere karjääris ning tegeleb motosporti keskuse arendamisega. Levala külas tegutseb MTÜ Punnvõrr, kelle eestvedamisel korraldatakse üle-eestilisi kestvussõite. MTÜ-de eesmärk on tegeleda motosporti ja -tehnikaga ning tutvustada seda ka lastele ja noortele. Lasila külas tegutseb Viru Motoklubi ning Tõrma külas tegutseb Tõrma Rallirada MTÜ. Koostöös motosporti MTÜ-dega on vallal soov käivitada huviringid tehnikahuvilistele noortele ning rajada Aluvere ringile tehnikamaja/angaar.

Valla poolt on organiseeritud täiendavad tasuta treeningud kodukandis lastele ja noortele koolide, noortekeskuste ja kogukonnamajade ruumides. Treeningud lastele- lauatennis, maadlus, rattatreening, suusatreening, jooga, õhkrelvast sportlaskmine. Täiskasvanutele toimuvad tasulised treeningud- üldfüüsiline treening, volüümikate treening, suusatreening, jõusaali ringtreening jne.

Vallas tegutseb 13 spordiorganisatsiooni, näiteks MTÜ Tõrremäe Võrkpalliklubi, jalgpalliklubi FC Rakvere United ning MTÜ Rakvere Valla Palli Klubi (käispall ja korvpall), MTÜ LK Dressage, MTÜ FC Aarik jne.

Liikumisharjumuste kujundamisel on olulisel kohal valla kergliiklusteede võrgustik. Aktiivselt kasutatakse Veltsi-Rakvere, Sõmeru-Näpi ja Sõmeru-Rakvere kergliiklusteid ning Sõmeru aleviku tervise- ja suusarada.

Elanikkonna kooskämisharjumiste tekkimisele ja lõimumisele aitab vald kaasa läbi erinevate ürituste ja liikumissarjade korraldamise. „Kirju liblika“ ürituste sari - orienteerumine, jalgrattamatk.

Lisaks on valla kaasabil algatatud maakonna suusasari „Lääne-Virumaa Suusasari“ ning korraldatakse maakonna „Lääne-Virumaa Jooksusari“ Rakvere valla etappi.

Vald on täiendavalt loonud omanäolisi liikumisüritusi - Heategevusliku Kõrvitsaralli ja Isevalmistatud kelkude võidusõit, Jüriöö jooks.

Lisaks tehakse aktiivselt koostööd kogukonnaesindajate ja MTÜdega, maakonna teiste omavalitsustega spordi-ja tervisedenduslike ühisürituste korraldamisel.

Kõik Rakvere valla koolid on Liikuma Kutsuva Kooli võrgustiku liikmed ning rakendavad igapäevaselt Liikuma Kutsuva Kooli põhimõtteid.

Liikumise kõrval pööratakse järjepidevalt tähelepanu ka laste ja noorte toitumisele. 2019-2020 viidi läbi Lääne-Virumaa lasteaedade menüüde analüüs, 2020-2021 koolide menüüde analüüs. Haridusasutuste menüüde analüüsis osalesid kõik Rakvere valla koolid ja lasteaiad. Toimub järjepidev toidu kvaliteedi parendamine, tervislike toitumisvalikute toetamine.

Suure väljakutse elanikkonna kaasamiseks valla poolt korraldatavateks üritusteks ja treeninguteks seab valla paiknemine Rakvere linna kõrval, kus pakutakse mitmekesiseid vabaaja veetmise võimalusi.

Tänaased kitsaskohad:

- suusaraja puudumine Lasila Põhikooli vahetus läheduses;
- motosporti huviringi puudumine noortele;
- vähene ühisüritustest osavõtmine;
- vähem aktiivsetes kantides (nt Lasila, Lepna) puudub aktiivsete eestvedajate võrgustik;
- vähene külade vaheline koostöö ühisürituste- ja tegevuste osas.

Üldeesmärk: Rakvere vallas on ühtlaselt heas seisukorras sporditaristu, mis leiab aktiivset kasutust ning elanikkond on tervislikke eluviise väärtustav ja füüsiliselt aktiivne.

Alameesmärgid:

- kõikides kantides on mitmekesised sportimise-ja liikumise ning vaba aja veetmise, kooskämise võimalused;
- regulaarselt toimuvad suure osalejaskonnaga ühisüritused;
- tagatud on tervisedenduslike ja spordiürituste info jõudmine iga valla elanikuni;
- vallas on mitmekülgne ning toetav koostöö erinevate MTÜ-de jt koostööpartneritega.

Tegevused:

- sporditaristu kasutusaktiivsuse/hõivatuse tõstmine (näiteks Sõmeru-Näpi rahvaspordiväljaku ja Sõmeru aleviku terviseraja inventari-ja teenindushoone jooksvate halduskulude katmine rendi- ja piletitulust);
- valla haldusterritooriumil olevad matkaradade ja võimalike puhkealade kaardistamine;
- tervisedendusala ennetustöö välja töötamine ning selle järjepidev ja teadlik rakendamine;
- traditsiooniliste spordiürituste järjepidevuse tagamine;
- tegeleme järjepidevalt sihtgrupipõhise informatsiooni levitamise;

- viime ellu Lääne Viru maakonna tervise- ja heaoluprofiilis toodud tegevused;
- tegeleme lastele ja noortele aktiivsete vaba aja veetmise võimaluste väljaarendamisega;
- tagame spordi- ja terviseradade korrashoiud ning ohutu kasutamise;
- kohaldame koolimajade ja lasteaedade ümbrused ning õuealad liikumist inspireerivaks ja toetavaks;
- toetame noorsportlaste osalemist kohalikel ja rahvusvahelistel võistlustel;
- arendame Sõmeru aleviku tervise- ja suusaradasid ning hooldame neid regulaarselt;
- parendame valla koolides ja lasteaedades pakutava toidu kvaliteeti, et toit oleks tervislik, maitsev ja mitmekülgne;
- innustame vallaelanikke liikuma ja tervislikult toituma;
- rajame uusi tervisedenduslike alasid ning renoveerime olemasolevaid;
- arendame välja ja hooldame suusaradasid Uhtnas, Lasilas, Veltsis, Kõrgemäel;
- arendame looduskaunitesse paikadesse kogukondadele mõeldud puhke- ja grillimisalasid;
- jätkame tervise-, matka- ja suusaradade korrastamist, hooldamist ja rajamist;
- jätkame eakatele huvitegevuse pakkumist ning täiendavate füüsilist aktiivsust nõudvate tegevuste loomist;
- arendame kergliiklusteede võrgustikku ning loome seeläbi võimalused jala käimise ja jalgrattakasutuse edendamiseks;
- arendame koostööd Rakvere valla ja maakonna teiste omavalitsuste vahel ühisürituste korraldamisel ja sporditaristu väljaarendamisel;
- arendame koostöös MTÜ-ga Aluvere Ring noorte motosporti võimalusi (sh noorte tehnikamaja);
- jätkame koostööd MTÜ-dega ühisürituste korraldamisel ja spordiobjektide rajamisel;
- arendame Kõrgemäe spordikeskust ja terviseradasid.

Investeeringud:

- Uhtna alevikku pumptracki rajamine;
- Lepna tervisedendusliku ala laiendamine (sh pumptracki rajamine);
- Arkna küla tervisedendusliku ala laiendamine koostöös külaseltsiga;
- Näpi kooli hoovi tervisedendusliku ala rajamine;
- Lasila küla virgestusväljaku rajamine koostöös külaseltsiga;
- Aluvere ringi arendamine ja noortele tehnikamaja ehitamine;
- Tõrma-Kõrgemäe multifunktsionaalse spordi- ja vabaaja keskuse arendamine.

3.6. Turvalisus ja elanikkonnakaitse

Elukeskkonna turvalisus on elukohavalikul üks prioriteetseid valdkondi, millega tuleb arvestada igal tasandil.

Rakvere Vallavalitsuses turvalisusega eraldi tegelevat struktuuriüksust ja/või ametikohta ei ole. Rakvere Vallavalitsuse 16.05.2018 määrusega nr 3 on kehtestatud Rakvere linna ja Rakvere valla kriisikomisjoni põhimäärus, mille alusel on moodustatud kriisikomisjon. Komisjoni moodustamisel on lähtunud põhimõttest, et hädaolukorral oleks kaetud kõik elanike elule ja tervisele olulised valdkonnad.

Valda teenindab Politsei- ja Piirivalveameti Ida prefektuuri Rakvere politseijaoskond ning piirkonnakonstaabel.

Arengukava koostamise ajaks on vallas viis piirkonda kaetud naabrivalvega – Arkna, Levala, Papiaru, Tõrremäe ja Ussimäe naabrivalve sektor. Kokku on naabrivalvesse kaasatud 45 kodu.

Sõmerul vallakeskuses asub kerksuskeskus (Sõmeru keskusehoone), kerksuskeskuse toimimiseks soetati 2022 aastal generaator. Kerksuskeskus on välistest teenusepakkujatest (elekter, küte jne) sõltumatu hoone, mille katkematu ning jätkusuutlik toimimine on tagatud lokaalselt. Vallal on soov luua kerksuskeskused igasse valla kanti.

Tänaused kitsaskohad:

- puudub järjepidevalt turvalisusega eraldi tegelev struktuuriüksus ja/või ametikoht;
- elanikkonnal puudub teadlikkus hädaolukordades toimetulekuks;
- varjumiskohtade puudus ja olemasolevate varjumiskohtade väiksus/puudulik ettevalmistus;
- varisemisohhtlikud ehitised;
- koolidel puudub värskendatud hädaolukorra lahenduse plaan ja vastavasisulised õppused;
- kerksuskeskuse³ vähesus valla territooriumil;
- naabrivalve piirkondade vähesus valla territooriumil.

Üldeesmärk: Rakvere vallas on järjepideva teadlikkuse tõstmisega kujundatud enda ja teiste elu väärtustav ning õnnetuste vaba ühiskonda loov elanikkond. Rakvere vald on turvaline vald, kus on elanikkonna traumade ja õnnetuste arv on viidud miinimumi.

Alameesmärgid:

- kriisiolukordades on tagatud elanikkonnale elutähtsate teenuste toimepidevus;
- vallas toimib kogukonnakeskne politseitöö;
- toimib analüüsipõhine liiklusjärelvalve;
- elukeskkond on turvaline;
- tuletõrje veevõtukohtad on korrastatud, kaardistatud ja tähistatud;
- valda ohustavad riskid on hinnatud ja hädaolukorra plaanid koostatud;
- elanikkonna kaitse korraldamiseks on hästi toimiv ja koolitatud kriisikomisjon;
- koostatud on suurõnnetuste lahendamiseks vajaminevad ressursikataloogid;
- toimuvad regulaarsed kriisireguleerimise koolitused ja õppused;
- igasse kanti on loodud kerksuskeskused;
- kasutusest väljalangenud peremehetud ehitised on kaardistatud ja lammutatud.

Tegevused:

- varjumiskohtade ettevalmistus (sh korterelamutes) koostöös vallaga (infopäevad, meetmed jne);
- generaatorite ühenduse võimekuse loomine korteriühistutele koostöös vallaga (infopäevad, meetmed jne);
- kerksuskeskuste loomine igasse kanti, tingimuste tagamine vallale kuuluvates hoonetes;
- korraldada vähemalt iga kahe aasta tagant kriisireguleerimise õppusi;
- liiklusohhtlike kohtade turvaliseks tegemine;
- õigusrikkumiste ja lähisuhtevägivalla ennetamine;
- vajadusel uute naabrivalve sektorite loomine;
- tuletõrje veevõtukohtade kaardistamine, korrastamine ja tähistamine (vajadusel uute veevõtukohtade rajamine);
- esmaabi ja ohutuslaste koolituste ja laagrite korraldamine lastele ja täiskasvanutele;

³ **Kerksuskeskus** - välistest teenusepakkujatest (elekter, küte jne) sõltumatu hoone, mille katkematult ning jätkusuutlik toimimine hädaolukordades on tagatud lokaalsete süsteemide kaudu.

- tuleohutusalase (ohutuslase) enesekontrolli teostamine ja evakuatsiooniõppuste korraldamine valla asutustes;
- vähekindlustatud perede kodud on turvalised (suitsuandur, esmaabi vahendid, küttekollete puhastamine);
- ohutuse tagamine võimalikes ujumiskohtades ja elanikkonna teadlikkuse tõstmine;
- ohutuslase koolituste korraldamine valla- ning valla allasutuste töötajatele, korteriühistute juhatastele, küla ja kogukonna liidritele;
- elanikkonna informeerimine riskidest ja käitumisjuhustest suurõnnetuste korral;
- nõustada ja võimalusel toetada kasutusest välja langenud ehitiste likvideerimist;
- koostame vabatahtlike ühenduste koostöö ja kaasamise tegevuskava.

Investeeringud:

- kerksuskeskuse tingimuste loomine vallale kuuluvates hoonetes (generaatorite ühendused, generaatorid);
- sotsiaalselt vähekindlustatud isikute eluruumide küttekollete ja elektripaigaldiste remont;
- videovalvesüsteemide paigaldamine allasutuste territooriumile ja avalikuks kasutamiseks mõeldud territooriumitele;
- suitsu- ja vinguanurite paigaldamine sotsiaalselt vähekindlustatud perede eluruumidesse;
- tuletõrje veevõtukohtade korrastamine ja rajamine.

3.7. Ennetustöö

Rakvere vald tegeleb aktiivselt valdkondadeülese ennetustööga monitoorides ja hinnates riske, mille põhjal koostatakse ja kirjutatakse ennetustöö projekte. Lisaks eelarvelistele vahenditele, leitakse lisarahastust erinevatest ennetusele suunatud projektide taotlusvoorudest ja meetmetest.

Rakvere vallas on korraldatud ja planeeritud ennetustöö elanike, sh laste ja perede heaolu tagamiseks. Valdkondadeüleline ennetustöö hõlmab erinevaid valdkondi nagu näiteks sotsiaal, haridus, noored, tervishoid, kriisideks valmistumine, turvalisus jne.

Täna sed kitsaskohad:

- elanikkonnal on vähesed sotsiaalsed oskused probleemidega toimetulekuks;
- vähesed oskused toimetulekuks (füüsilise- ja vaimse tervise halvenemine, sotsiaalsete suhete vähenemine, vägivald);
- puudub ennetuse võrgustik maakonnas ja koostöö teiste omavalitsustega.

Üldeesmärk: Rakvere vallas on regulaarselt toimiv valdkondadeüleline ennetustöö, et tagada elanikkonna paremad sotsiaalsed oskused ja oskused igapäevaseks toimetulekuks ning luua teadlik ja oskuslik elanikkond, kes suudab tagada enda ja oma pere toimepidevuse.

Alameesmärgid:

- paremad sotsiaalsed oskused, läbi mille on sotsiaalsed probleemid vähenenud;
- psühhosotsiaalne abi on tagatud;
- regulaarsed sotsiaaluskuste ja vanemlike oskuste koolitused, koolitused peresuhte parendamiseks ning lähisuhtevägivalla vähendamiseks;
- toimuvad regulaarsed kriisiõppused ja koolitused;
- elukeskkond on turvaline.

Tegevused:

- varajane märkamine ja sekkumine läbi erinevate projektide, koolituste, nõustamiste ning võrgustikutöö kaudu (väheneb riskiperede arv, lähisuhtevägivald jne);
- vaimse tervise riskide maandamise tegevused;
- sotsiaalvaldkonna vabatahtlike tegevuse toetamine;
- osalemine maakonnaülestes ja riiklikes ennetustegevuste projektides, tegevustes ja maandamismeetmete väljatöötamistes;
- koostöö erinevate asutustega (PPA, Pääste, Ohvriabi, prokuratuur, haiglad, tervisekeskused, koolid, noortekeskused jne);
- monitooringust ja riskide hindamisest tulenevate maandamismeetmete väljatöötamine koostöös erinevate valdkondade spetsialistidega;
- valdkondadeüleline kommunikatsioon (informatsiooni avalikustamine valla kodulehes, ajalehes ja teistes kanalites);
- NEET noorte seire ning tegevused tööle ja kooli aitamisel;
- nõustamistegevuse koordineerimine vallas (nõustamine, kogemusnõustamine, teraapiad);
- psühhosotsiaalse abi tagamine;
- vestlusringide organiseerimine malevates, noortekeskustes, koolides, lasteaedades;
- vanemluskoolituste organiseerimine (Imelised aastad, Lastevanemate kool, vestlusringid jne);
- vaimse tervise ennetustöö projektide läbiviimine kõigis valla koolides (sotsiaaloskuste tunnid lastele, vestlusringid õpetajatele ja lastevanematele);
- vabatahtlike seltsiliste projekti koordineerimine vallas;
- vägivallaennetuse alased tegevused koostöös erinevate organisatsioonide ja spetsialistidega;
- maakondliku projekti „Lääne-Viru maakondliku integreeritud teenusmudeli väljaarendamine koolist väljalangemise ennetamiseks“ mudeli loomine ning võrgustiku juhtimine Rakvere vallas;
- vaimse tervise toetamiseks toetusmeetmete taotlemine ning spetsialistide leidmine;
- valdkondadeülese ennetustöö tutvustamine;
- üle Eestilises ennetuse võrgustikutöös osalemine ja võrgustiku vedamine.

3.8. Sotsiaalkaitse ja tervishoid

Rakvere valla elanikele osutatakse ennetavat ja vajaduspõhist sotsiaalabi. Kõigile sihtrühmadele on tagatud nende vajadustele vastavad teenused, toetused ning muu abi. Sõmeru keskusehoones ja Ubja Külakeskuses pakutakse eakatele ja erivajadustega inimestele mitmeid erinevaid tegevusi- kord nädalas tegutseb päevakeskus ja igapäevaselt toimuvad huviringid. Eluruumi tagamise teenuse osutamiseks asuvad vallas sotsiaaleluruumid Kullaaru ja Ubja külas.

Üldeesmärk: Rakvere vallas on efektiivselt tegutsev sotsiaalhoolekande- ja tervishoiuteenuste süsteem, mis toetab vallaelanikke kogu tema elukaare vältel.

Alameesmärgid:

- sotsiaalabi mitmekesistamiseks ja sotsiaalteenuste kättesaadavuse parandamiseks planeeritakse abimeetmeid valla eelarvelistest vahenditest ja kasutatakse võimalusi taotleda rahalisi vahendeid Euroopa Regionaalarengu jt fondidest;
- toetatakse tervishoiuvaldkonna arengut ja toimib pidev koostöö tervishoiuasutustega;
- ennetustöö kaudu vähendatakse elanikkonna sotsiaalseid probleeme ja luuakse kõigile sihtrühmadele eeldused igapäevaseks toimetulekuks;

- sotsiaaleluruumid renoveeritakse ja sealsetele elanikele tagatakse igapäevaeluks vajalikud esmased tingimused;
- Uhtna hooldekodus pakutakse ööpäevaringset hooldust eelisjärjekorras Rakvere valla elanikele;
- täiendatakse abimeetmeid, et inimene saaks võimalikult kaua iseseisvalt kodustes tingimustes hakkama, ega peaks asuma elama hooldekodusse;
- toetatakse sotsiaalvaldkonnas tegutsevate vabatahtlike tegevust;
- parendatakse koostööd asutuste-, ettevõtete-, organisatsioonide-, kogudustega sihtrühmadele suunatud abi korraldamiseks;
- osaletakse maakonnaülest sotsiaalvaldkonda- ja tervishoiuteenuseid toetavate tegevuste väljatöötamisel koostöös maakondliku arendusorganisatsiooniga;
- tehakse koostööd teiste omavalitsustega (näiteks sotsiaaltransport, võlanõustamine, lastekaitse jne);
- tagatakse sotsiaalvaldkonna töötajate optimaalne arv ja toetatakse sotsiaalvaldkonna töötajate pädevuse tõstmist.

3.8.1 Puuetega inimeste hoolekanne

Puuetega inimeste toimetuleku tagamiseks pakutakse vajaduspõhiseid sotsiaaltoetuseid ja -teenuseid ning kaasatakse puuetega inimesi aktiivsemalt ühiskonnaelust osa võtma.

Tänapäevased kitsaskohad:

- puuetega inimeste hooldajatel on suur hoolduskoormus, hoolduskoormuse tõttu ei saa nad osaleda vabaajategevustes ja käia tööl;
- puuetega inimesed ei saa halva ligipääsetavuse ja liikumiskiiruse tõttu kodust välja;
- enamasti kasutavad vaba aja tegevusteks valla poolt pakutavaid võimalusi Sõmeru ja Ubja piirkonna erivajadusega inimesed, mitmed teiste piirkondade puuetega inimesed on jäänud koduseks, ega soovi osaleda väljaspool kodu pakutavates tegevustes.

Tegevused:

- toetatakse puuetega inimeste hooldajaid ja luuakse lahendusi, et vähendada hooldajate hoolduskoormust;
- arendatakse puuetega inimeste teenustele ligipääsetavust ja luuakse paremad võimalused puuetega inimeste transpordiks valla ühest piirkonnast teise;
- leitakse uusi võimalusi, et kaasata puuetega inimesi aktiivsemaks tegutsemiseks;
- luuakse praktikavõimalusi erivajadusega inimestega tegelemiseks.

3.8.2 Eakate hoolekanne

Vanemaaliste osakaalu suurenemise tõttu suureneb ka nende eakate arv, kes vajavad vallapoolset abi. 1.juulil 2023 jõustuva hooldusreformi kaudu toetatakse rahaliste vahenditega eakate hoolduskulusid hooldekodudes. Lisaks vajaduspõhiste teenustele ja toetustele, pakutakse eakatele täiendavaid abimeetmeid, mis toetavad eakate iseseisvat toimetulekut kodus.

Tänapäevased kitsaskohad:

- koduteenuse vajajate arv ajas suureneb, üksi elavad eakad vajavad iseseisvaks toimetulekuks abi;
- Rakvere valla territooriumil asub Uhtna hooldekodu, kus on 42 kohta. Uhtna Hooldekodu vajab edasist renoveerimist, et luua hooldusteenuse osutamiseks parimaid võimalusi ja tagada kvaliteetne teenus koduvalla eakatele;
- infovahetamine vajab tõhustamist, et eakad oleks kursis vallapoolse abi andmise võimalustega;

- piiratud transpordivõimalused takistavad eakate ligipääsu arstile, apteeki või muudele teenustele.

Tegevused:

- koduteenuse arendamine ja vabatahtliku seltsilise ning eakate kodus elamist toetavate teiste projektide jätkamine;
- Uhtna Hooldekodu keldrikorruse edasine renoveerimine ja juurdeehitus (toad hoolealustele, tegelusruumid);
- abi andmise võimalustest info jagamine valla infokanalite kaudu;
- transpordivõimaluste arendamiseks lahenduste leidmine.

3.8.3 Toimetulekuraskustega tööealiste hoolekanne

Toimetulekuraskustes inimesi toetatakse riikliku toimetulekutoetuse- ja valla eelarvest makstavate toetustega. Abivajajatele pakutakse vajaduspõhiseid teenuseid, et soodustada nende igapäevast toimetulekut. Lisaks sotsiaalhoolekandeseadusega kehtestatud kohustuslike teenustele pakutakse valla eelarvest kõigile abivajajatele muud nõustamisteenust eesmärgiga toetada elanike vaimset tervist ja soodustada nende toimetulekut. Valla sotsiaalkorterites Kullaaru külas ja Lepnal pakutakse eluasemeteenust vallaelanikele, kellel puudub eluase.

Tänased kitsaskohad:

- töötus ja sissetulekute puudumine suurendab üksikisikute ja perede riskikäitumist;
- suhted pereliikmete vahel on halvenenud, järjest rohkem pöörduakse perenõustamisse;
- valla poole pöörduakse sageli liiga hilja (kui juba on tekkinud suured võlgnevused, pere on jäänud koduta jne);
- tööealistele on vähe ennetusmeetmeid toimetuleku parandamiseks;
- sotsiaalkorterid vajavad edasist renoveerimist.

Tegevused:

- töö riskiperedega (nõustamine, inimese motiveerimine ja toetamine raskustest väljatulemisel);
- perelepitus- ja muude nõustamisteenuste, koolituste jätkuv pakkumine peredele;
- info jagamine, ennetustöö;
- abimeetmete leidmine tööealiste toimetuleku parandamiseks;
- sotsiaalkorterite renoveerimine.

Investeeringud:

- sotsiaalpindade renoveerimine (Kullarus, Ubja külas).

3.8.4 Tervishoid

Rakvere valla territooriumil tegutseb arenev perearstikeskus, kes pakub vallaelanikele esmatasandi tervishoiuteenuseid. Perearstikeskuse ja sotsiaalvaldkonna spetsialistide vahel toimib pidev koostöö.

Kooliõpilastele ning Uhtna hooldekodus hooldusteenusel viibijatele jätkatakse tervishoiuteenuse pakkumist. Rakvere Vallavalitsus toetab rahaliselt AS Rakvere Haigla tegevust ja teeb Haigla spetsialistidega koostööd.

Tänased kitsaskohad:

- valla territooriumil asuv perearstikeskus on ruumipuuduses, oleks vaja suuremaid ruume, et võimaldada vallaelanikele rohkemaid ja kvaliteetsemaid tervishoiuteenuseid;
- perearstikeskuse läheduses puudub apteek, kust vallaelanik saaks ravimid kiiremini kätte;
- vajatakse vallapoolset abi, et sõita arsti juurde.

Tegevused:

- Rakvere Vallavalitsuse poolt toetatakse perearstikeskuse arendamist, aidates kaasa ruumipuudusele lahenduse leidmiseks;
- soodustatakse tingimusi, et vallas tegutseks apteek;
- toimib jätkuv koostöö valla perearstikeskusega ja teiste tervishoiuteenuse osutajatega;
- abistatakse inimesi, kellel puudub rahaliste- või tervislikust seisundist tulenevate probleemide tõttu võimalus arsti juurde sõita. Sotsiaaltranspordi võimaldamine inimestele, kelle puue või tervislik seisund takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist.

Investeeringud:

- nõudepõhise sotsiaaltranspordi arendamine;
- Uhtna Hooldekodu keldrikorruse edasine renoveerimine ja juurdeehitus (toad hoolealustele, tegelusruumid).

3.8.5 Lastekaitse

Rakvere Vallavalitsuse lastekaitse tagab vallas elavate laste turvatunde ja heaolu. Korraldab valla territooriumil laste kaitset, osutab igakülgset abi ning lastele ja peredele vajalike teenuste kättesaadavuse.

Prioriteediks on probleemkäitumist ennetavate meetmete ja vanemlusprogrammide rakendamine ning erivajadustega lapsi toetavate tugiteenuste arendamine. Samuti lapsi ja peresid mõjutavate erinevate valdkondade integreeritud lahenduste loomine sotsiaal-, haridus- tervishoiu- ja töövaldkonna koostöös. Laste probleemkäitumise ennetamiseks on oluline suurendada erinevate nõustamisteenuste ja teraapiate nagu psühholoogiline nõustamine, perenõustamine, perelepitus, psühhoteraapia jm kättesaadavust. Teatud mahus on nimetatud teenused täna inimestele kättesaadavad Rakvere valla rahastusel, ent vajadus teenuste järele on suurem. Pervasiivsete arenguhäiretega laste arv on kasvutrendis ning seetõttu on vajalik arvestada järjest enam suureneva laste arvuga, kellele ei sobi rohkearvulised lasteaiarühmad ja kes vajavad oma psüühikast lähtuvalt väiksemat kollektiivi või individuaalsemat lähenemist.

Alameesmärgid:

- kogukonna teadlikkus abivajava lapse märkamisest ja teavitamise kohustusest on paranenud;
- vanemlust toetavate tegevuste maht/hulk on kasvanud;
- enamlevinud probleemkohad on tuvastatud ning toetavad tegevused ja teenused pakutud;
- vanemlust toetavate tegevuste maht/hulk on kasvanud.

Tegevused:

- abivajava lapse võimalikult varane märkamine (võrgustiku koostöö, teavitamine, koolitused), sobivate sekkumismeetmete leidmine ja rakendamine;
- erinevate last ja peret toetavate teenuste arendamine koostöös erinevate organisatsioonidega, sh erasektoriga;
- vanemlust toetavate tegevuste pakkumine (koolitused, infomaterjalid jms).

Investeeringud:

- maakondliku laste turvakodus loomises osalemine koostöös teiste maakonna omavalitsustega.

3.9. Tehniline taristu

3.9.1. Veevarustus ja kanalisatsioon

Rakvere valla vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine ja uute rajamine planeeritakse vastavalt Rakvere valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukava aastatel 2023–2035 järgi.

Sõmeru ja Näpi aleviku ning Ussimäe ja Roodevälja küla varustatakse joogiveega Rakvere linna veehaardest.

Uhtna ja Lepna alevikud ning Ubja, Vaeküla, Kohala, Veltsi, Arkna, Lasila, Levala ja Karitsa külad saavad joogivee kohalikest puurkaevudest.

Rakvere vallas on käesoleva aja seisuga üheksa iseseisvat ühiskanalisatsioonisüsteemi.

Sõmeru ja Näpi alevikud ning Ussimäe ja Roodevälja külades, mis kuuluvad Rakvere reoveekogumisalasse, juhitakse reovesi eelpool nimetatud asulatest Rakvere linna reoveepuhastisse.

Ühiskanalisatsioonisüsteem koos reoveepuhastiga on Uhtnas, Kohalas, Ubjas, Vaekülas, Lasilas, Arknal, Lepnal ja Veltsis. Arkna reoveepuhasti eesvooluks on Selja Jõgi. Uhtna ja Kohala reoveepuhasti eelvooluks on Kunda jõgi. Ubja reoveepuhasti eelvooluks on Toolse jõgi. Vaeküla reoveepuhasti eelvooluks on Vaeküla oja. Lasila reoveepuhastil eelvool puudub ja kõik heitveed immutatakse. Veltsi reoveepuhasti eelvooluks on Veltsi oja.

Tänased kitsaskohad:

- Ubja alevikus on vaja anda võimalus liituda ühiskanalisatsiooniga Jaaniku tee, Rooski tee, Pae tee ja Keldri tee elanikele;
- Levala külas üldkanalisatsioon puudub, reovesi kas immutatakse või kogutakse;
- Karitsa külas üldkanalisatsioon puudub, reovesi kas immutatakse või kogutakse;
- Päide küla suvilate piirkonna reostusohu Selja jõe seoses olemasolevate omapuhastitega. Püsielanikkond suureneb pidevalt ning reostuskoormus jõe suureneb. Reoveekogumisala puudub. Suvilarajoonist on tekkinud püsielanikega tiheasustusala, kus puudub ühisveevärg ja kanalisatsioon;
- Lepna aleviku ühiskanalisatsioon ja –vesi.

Üldeesmärk: Rakvere vald on säästva arengu põhimõtteid järgiv, kaasajastatud tehnilise taristuga ja heakorrastatud elukeskkonnaga linnalähedane vald.

Alameesmärgid:

- tagatud on Sõmeru, Näpi, Roodevälja, Ussimäe, Uhtna, Kohala, Vaeküla, Ubja, Lasila, Lepna, Veltsi, Arkna, Levala ja Karitsa ühisveevarustuse torustikes nõuetele vastav joogivesi;
- Rakvere reoveekogumisala koosseisu kuuluvatelt Sõmeru, Näpi, Ussimäe ja Roodevälja asulatelt on reoveed juhitud Rakvere linna puhastisse;
- tagatud on Uhtna, Ubja, Vaeküla, Lepna, Veltsi, Arkna ja Lasila reoveekogumisaladelt reovee kogumine ühiskanalisatsioonisüsteemidega ja suunatud saastennormidele vastav heitvesi suublatesse ning eelvoolu puudumisel immutusaladesse;
- Vaeküla, Kohala, Ubja, Uhtna ja Lasila asulates on olemasolevad ühiskanalisatsiooni süsteemid rekonstrueeritud ja ehitatud uued kanalisatsioonitorustikud piirkonda, kus on tegemist kaitsmata ja nõrgalt kaitsitud aladega;
- välja on ehitatud Ussimäe küla Pagusoo elamupiirkonna detailplaneeringus planeeritud vee- ja kanalisatsioonitorustikud ning rajatised;
- välja on ehitatud Uhtna asula elamupiirkonna detailplaneeringus planeeritud vee- ja kanalisatsioonitorustikud ning rajatised;

- välja on ehitatud vee- ja kanalisatsioonitorustikud Jaanitule katastriüksuse ja lähiümbruse detailplaneeringu kinnistute liitumiseks ühisvee- ja kanalisatsiooni süsteemidega Sõmeru alevikus;
- Aluvere ja Sõmeru tööstuspiirkonnas on vajalikud kommunikatsioonid (vee- ja kanalisatsioonisüsteemid ning rajatised).

Tegevused:

- uuselamuehituse jaoks baaskommunikatsioonide rajamine toimub Rakvere valla ühisveevarustuse ja -kanalisatsiooni arengukava alusel, mis hõlmab Sõmeru, Näpi, Uhtna ja Lepna alevikku ning Ussimäe, Roodevälja, Kohala, Vaeküla, Arkna, Veltsi, Tõrma, Taaravainu, Tobia, Tõrremäe ja Päide külasid. Arengukavas kirjeldatud programme viiakse ellu meetmetabeli alusel, mida vajadusel muudetakse iga nelja aasta tagant.
- Lepna aleviku lülitamine linna ühiskanalisatsiooni ja –vee võrku.

Investeeringud:

- veetorustike ehitamine Sõmeru väikeelamute piirkonnas;
- veetorustike ehitamine Ussimäe küla Pagusoo elamupiirkonnas;
- veetorustike rajamine Näpi alevikus;
- veetorustike rajamine ja rekonstrueerimine Ubja külas;
- veetorustike rajamine Veltsi külas;
- veetorustike rajamine Uhtna alevikus (uusarenduse piirkond);
- veetorustike rajamine Sõmeru alevikus;
- veetorusiku rajamine Päide külas suvilate piirkonnas (Põllu, Niidu, Metsa, Mesilase, Sipelga);
- Lepna aleviku ühendamine Rakvere linna ühisvee ja –kanalisatsiooniga;
- kanalisatsioonitorustike rajamine Sõmeru väikeelamute piirkonnas;
- kanalisatsioonitorustike rajamine Ussimäe küla Pagusoo elamupiirkonnas;
- kanalisatsioonitorustike rajamine ja reoveepumpla paigaldamine Ubja külas;
- kanalisatsioonitorustike ehitamine Näpi alevikus;
- kanalisatsioonitorustike rajamine Veltsi külas;
- kanalisatsioonitorustike rajamine ja reoveepumpla paigaldamine Uhtna alevikus;
- kanalisatsioonitorustike rajamine Sõmeru alevikus;
- kanalisatsioonitorustike rajamine Päide külas suvilate piirkonnas (Põllu, Niidu, Metsa, Mesilase, Sipelga).

3.9.2. Sademevesi

Sõmeru alevikus ning Näpi alevikus on välja ehitatud osaline lahkvoolne sademevee kanalisatsioon, mis oli omal ajal mõeldud peamiselt tööstuspiirkondadele.

Ussimäe piirkonnas on 2011. aastal rekonstrueeritud Rakvere reoveekogumisala Sõmeru veemajandusprojekti raames maaparanduskraav Ussimäelt Näpi ojani kogupikkuselt 2,2 km. Pärast majanduskraavi süvendamist oli võimalik juhtida Ussimäe tänava äärde rajatava sadeveekollektori kaudu Pagusoo tänaval asuvate kortermajade sademeveed maaparanduskraavi kaudu Näpi oja. Samuti on antud võimalus Rakvere linnale juhtida sademeveed Rägavere teelt Karja ja Kungla tänavate kaudu Ussimäe maaparanduskraavi.

Roodevälja külas puudub lahkvoolne sademevee kanalisatsioon, tänavatele kogunenud vesi käideldakse lokaalselt, samas on tegu perspektiivse elamurajooniga.

Sõmeru valla sademevee kanaliseerimise arengukava hõlmab Sõmeru aleviku, Näpi aleviku, Ussimäe ja Roodevälja küla lahkvoolse sademevee kanaliseerimise arendamist. Arengukavas kirjeldatud sademevee arendamise strateegia alusel koostati sademevee kanaliseerimise üldskeem, mis jaotati vastavalt vajalike tegevuste geograafilisele paiknemisele investeringuprojektideks. Arengukavas kirjeldatud programme viiakse ellu meetmetabeli alusel.

Sõmeru aleviku sadeveesüsteemid projekteeritakse, rajatakse ja rekonstrueeritakse koostöös Sõmeru keskuse projekteerimisega.

Tänaused kitsaskohad:

- Roodevälja külas puudub lahkvoolne sademevee kanalisatsioon;
- Sõmeru aleviku Jaanitule kinnistul paiknevate kraavide halb seisukord. Sõmeru aleviku Suvila tn muutub liigniiskeks sadevee tõttu.

Üldeesmärk: Rakvere vald on säästva arengu põhimõtteid järgiv, kaasajastatud tehnilise taristuga ja heakorrastatud elukeskkonnaga linnalähedane vald.

Alameesmärgid:

- valla tiheasutusaladel on väljaehitatud sademeveesüsteemid.

Tegevused:

- valla tiheasutusaladel sademeveesüsteemide rajamine vajaduspõhiselt;
- tiheasutusaladel asuvate elamute liitumine väljaehitatud sademeveesüsteemidega;
- Sõmeru aleviku Jaanitule kinnistu kraavide puhastamine sademevee ärajuhtimiseks.

Investeeringud:

- sademeveesüsteemide väljaehitamine tiheasutusaladel.

3.9.3. Soojamajandus

Rakvere vallas tegutseb kolm soojusettevõtet. Sõmeru alevikus varustab elanikkonda ja ettevõtteid soojusega AS Adven Eesti, Pagusoo elamupiirkonnas ja Näpi alevikus AS Rakvere Soojus. Sõmeru Põhikooli ja Uhtna Põhikooli, Uhtna Hooldekodu ning Uhtna lasteaeda varustab soojaga SW Energia OÜ.

Rakvere valda läbivad nii kõrgsurve kui kesksurve gaasitrassid, mis loovad head eeldused selle energialiigi kasutuselevõtuks kütmisel. Alternatiivse variandina saavad seda kasutada näiteks Sõmeru ja Näpi katlamajad ning Sõmeru Põhikool ja Rakvere lihakombinaat. Põhiküttena kasutab Sõmeru katlamaja hakkepuitu ja Näpi katlamaja on rekonstrueeritud pelletküttele, vajadusel on võimalik ümber lülitada gaasiküttele.

2015. aastal on koostatud Sõmeru valla soojamajanduse arengukava aastateks 2016-2026, kus on fikseeritud olemasolev olukord ning koostatud tegevuskava kolme kaugkütte võrgupiirkonna-Sõmeru, Uhtna ja Näpi alevike kohta eesmärgiga hakata võimalusel kasutama ka Sõmeru ja Näpi katlamajades kütteks kohalikke kütuseid (nt hakkepuitu jm).

Uhtna alevikus on üks võimalik lahendus, kui kortermajad (KÜ) rekonstrueerivad oma olemasolevad keskküttesüsteemid ning soojustaksid hooned. Kokkuleppel soojatootjaga rekonstrueeritakse soojustrassid ja taastatakse olukord, kus ka kortermaju varustatakse soojaga juba olemasolevast katlamajast.

Lepna alevikus paiknevate kortermajade kohta on koostatud kaugkütte võrgupiirkonna analüüs, milles on ära toodud olemasolev olukord ning koostatud tegevuskava, millistel tingimustel on kuuel

(6) kortermajal võimalik taastada/ehitada keskküttesüsteemid ja millised on tingimused soojusettevõtja leidmiseks kaugkütte katlamaja ja uue keesküttevõrgu rajamiseks.

Tänased kitsaskohad:

- vallas on piirkondi, kus paljudesse korruselamutesse on omavoliliselt paigaldatud hoonete projektis mitteettenähtud küttekahad (kaminahjud, Bullerjani ahjud jms);
- vajalik on elanikkonna teavitamine mitteettenähtud küttesüsteemide ohtlikkusest nende elule ja tervisele, kuna suitsugaasid on juhitud ventilatsioonilööridesse;
- valla kaasabil tuleb leida kortermajade kütmiseks innovaatilisemad ja tuleohutusnõuetele vastavad lahendused.

Üldeesmärk: Rakvere vald on säästva arengu põhimõtteid järgiv, kaasajastatud tehnilise taristuga ja heakorrastatud elukeskkonnaga linnalähedane vald.

Alameesmärgid:

- vallas on Sõmeru, Uhtna ja Näpi alevike kehtiv soojamajanduse arengukava ning Lepna aleviku kohta analüüs;
- elanikkond on teadlik, et küttekahad tuleb viia vastavusse tuleohutusnõuetega;
- Uhtna, Sõmeru ja Näpi katlamajad kasutavad kütteks paralleelselt gaasile ka kohalikku kütet (nt. hakkepuitu, pelletit);
- Uhtna, Ubja, Vaeküla, Lepna, Arkna ja Veltsi korterelamute küttelehendused on kaasajastatud ja nõuetele vastavad;
- korteriühistud on teadlikud, et hoonete soojustamine ning korrastatud ja kaasajastatud soojussõlmed on energiasäästlikud;
- soojakadude vähendamiseks on välja vahetatud olemasolevad vanad töös olevad keskküttetrassid.

Tegevused:

- kaugküttepiirkondade arengu nõustamine koostöös soojaettevõtetega;
- potentsiaalsete kaugküttepiirkondade arengu nõustamine koostöös soojaettevõtetega.

3.10. Teed, tänavad, tänavavalgustus

Valla hooldada on 117,7 km mustkattega ja 140,1 km kruusakattega teid. Valla kergliiklusteede pikkus on 18,8 km ja kõnniteede pikkus 1,9 km.

Rakvere vald on koostanud eraldi teede arengukava, mille alusel kavandatakse Rakvere valla sõiduteede, kergliiklusteede, kõnniteede, parklate ja tänavavalgustuse ehitust, renoveerimist ning teehoidu perioodil 2019-2035. Valdkonna prioriteetideks on kruusateede renoveerimine ning teede ja tänavate korrashoid. Olemasolevad kruusateed tuleb viia kruusateede esitatavatele teeseisundi nõuetele vastavaks ning katta mustakattega vastavalt teede arengukavale. Samas on tähtis olemasolevate mustakattega teede säilitamine, teostades vajalikud remonditööd ja vastavalt vajadusele pindamistööd.

Teede, sh eriti külateede, kuid ka tänavate olukord, liikluskeskkonna ebapiisav turvalisus ning üldine liikluskorraldus vajavad parendamist, see selgus ka elanikkonna küsitlusest. Valdkonna arendamine on oluline ka ühistranspordi arengus, kuna bussiühenduse probleemideta kulgemiseks on vajalik teede hea seisukord.

Rakvere valda läbivatest riigiteedest kaks suuremat on Tallinn-Narva maantee (põhimaantee nr E20, 1) ja Pärnu- Rakvere- Sõmeru maantee (põhimaantee nr 5), mis kuuluvad ka riigi põhimaanteed nimekirja.

Vabariigi Valitsus algatas 23.03.2022 korraldusega nr 97 Tallinn-Narva riigitee 1 Haljala ja Kukruse vahelise teelõigu 2+2 ristlõikega maantee riigi eriplaneeringu ning keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH).

Riigi eriplaneeringu ja KSH algamise eesmärk on kavandada riigiteel 1 Tallinn–Narva asuva Haljala ja Kukruse vahelise teelõigu kiirusele 120 km/h vastava 2+2 ristlõikega maantee rajamist. Riigi eriplaneeringuga planeeritakse eelkõige riigimaantee toimimiseks vajalikud trassid ja tehnovõrgud, 5G taristu, eritasandilised liiklussõlmed, kogujateed, kergliiklusteed, ökoduktid, sillad jm vajalikud maakasutus- ja ehitustingimused. Riigi eriplaneeringu tulemusel koostatakse terviklik ruumilahendus riigimaantee ja sellega funktsionaalselt koos toimivate ehitiste tarbeks. Riigi eriplaneeringu ja selle mõjude hindamise menetlus koosneb kahest etapist:

- 1) asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja mõjude hindamise, sh KSH programmi koostamine ning asukoha eelvaliku tegemine koos mõjude hindamisega;
 - 2) valitud asukohas (või asukohtades) detailse lahenduse koostamine koos mõjude hindamisega.
- Esimeses etapis on valla arengu seisukohalt väga oluline säilitada riigitee 1 Tallinn-Narva olemasolevat tee kulgemise asukohta. Olemasoleva asukoha säilitamine tagab Rakvere valla ja ümberkaudse piirkonna jätkuva ning stabiilse ettevõtluse, turismi kui sotsiaalmajanduse arengu.

Teises etapis on väga oluline, et oleks liiklussõlmedega ja kogujateedega tagatud kõikidele loogilised ja mõistlikud juurdepääsud. Liiklussõlmed ja kogujateed peavad arvestama Rakvere valla arenguga ja perspektiivsete kohalike teedega. Samuti on oluline jalgratta- ja jalgteede olemasolu Tallinn-Narva riigitee 1 ääres ja liiklussõlmedes. Jalgratta- ja jalgteede olemasolu tagab Rakvere valla kergliiklusteede võrgustiku arengu ja suurendab elanikel alternatiivsete liikumisviiside võimalusi.

Suureks probleemiks on nii Rakvere valla kui ka Rakvere linna kohalikel teedel rasketehnika transiitliiklus, mis kulgeb Näituse tänaval ja Papiaru teel. Planeeritava Rakvere ringtee põhjapoolse osa rajamine looks ühenduse Rakvere-Haljala tee (tugimaantee nr 23), Arkna - Rakvere tee (kõrvalmaantee 17164) ja Pärnu-Rakvere-Sõmeru tee (põhimaantee 5) vahel ning sellega oleks tagatud turvaline ja mugav transiitliiklus riigiteede vahel ning väheneks koormus kohalikele teedele. Samuti tagaks nn põhjaringi väljaehitamine parema juurdepääsu Näpi-Roodevälja-Aluvere tööstusalale ning kiirendaks selle arengut. Põhjaringi väljaehitamise teemal jätkatakse suhtlust Maanteeametiga, millesse kaasatakse ka Rakvere linn.

Elanike liiklusohutuse tagamiseks, liikluse mugavuseks, alternatiivsete liikumisvõimaluste kasutamiseks ning tervisespordi edendamiseks on vaja valgustada kergliiklusteid.

Tänavavalgustusega teid on vaja rajada uutesse elamurajoonidesse Ussimäe külas ning Põllu ja Jõe tänava tööstuspiirkonda Sõmerul. Rohkem tähelepanu tuleb pöörata kaugemaid külasid keskustega ühendavatele teedele.

Valla avalikel teedel on kaheksa silda (8), mis on enamuses amortiseerunud ja vajavad renoveerimist. Vajalik on teostada sildade ekspertiisid ja uuringud, mille järel saab tellida rekonstrueerimise projektid. Kuna sildade renoveerimine on väga kulukas tuleb võimalusel kaasata projektirahasid.

Rakvere vallas on tänavavalgustusega kaetud tiheasustusega alad ning osaliselt ka Arkna, Aresi, Levala, Tõrma ja Taaravainu külad. Kõik valgustid on vahetatud 100 W (üksikutes kohtades ka 150 W) naatriumvalgustite vastu. Kergliiklusteede ääres paiknevad peamiselt 70 W naatriumvalgustid. Enamuses uutel hiljuti valminud 2017-2018 tänavavalgustusliinidel on juba kaasaegsed LED valgustid.

Jätkub töö võimaluste leidmiseks tänavavalgustuse amortiseerunud mastide, kaablite renoveerimiseks ja LED valgustitele üleminemiseks kaasates struktuurtoetusi.

Tänaused kitsaskohad:

- teede- ja tänavate olukorraga ei ole rahul osa valla elanikest, probleeme on kaugemate külade ühenduste seisunditega. Probleeme tekitab, et osa teedest on eraomandis, mille tagajärjel on need tükeldatud erinevatele omanikele kuuluvateks osadeks;
- valla avalikel teedel asuvad sillad on enamuses amortiseerunud ja vajavad renoveerimist;
- Sõmeru aleviku tööstusalale on rasketehnikale juurdepääs läbi aleviku;
- Sõmeru aleviku keskosa vajab heakorrastamist jalakäijatele rajatud kõnniteedega, korrektselt väljaehitatud liiklusskeemi ja parklatega;
- Näpi-Roodevälja-Aluvere tööstusala vajab paremat ligipääsu;
- Rakvere põhjapoolse ümbersõidu puudumine. Riigiteede vahel rasketehnika transiitliiklus, mis kulgeb Tõrremäe külas asuvatel kohalikel teedel (Põhjakeskuse tee 6621015 ja Papiaru tee 6635000) Põhjakeskuse taga.
- puudub maakonnakeskuse ja maakonna efektiivne ja mugav, kasutajasõbralik ühistranspordi võrk.

Üldeesmärk: Rakvere valla tänavavalgustusega hõlmatud piirkondades on energiasäästlik tänavavalgustus, valla teed ja tänavad on väga heas seisukorras. Liiklusohutuse tagamiseks on rajatud kergliiklusteed valla erinevatesse piirkondadesse.

Alameesmärgid:

- juurdepääsuteede ehitamine tootmisaladele ja elamupiirkondadele liikluskoormuse reguleerimiseks;
- viia ellu valla teede arengukava.

Tegevused:

- valla teede arengukava elluviimine;
- valla teede ja tänavate rekonstrueerimine ning tolmuvaba katte alla viimine;
- valla teedel asuvate liiklusohutlike sildade ja truupide rekonstrueerimine;
- amortiseerunud tänavavalgustuse liinide rekonstrueerimine;
- järjepidev must- ja kruusakattega teede ning tänavate hooldamine;
- valla liikluskorralduse (parkimiskorraldus, ohtlikud liiklussõlmed) analüüsi koostamine;
- Sõmeru tööstusala juurdepääsutee rajamine koos uue nõuetele vastava sillaga, et suunata kogu rasketehnika liikumise Sõmeru aleviku keskusest eemale ning tagada Tallinn-Narva maanteelt nõuetele vastava rasketehnika juurdepääsu Sõmeru tööstusalale;
- Sõmeru aleviku keskväljaku arendamine;
- koostöös Transpordiametiga Rakvere linna põhjapoolse ümbersõidu rajamine koos kergliiklusteedega;
- uutele tootmisaladele ja elamupiirkondadele juurdepääsuteede ehitamine;
- tööstusaladel vallale kuuluvate teede ja tänavate korrastamine;
- avaliku huviga erateede omanikega lepingute sõlmimine teede avalikuks kasutamiseks;
- kergliiklusteede rajamine;
- tiheasustusega aladel kõnniteede võrgustiku rajamine (eelkõige Sõmeru, Uhtna, Veltsi, Lepna, Lasila, Ubja, Ussimäe ja Näpi piirkondades);
- Sõmeru, Lasila, Lepna, Veltsi, Uhtna ja Ubja liiklusohutlike parkimisplatside renoveerimine;
- olemasoleva tänavavalgustuse renoveerimine ja energiasäästlikuks muutmine;
- tiheasustusaladele, sh uusarenduse aladele uute tänavavalgustuste rajamine;
- Sõmeru tervise- ja suusaraja valgustatud rajaosa pikendamine;
- tiheasustusaladel oluliste ja tiheda liiklusega valgustamata aladel turvalisuse tagamiseks tänavavalgustuse arendamine;

- osalemine maakonnakeskuse ja maakonna ühistranspordivõrgustiku planeerimisel, kaasajastamisel ja efektiivsemaks muutmisel koostöös Rakvere linna ja Põhja-Eesti Ühistranspordikeskusega.

Investeeringud:

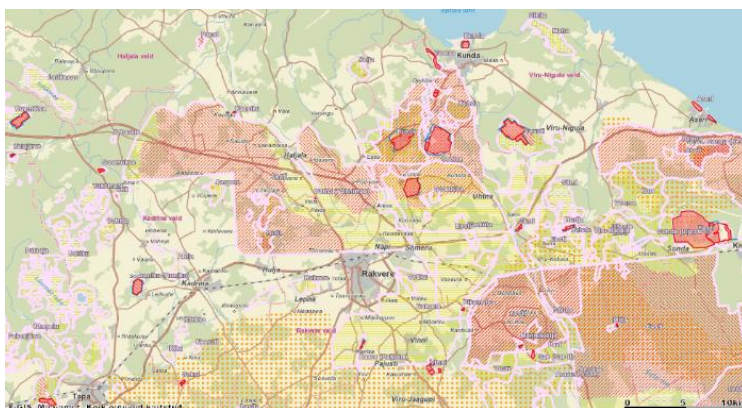
- valla teede ja tänavate rekonstrueerimine ning tolmuvaaba katte alla viimine;
- valla teedel asuvate liiklusohtlike sildade rekonstrueerimine;
- uusarendustele juurdepääsuteede rajamine;
- kergliiklusteede rajamine;
- tiheasustusega aladel kõnniteede võrgustiku rajamine;
- Aluvere tööstusalale juurdepääsuteede rajamine;
- Sõmeru aleviku keskosa ehitamine;
- Sõmeru tööstusala juurdepääsutee rajamine;
- tänavavalgustuse arendamine turvalisuse tagamiseks olulise ja tiheda liiklusega valgustamata aladel;
- amortiseerinud tänavavalgustuse liinide rekonstrueerimine;
- uusarendustele tänavavalgustuse rajamine;
- olemasolevate tänavavalgustite asendamine kaasaegsete ja energiasäästlike lahendustega.

3.11. Keskkond

3.11.1. Maavarad

Rakvere vald on rikas maavarade poolest, kus leidub kruusa, liiva, lubjakivi, turvast, fosforiiti ja põlevkivi. Valla territooriumile jäävad Aru-Lõuna lubjakivikarjäär, Aru-Lõuna II lubjakivikarjäär, Toolse-Lääne lubjakivikarjäär, Pikametsa liivakarjäär, Sämi liivakarjäär, Veltsi kruusa- ja liivakarjäär ning Ubja põlevkivikarjäär. Aru-Lõuna lubjakivikarjäär korrastatakse peale kaevandustegevuse lõppemist tehisjärveks, kuhu rajatakse rannaala ning paadisild. Enne Lõuna-Aru karjääri sulgemist avatakse Toolse-Lääne lubjakivikarjäär. Karitsa külas asuv Haava kruusakarjäär on tänaseks korrastatud tehisveekoguks ja metsamaaks.

2000. aasta mais esitas AS Kunda Nordic Tsement Keskkonnaministeeriumile taotluse põlevkivi karjääriviisiliseks kaevandamiseks tsemenditehase tarbeks Ubjas. Algatati keskkonnamõjude ekspertiis, mille tulemused kinnitati pärast diskussioone ja arutelusid Ubja elanikkonnaga ja Sõmeru Vallavalitsusega. Taotlus rahuldati ja alustati karjääri rajamise töödega. Tänaseks on põlevkivi kaevandamisega tegeletud 23 aastat ning karjäär on osaliselt projekti järgi taastatud ja puuistikutega kaetud.

Joonis 4: Põlevkivi varude paiknemine

Kogu valla territooriumil paiknevad suured passiivsed põlevkivi- ja fosforiidivarud, kuhu kuuluvad Eesti põlevkivimaardla (Kohala, Pada, Haljala ja Rakvere uurimisväljad), Toolse ja Rakvere fosforiidimaardlad ning Kunda lubjakivimaardla.

● Fosforiidimaardlad

Joonis 5: Fosforiidi varude paiknemine

Samuti on Rakvere valla maapõues hulgaliselt diktüoneemaargilliiti ehk diktüoneemakilti, mis on tumepruun orgaanikarikas argilliit ehk kõvastunud ja orgaanilise ainega segunenud savikivim.

Sarnaselt kukersiidiga kuulub ka diktüoneemaargilliit põlevkivide hulka. Et fosforiidikiht asub vahetult diktüoneemaargilliidi all, tuleks fosforiidi kättesaamiseks kõigepealt diktüoneemaargilliit eemaldada. See aga põhjustab suuri keskkonnaprobleeme, sest diktüoneemaargilliidil on omadus hapnikuga kokkupuutudes süttida. Selle tagajärjel satub nii välisõhku kui põhjavette rohkelt tervistkahjustavaid keemilisi ühendeid. See on põhjus, miks Rakvere valla arengukava ei näe ette võimalust fosforiidi kaevandamiseks.

Põlevkivikaevandamine on suure keskkonnakahjuga tegevus ning sellest tuleb edaspidi loobuda taastuvenergiate kasutusele võtmise teel.

Rakvere valla probleemiks on piirkonna lõunaosas paiknev mahajäetud Ubja kaevandus. Ubja kaevandusväli asub Eesti põlevkivimaardla loodenurgas, põlevkivi avamusjoone lähedal. Pandivere kõrgustiku põhjanõlval. Vanade kaevanduskäikude varingutest, mis ei ole prognoositavad, tekivad maapinna langused. Olenevalt konkreetse muutuse eripärast ja kohast, toimub maapinna liigniiskumine ja kahjustuvad kuivendussüsteemid. Siin pole enam võimalik kahjustuste ennetamine, vaid ainult nende parandamine.

Rakvere valla maapõues paiknev põlevkivi on madalakvaliteediline ning ei kaalu üles kõrge mullaboniteediga põldude hävitamist kaevandamise tulemusel.

Tulenevalt nii põlevkivi kui fosforiidi kaevandamise keskkonnoahtlikkusest ning kogu valla elukeskkonna hävitamise võimalusest kaevanduste tekkimise tulemusena, Rakvere valla arengukava ei näe ette võimalust nende kahe maapõue vara kaevandamiseks. Peamiseks eesmärgiks on aktiivselt osaleda Pandivere veekaitse ala taasloomisel, et välistada kaevandamise negatiivne mõju Eestimaa põhjaveele.

Tänased kitsaskohad:

- suletud Ubja kaevanduse langatuskohad, mis võivad tekkida kogu kaevanduse ulatuses etteteadmata kohtades;
- tulevikus on väga reaalne fosforiidi kaevandamine, mis kujutab endast suurt keskkonnareostuse ohtu ja piirkonna miljööväärtuse olulist vähenemist;
- Sämi liivakarjääri korrastamine.

Üldeesmärk: Mistahes maavarade elu- ja ettevõtluskeskkonda säästev kaevandamine arvestades kohaliku elanikkonna huve.

Alameesmärgid:

- kaevandajate suunamine olemasolevate ja suletavate karjääride korrastamisele looduskauniteks kohtadeks;
- kaalutletud ning elu- ja ettevõtluskeskkonda säästev maavarade kaevandamise otsustusprotsess;
- Pandivere veekaitse ala taasloomine Eestimaa põhjavee kaitseks.

Tegevused:

- osalemine kohalike maavarade kaevandamise planeerimisprotsessis;
- koostöö Eesti Geoloogiateenistuse ja Keskkonnaametiga tulevaste kaevanduste planeerimisel;
- korrastatud karjääride haldamine (rannaala korrashoid, juurdepääsuteede hooldus jmt);
- aktiivselt Pandivere veekaitse ala taasloomisel osalemine, välistamaks kaevandamise negatiivset mõju Eestimaa põhjaveele;
- elanikkonna teavitamine kaevandamisega seotud tegevustest, probleemidest ja leevendusmeetmetest läbi erinevate keskkonnaürituste;
- lahenduse leidmine Sämi liivakarjäärile.

3.11.2. Keskkonnakaitse

Rakvere valla keskkonnaseisund on hea. Vallas asub mitu võimaliku keskkonnariskiga ettevõtet, kuid risk reostada keskkonda on madal. Kõrgeima riskiastmega on AS HKScan Estonia (Rakvere lihakombinaat) Roodeväljal, OÜ T.R. Tamme Auto Roodeväljal (konserveeritud alates 2019. aastast), Roodevälja Terminal, AS Ragn-Sells ümberlaadimisjaam Lepnal. Lisaks asuvad Rakvere valla territooriumil ohtlikud käitised Vedelgaasi OÜ Jahvataja vedelgaasipaigaldis, AS Olerex Tõrremäe teenindusjaam-tankla ja vedelgaas OÜ Golden Fields Factory GFF. Väiksema keskkonnoahuga ettevõtete loetellu kuuluvad: AS Stora Enso Eesti, AS Bauroc, Kunda Nordic Tsemendi Aru- Lõuna lubjakivi karjäär ja Ubja põlevkivi karjäär, OÜ Rakvere Batoon, OÜ SW Energia.

Vald asub nitraaditundlikul alal ning seetõttu on eriliselt suur surve põllumajandusettevõtete korrektsele käitumisele, et mitte reostada põhjavett. Lisaks on vallas reovee kohtkäitlussüsteeme, mis lekivad või ei oma põhja. Suur osa vallast on karstialal, mis on väga tundlik igasuguse mõtlematu inimtegevuse suhtes.

Rakvere vald on rikas väärtuslike maastike ja pärandkultuuri objektide poolest. Rakvere valla territooriumile ulatub väike serv Sämi maastikukaitse alast ning looduskaitse all olevad Rahkla

allikad. Kloodi linnamägi ja suur osa Pahnimäest on võetud kohaliku kaitse alla. Looduskaitse alustest objektidest tuleb kindlasti nimetada ka mõisaparke: Rägavere, Vaeküla, Uhtna, Kohala, Arkna, Mådapea, Lasila, Kloodi ning samuti on enamik mõisaid võetud muinsuskaitse alla. Looduskaitsealused Mådapea tammik ja Järni puisniit pakuvad silmailu, liigirikast elukeskkonda ning kahtlemata väärtustavad maastikku.

Eriti suur on kultusekivide kontsentratsioon Kohala küla maadel. Antud piirkonna looduslikud ja muinsuskaitsealused väärtused välistavad põlevkivi kaevandamise selles piirkonnas, kuna uuringuala kasutusele võtmine määrab Kohala väärtusliku maastiku hävingule.

Lisaks asub Tõrma külas muinsuskaitsealune objekt kinnismälestis Tõrma asulakoht ja ajalooline looduslik pühapaik Hiimägi (sh ka ohvrikoht), mis piirkonnas asuvate karstialade, ohvri- ja lohukivide, kivikalme ja aardeleidudega moodustavad ühtse unikaalse terviku kogu piirkonnas.

Endise Sõmeru valla territooriumil on pärandkultuur looduses kaardistatud ning seda kirjeldatakse raamatus „Pärandkultuur Sõmeru vallas“. Sama töö ootab ees endise Rakvere valla territooriumil, mis on väga rikas pärandobjektide poolest, millest osa on väga kehvast seisusest, osa korrastatud ja hästi hoitud.

Tänased kitsaskohad:

- risk pinna- ja põhjavee reostuseks, tuule-erosioon ning müra seoses tööstusettevõtete, põllumajandusettevõtete ja motosporti rajatiste piirkonnas.
- elanikkonna vähenemine huvi ja teadlikkuse keskkonnaprobleemide suhtes;
- vald asub oma haldusterritooriumiga põhjarannikul, kus on oht normidest kõrgema radooni taseme olemasoluks;
- valla erinevates kantides paiknevate aiamaade omandi teemad on lahendamata, puudub korrapärasus;
- Sõmeru aleviku Jaanitule kinnistul (Sooringil) paiknevate kraavide halb seisukord. Sõmeru aleviku Suvila tn muutub liigniiskeks sadevee tõttu.
- ohtlikud mahajäetud hooned.

Üldeesmärk: Rakvere vallas hoitakse ja väärtustatakse puhas elukeskkonda.

Alameesmärgid:

- keskkonna saastamise oht on minimeeritud;
- elanikkonna keskkonnateadlikkus on tõusnud.

Tegevused:

- omavalitsuse vastutustundlik menetlusprotsess keskkonnaküsimustes;
- elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmise läbi keskkonnaürituste;
- noorte keskkonnakaitse algatuste toetamine;
- aiamaade maa-alade üleandmine kogukondadele/MTÜdele tasuta kasutamiseks, seadustada aiamaade kasutajatele üleandmine;
- töötada välja aiamaade kasutamise tingimuste kord;
- Sõmeru aleviku Jaanitule kinnistul kraavide puhastamine sadevee ärajuhtimiseks;
- keskkonnaalaste artiklite kirjutamine valla lehte;
- radooni taseme mõõtmine valla hallatavates asutustes;
- ohtlike mahajäetud hoonete kaardistamine ning nendele lahenduste otsimine.
- munakivisillutiste kui kohaliku identiteedi ja kultuuripärandi kandjate kaitsmine ja korrashoid;
- teavitada elanikkonda radooni taseme mõõtmise vajadusest ning teostada regulaarselt keskushoones ning hallatavates asutustes radooni tasemete mõõtmisi.

- teavitustöö tööstusettevõtetele ja põllumajandusettevõtetele heade tavade järgimiseks, et minimeerida riskid keskkonnale.

3.11.3. Jäätmekäitlus

Jäätmekäitluse eesmärgiks on säilitada Rakvere vallas puhas ja tervislik elukeskkond. Kehtestatud on valla jäätmekava ja jäätmehoolduseeskiri, milles on sätestatud jäätmekäitluse üldpõhimõtted.

Vald korraldab jätkuvalt vähemalt kord aastas ohtlike jäätmete, suurjäätmete ning klaasi ja eterniidi kogumist.

Jätkub Rakvere valla poolne osalemine Lääne-Viru Jäätmekeskuse tegevuses.

Kogu vallas jätkub elanikkonna keskkonnakaitsealane koolitus, mille ühtedeks väljunditeks on Keskkonna Kolmapäevade ürituste sarja jätkumine ja Rakvere valla taaskasutuskataloogi koostamine.

Tänaused kitsaskohad:

- elanikkonna vähene teadlikkus ja huvipuudus jäätmete nõuetekohaseks käitlemiseks;
- elanikkonna ületarbimine ja taaskasutusharjumuste puudumine.

Üldeesmärk: Rakvere vallas on keskkonnateadlik ja sorteerimisharjumustega elanikkond.

Alameesmärgid:

- läbi sorteerimis- ja taaskasutusharjumuste kujundamise on tagatud jäätmevaba keskkond.

Tegevused:

- elanikkonna ja ettevõtluse teadlikkuse tõstmine;
- Sõmeru Noorte Loodus- ja Tehnikamaja baasil erinevate keskkonnaprojektide, sh jäätmekäitluse projektide, läbiviimine;
- erinevate jäätmekäitlusealast teadlikkust tõstvate näituste toomine valda;
- aiamüügid, kus eraisikud saavad oma kodu aedades müüa kasutusest välja jäänud esemeid ning seeläbi panustada taaskasutusse.

Investeeringud:

- süvamahutite paigaldamine sorteeritud pakendite kogumiseks omavalitsuse tiheasustusaladele.

3.11.4. Haljastus

Rakvere vald on rikas kaunite koduaedade, parkide ja väärtuslike loodusmaastike poolest. Mõisapargid ja tammikud ilmestavad maastikku ja meelitavad kohale turiste.

Väga populaarsed on külaseltsides korraldatavad aiakujunduse koolitused, mille tulemusel inimesed hakkavad rohkem korrastama oma koduaedu ning tõstma seeläbi ümbritseva miljöö väärtust.

Elanikkonna koolitamine aiakujunduse ja taimekasvatuse alal on pidev jätkuv tegevus. Koolitused õpetavad austama ümbritsevat loodust, hooldama heaperemehelikult kõrghaljastust jne. Koolituste läbiviimise tarbeks taotlevad külaseltsid ja MTÜ-d vahendeid erinevatest fondidest ning koolituste tulemusena muutub vald kaunimaks ja targalt haljastatuks ning hooldatuks. Lisaks kavandab vald kandipõhiste haljastusplaanide koostamist.

Tänaused kitsaskohad:

- vananev kõrghaljastus tihealadel;

- hoolimatu suhtumine oma koduümbruse haljastusse;
- kõrgete täiskasvanud puude „kõndistamine“;
- kohalike elanike vähene huvi haljastusalase koolituse vastu;
- materiaalsete vahendite puudus kõrghaljastuse hooldamiseks;
- Tõrma kalmistu ülekasvanud kõrghaljastus;
- olemasolevate veekogude ääres puuduvad supluskohad– Kunda jõgi, Sõmeru jõgi, Selja jõgi.

Üldeesmärk: Rakvere vald on targalt ja jätkusuutlikult haljastatud.

Alameesmärgid:

- valla miljööväertuslikkus on tõusnud;
- vallas on loodud korrastatud elukeskkond.

Tegevused:

- haljastusplaanide koostamine valla erinevatesse kantidesse;
- omavalitsuse üleselt rajada püsilillede ja –põõsaste istutuslasid miljööväertuse tõstmiseks;
- olemasoleva kõrghaljastuse planeerimine ja korrastamine;
- olemasolevate istutuslade järjepidev hooldamine;
- avaliku haljastuse teenuse delegerimine kolmandale sektorile;
- mängu- ja vigestusväljakute iga-aastane inventuur ja hooldamine;
- kaunimate koduaedade väljaselgitamine ja kaunimate koduaedade kalendri väljaandmine;

Investeeringud:

- haljastusplaanide koostamine valla erinevatesse kantidesse;
- kasutusest väljalangenud hoonete lammutamine;
- vanade parkide taastamine;
- tiikide puhastamine;
- uute parkide, alleede ja püsililleistutuslade rajamine;
- vallas paiknevate infotahvlite väljavahetamine, renoveerimine;

3.11.5. Tõrma kalmistu

Tõrma kalmistu on 18.-19. sajandist pärinevate hästi säilinud hauatähistega kalmistu, mis on suuruselt ligikaudu 10 ha, olles Eesti üks suurimaid kalmistuid. Viimase adresseerimistulemuste järgi on kalmistule maetud 12 580 lahkunut.

Tõrma kalmistu on kohaliku kalmistukultuuri arengu heaks näiteks, sisaldades hauakujunduse eri etappe ja andes ülevaate nii metalli- kui kivitöö meistrite tööst.

Kalmistu kasvab palju vanu ohtlikke puid, mis vajavad langetamist. 2018. aastal koostati geodeetiline aluskaart, viidi läbi adresseerimine ning liituti kalmistu inforegistriga Haudi.

Tõrma Kalmistu kabel renoveeriti aastal 2022, kalmistule lisandus inventarihoone. Uuendamist vajavad kalmistu aed ja väravad ning parklad. Tõrma kalmistul on korraldatud kalmistu jäätmete sorteerimine liikide kaupa.

Tänapäevased kitsaskohad:

- lagunevad kalmistumüürid ja –väravad;
- tühjaksjäänud kaevude varisemisohtlikud rakised;
- ülekasvanud ohtlikud puud;
- projekteerimata parklad;

- elektroonilise valve puudumine;
- kalmistu ajaloost puudub ülevaade;
- kalmistu kasutajate ükskõikne suhtumine jäätmekäitlusesse.

Üldeesmärk: Rakvere valla kalmistu on heakorrastatud ning kasutajad keskkonnateadlikud jäätmete käitlemisest.

Alameesmärgid:

- kalmistu territooriumi pidev hooldus ja dendroloogiline hindamine;
- kalmistu ja kalmisturajatiste muinsuskaitse nõuetega kooskõlla viimine.

Tegevused:

- kalmistu detailplaneeringu koostamine;
- parklate, kalmistu müüri ja urnimüüri projekteerimine;
- koostöös Rakvere linna ja Vinni vallaga kalmistu hooldamine ja planeerimine;
- kalmisturegistri korrashoid;
- hauaplatside kasutajatega lepingute sõlmimine;
- vanade ohtlike kalmistu rajatiste likvideerimine;
- Tõrma kalmistut teenindava abihoone rajamine või Raudkivi kinnistul asuva hoone ümberkujundamine Tõrma kalmistu teenindushooneks.
- kalmistu ajaloo uurimine ning infoteatmiku väljaandmine.

Investeeringud:

- parkla, müüri ja urnimüüri projekteerimine;
- kivimüüride puhastamine ja taastamine;
- ohtlike puude langetamine;
- Tõrma kalmistut teenindava hoone rajamine;
- kalmistu detailplaneeringu koostamine;
- urnimüüri rajamine (koostöö Rakvere linnaga- maa küsimustes);
- parkla rajamine (koostöö Rakvere linnaga- maa küsimustes).

3.11.6. Looduskaitse ja pärandkultuur

Rakvere vald on mitmekesise maastiku- ja pinnavormidega vald. Siin leidub oose, karstialasid, karstijõgesid, kauneid looduslikke puistuid.

Looduskaitsealuseid mõisaparke on Rakvere vallas 8 (Lasila, Mädapea, Karitsa, Arkna, Kohala, Uhtna, Vaeküla ja Rägavere).

Rakvere valla territooriumil paiknevad Mädapea tammiku maastikukaitseala, Järni hoiuala, Lasila looduskaitseala ning väikesed osad Sämi maastikukaitsealast ja Mõdriku-Roela maastikukaitsealast.

Looduskaitsealused allikad on Samma ja Rahkla külas.

Kohaliku kaitse alla võeti 2017. aastal Pahnimägi, mis 2016. aasta kevadel Riikliku Looduskaitse alt välja arvati.

Tänased kitsaskohad:

- endise Rakvere valla territooriumil on kaardistamata pärandkultuur looduses;
- puudulik viidastatus ja infotahvlitega kaetus;
- elanikkonna teavitatus on puudulik;

- Kunda ja Sõmeru jõgede kohatine halb keskkonnaseisund;
- Selja jõe halb seisund Päide küla reovee tõttu.

Üldeesmärk: Rakvere vallas on looduskaitse prioriteetne valdkond ning elanikkonna poolt teadvustatud.

Alameesmärgid:

- valla pärandkultuuri ja looduskaitsealused objektid on koondatud infoteatmikku;
- paigaldatud on viidad ja infotahvlid elanikkonna teadlikkuse tõstmiseks;
- looduskaitsealused objektid on kaardistatud ja jäädvustatud infokandjale;

Tegevused:

- valla pärandkultuuri ja looduskaitsealuste objektide kaardistamine;
- viitade ja infotahvlite paigaldamine;
- infoteatmiku väljaandmine;
- elanikkonna teavituskampaaniate korraldamine;
- Selja jõe seisukorra parandamine Päide küla suvilate piirkonna kanalisatsioonitrasside rajamisega;

Investeeringud:

- pärandkultuuri ja selle objektide kaardistamine looduses;
- valla pärandkultuuri ja loodusobjektidele viitade ja infotahvlite paigaldamine;
- valla pärandkultuuri matkaradade rajamine või märgistamine.

3.12. Ettevõtlus

Rakvere valda iseloomustab hästi arenenud ettevõtlus. Traditsioonilised tegevusalad on põllumajandus, ehitus, metallide töötlemine ja puidutööstus. Vald saab ettevõtluse arengut toetada läbi planeerimisprotsessi ja võimaluste piires taristute rajamisega (teedevõrk, ühisveevärk ja -kanalisatsioon).

01.01.2023 seisuga on Rakvere valla elanike ülalpeetavate määr 57,37, mis näitab, et 100 tööealise elaniku kohta on 57,37 mittetööealist elanikku.

Rakvere valla demograafiline töösurveindeks on 0,89 ehk järgmisel kümnendil siseneb tööturule vähem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb.

Äriregistri andmetel on Rakvere vallas registrisse kantud 10 aktsiaseltsi ja 817 osaühingut ning 110 füüsilisest isikust ettevõtjat.

Rakvere valla tuntumad ettevõtted on AS HKScan Estonia (Rakvere Lihakombinaat), Bauroc AS, Stora Enso Eesti AS, Helter-R AS, Rakvere Põllumajandustehnika OÜ, Raktoom AS, Ferrel AS, Rakvere Betoon OÜ, Swetrak AS, OG Elektra AS.

Rakvere vallas on kavandatud ärimaa juhtotstarbega alad peamiselt Rakvere linna äärsetel aladel ning suuremates külades. Ärimaa on ka kõrvalfunktsiooniks elamumaadele ja tootmismaaadele, et tagada alade mitmekülgne areng. Ärimaa kõrvalfunktsioon antakse eelkõige esmatarbe teeninduse arengu võimaldamiseks suurematele elamualadele. Elamumaa juurde on kavandatud ärimaa peamiselt büroo-, kaubandus-, toitlustuspindade jm teeninduse arengu tagamiseks.

Ettevõtluse arenguks on soodsad tingimused tänu heale logistilisele asukohale ja kvalifitseeritud tööjõu olemasolule. Suuremad tööstused on koondunud eelkõige Sõmeru- Näpi, Roodevälja, Uhtna, ja Lepna, Taaravainu ja Tõrremäe piirkonda.

Ettevõtluse arengu põhiliseks eelduseks on kvalifitseeritud tööjõu ja hea kättesaadavusega vaba ettevõtlusmaa olemasolu. Rakvere vald on taotlenud ja ka saanud munitsipaalomandisse ca 31 ha maad Aluvere küla tööstuspiirkonnas. Taotluse esitamise eesmärgiks oli ettevõtjale arenduseks vajaliku maa saamise lihtsustamine läbi omavalitsuse.

Aluvere tööstusala eraldab Roodevälja tööstusalast Kunda-Rakvere raudtee. Munitsipaalomandis on seal 31,28 ha suurune Tööstuspargi kinnistu. Vastavalt valla huvidele algatatakse 2024 aastal ala detailplaneeringu koostamine.

Rakvere valla Roodevälja tootmisala asetseb Rakvere linna põhjapiiri ning Tallinn-Narva maantee vahel. Ala ei ole üheselt piiritletud – hinnanguliselt on selle pindala 60-70 ha. Sellises ulatuses on suuremas osas tegu põllumajanduslikus kasutuses maatulundusmaaga. Tegude eramaaga. Suuremad alal paiknevad ettevõtted on Põllumeeste Ühistu Kevili viljaterminal ja OÜ Roodevälja Terminal (õlid). Kommunikatsioonid on vaid valla teemaal.

Vaatamata sellele, et vallas on palju tootmisettevõtteid, on vallas vähe teenidus- ja turismivaldkonnaga tegelevat ettevõtlust.

Ettevõtluse valdkonna edendamiseks ja valla ettevõtjate vahelise koostöö soodustamiseks korraldatakse valla poolt kord kvartalis toimuvaid ettevõtjate inspiratsiooniõhtuid.

Tänapäevased kitsaskohad:

- vähene koostöö vallas tegutsevate ettevõtjate vahel;
- vähene koostöö valla ja ettevõtjate vahel;
- puuduvad valla poolt makstavad ettevõtlustoetused;
- olemasolevaid tootmis/tööstusalasid ei turundata aktiivselt;

Üldeesmärk: Rakvere vallas on ettevõtlust soosiv ettevõtluskeskkond, toimub aktiivne koostöö valla ettevõtjate ja ettevõtjate ning valla vahel.

Alameesmärgid:

- Aluvere tööstuspiirkonnas on rajatud vajalikud kommunikatsioonid (vesi, kanalisatsioon, gaas, elekter, side, teed jne) tööstusala arenguks;
- soodustada ja suunata arendustegevust ning ettevõtlust üldplaneeringu ja detailplaneeringute abil;
- nõustada ja võimalusel toetada ettevõtlust taristute väljaehitamisel;
- ajaloopärandi säilitamine puhke- ja turismimajanduse alase ettevõtluse arendamiseks;
- valla arenguks vajalikud maad on munitsipaliseeritud;
- toetada elanike teenindamisele suunatud kaubanduse ja teeninduse arendamist planeerimisprotsessis.

Tegevused:

- jätkub regulaarselt ettevõtjate inspiratsiooniõhtute korraldamine;
- valla ettevõtjate ja valdkonnaspetsialistide regulaarsete kokkusaamiste korraldamine;
- valla tööstusalade/ettevõtlusalade järjepidev turundamine;
- sotsiaalselt vastutustundlike ja kogukondadega koostööd tegevate ettevõtjate tunnustamine;
- noortele julgustamine osalemaks ettevõtlusega seotud projektides, koolitustel ja praktikal, kaasates neid aktiivsemalt ja julgustada õpilasfirmade loomisel;

- ettevõtjate suurem kaasamine valla otsustusprotsessi ja vallas läbiviidavate mittetulunduslike ürituste korraldamisse;
- ettevõtlusega seotud infrastruktuuri jätkuv arendamine;
- valla asjaajamise kiiruse tõstmine, olles ettevõtjatele väärt partneriks;
- Aluvere tööstusalale detailplaneeringu koostamine, koostöös ala kasutusele võtvate potentsiaalsete ettevõtjatega.

3.13. Elamuarendus

Rakvere vald pakub oma linnalähedase loodusliku keskkonnaga atraktiivset ja inimväärset kohta elamiseks. Suuremad elamuarendused asuvad Uhtna alevikus, Ussimäe külas, Taaravainu külas, Tõrma külas ja Tõrremäe külas.

Rakvere vald on asunud osaliselt ellu viima Uhtna alevikus Kuti, Eesmäe ning Kitseküla tn 14 ja lähiümbruse maa-ala detailplaneeringut. Seitsmele krundile on seatud hoonestusõigus elamute ehitamiseks. Lähiaastatel tuleb detailplaneeringuga kavandatud ehitusõigused realiseerida, mis toob kaas detailplaneeringukohaste rajatiste väljaehitamise vajaduse.

Kavas on algatada detailplaneeringud Sõmeru alevikus Rakvere valla omandis olevatele Pikk tn 5, Elmari ja Jaanitule kinnistutele, mille eesmärgiks on kinnisasjad jagada osaliselt elamukruntideks.

Päide küla suvilapiirkonnad arenevad pikemas perspektiivis aastaringselt kasutatavateks väikeelamumaadeks, mistõttu on seal vaja välja arendada vee- ja kanalisatsioonisüsteemid.

Rakvere vallas on korterelamuid eelkõige alevikes, kuid ka suuremates külates. Kortерelamud on ehitatud enamuses aastakümneid tagasi ning vajavad rekonstrueerimist.

Korterelamute rekonstrueerimiseks on korteriühistutele loodud rekonstrueerimise toetus, mida koordineerib SA KredEx. Kortерelamu terviklik rekonstrueerimine võimaldab suurendada hoone energiatõhusust, pikendab selle eluiga, tõstab väärtust kinnisvaraturul ning toob kaasa paranenud sisekliima. Riigi eelarvest tulenevate vahendite kõrval moodustavad toetuse ka kohalike omavalitsuste eelarvelised vahendid.

Tänaused kitsaskohad:

- korterelamud on kehvast seisukorras, korteriühistutel puuduvad teadmised ja oskused korterelamute renoveerimisprotsessi läbiviimiseks (informatsioon ja kompetents);
- korterelamute omanike finantsvõimekus hooneid iseseisvalt rekonstrueerida on piiratud;
- Rakvere vallas ei ole munitsipaalmaaju;
- Rakvere vallas on hinnalisi elamukrunte, mis ei ole sihtotstarbelises kasutuses.

Üldeesmärk: Rakvere valla elukeskkond on kaasaegne ning kõrge turunõudlusega.

Alameesmärgid:

- valla korterelamud on energiatõhusad ja korrastatud;
- valla elukeskkond on kauni ilmega ning turuväärtus tõstetud;
- vallas ka kasvanud noorte perede valda elama asumine.

Tegevused:

- korteriühistute nõustamine;
- osalemine riiklikus toetusmeetmes toetusvahendite tagamisel;
- omavalitsuse omanduses olevate lagunenenud ja kasutusest välja langenud ehitiste kaardistamine ning konserveerimine, rekonstrueerimine või vajadusel lammutamine;

- omavalitsusele kuuluvate maa-alade planeerimine ja detailplaneeringukohaste rajatiste väljaehitamine.
- valla munitsipaalmaajade ehitamine näiteks Lasila ja Tõrremäe küladesse.

Investeeringud:

- toetusmeetmes osalemine toetusvahendite tagamisel;
- omavalitsuse omanduses olevate lagunened ja kasutusest välja langenud ehitiste konserveerimine, rekonstrueerimine või vajadusel lammutamine;
- valla munitsipaalmaajade ehitamine näiteks Lasila ja Tõrremäe küladesse.

3.14. Majandusüksus

Rakvere vald on ühinemisjärgselt pindalaga 294,7 km². Vallas asuvad allasutustena lasteaiad, koolid, noortekeskused, raamatukogud, päevakeskused ning keskusehoone. Külakeskuseid haldavad mittetulundusühingud.

Valla haldusterritooriumile on rajatud hooldust vajavaid kergliiklusteid ning tervise- ja spordirajatisi.

Valla majandusüksuse loomise tulemusena on tagatud töömeeste täiskohaga töökoormus ning väiketööde paindlik teostamine. Väiketööde toetamine tellimustööna, on võrreldes suuremahuliste töödega, kulukas ning seetõttu on majandusüksuse poolt nende tööde teostamine kuluefektiivsem. 2022 aastast lõpetati Tõrma kalmistu igapäevaseks hoolduseks teenustöö sisseostmine, töid teostab valla majandusüksus. Hetkel puudub sobiv transpordivahend ja tehnika tööde teostamiseks, heakorratöid ja jäätmekäitlust teostatakse käsitööna. Mis on majandusüksuse jaoks ebaefektiivne ajakulu.

Kaalumisel on majandusüksusele juriidilise keha loomine, allasutuse moodustamine kuluefektiivse tegutsemise saavutamiseks.

Tänaused kitsaskohad:

- väiketööde jaoks teostaja hankimine on väga kulukas võrreldes suuremahuliste töödega;
- haljastustöodes puudub paindlikkus kiireloomuliste tööde osas;
- ürituste korraldustööde (telkide ülespanemised, pinkide transport ja paigaldamine, prahi koristamine jmt) ja heakorratööde jaoks puudub vajalik töötajaskond;

Üldeesmärk: Rakvere vallas on tagatud paindlik ja kuluefektiivne elukeskkonna hooldus.

Alameesmärgid:

- väiksemahulised tööd on teostatud paindlikult ja kuluefektiivselt;
- allasutuste majandustööd on keskselt juhitud, tagades töötajaskonnale täiskoormuse;
- elanikkonnale on tagatud puhas ja kaunis elukeskkond.

Tegevused:

- analüüsi teostamine majandusüksuse allasutuseks moodustamiseks;
- teostatakse hooldustöid avalikel platsidel (mänguväljakud, kergliiklusteede pingid, liivakastid, bussiootepaviljonid, aia paviljonid, liiklusmärgid jmt);
- ürituste läbiviimisel teostatakse korralduslikke töid (telkide ülespanek, pinkide transport ja paigaldamine, prahi koristamine jmt);
- teostatakse muruniitmistöid Sõmeru aleviku lähialas (Sõmeru, Näpi, Ussimäe, Roodevälja);

- teostatakse heakorratõid (prügikastide tühjendamine, prügi koristamine, rentsliite ja kergliiklusteede harjamine, puude okste lõikamine, väiksemate puude langetamine, puude istutamine jmt);
- teostatakse lumetõrjetõid kergliiklusteedel, kõnniteedel;
- teostatakse tervisradade hooldust;
- teostatakse Tõrma kalmistu hooldust;
- teostatakse jõuluehete ja muude kaunistuselamentide ülespanekut ja mahavõtmist.

Investeeringud:

- hooldustõõde teostamiseks inventari ja tehnika ostmine.

3.15. IT-arendus

Rakvere vallavalitsuse struktuuris on IT- nõunik, kelle haldusalasse kuulub vallavalitsuse büroo, väiksemad koolid ja allasutused. Allasutustel puuduvad otsesed IT- tugiisikud. Suuremates koolides osutavad IT- tuge osalise töökoormusega IT- tugiisikud/tõõtjad/haridustehnoloog.

IT- alane koostõõ allasutustega on hea ja toimiv ning arendused ning kulud planeeritakse süsteemselt. Suuremate investeeringute ja eelarve planeerimisel konsulteeritakse vallavalitsuse IT-nõunikuga.

Investeeringud on vajalikud erinevates valdkondades (haridus-, noorsoo- ja sotsiaaltõõ jt), kus igal valdkonnal on eripõrased vajadused.

Elanikkonna mugavamaks asjaajamiseks vallavalitsuse ja selle allasutustega on vaja uute IT-lahenduste juurutamist ja täiendamist. Olulisel kohal on elanikkonna teadlikkuse tõõtmine olemasolevatest ja uutest IT- valdkonna võimalustest ja e-teenustest.

Tõnased kitsaskohad:

- riigi finantsiline tugi infoturbe tagamiseks ja rakendamiseks on ebapiisav;
- maakondlik IT- tõõtjate koostõõvõrgustiku puudumine;
- IT- tõõtjate maakondlik koostõõvõrgustik ei ole toimiv;
- elanikkonna igapõevane elektrooniline tegevus ja kõberohtude korral kõtumise teadlikkus on ebapiisav.

Õldeesmärk: Tagatud on infoturbe, E-ITS rakendamine. E-teenused on mugavad, kõttesaadavad, kasutajasõbralikud ning tõõhusad kasutamiseks elanikkonnale, kui ka vallavalitsuse tõõtjatele.

Alameesmärgid:

- infoõhiskond on arenenud konkurentsivõime ja heaolu tõõtmiseks;
- kiire internetiõhendus on elanikkonnale tagatud ja kõttesaadav;
- IT taristu ja tehnoloogia on uuenduslik, standardiseeritud, koordineeritud, stabiilne, jõtksuuutlik ja turvaline;
- IT eelarve ja tegevuskava on efektiivselt planeeritud;
- IT-tõõtjate koostõõvõrgustik on toimiv ja arenev.

Tegevused:

- kiire internetiõhenduse ehk lairibaõhenduse baasvõrgu vÕljaehitamise jõtamine koostõõs sideettevõtjate ja erinevate riigiasutustega;
- E-ITS rakendamine ja tõõs hoidmine;
- ettepanekute esitamine koostõõs Lõõne-Virumaa Omavalitsuste Liiduga valdkonna rahastusmeetmete parendamiseks;

- IT taristu ja tehnoloogia kaasajastamine, e-teenuste arendamine ja mugavdamine;
- elanikkonna IT-oskuste arendamine ning küberturvalisuse teadlikkuse tõstmine läbi teavitustöö;
- ametnike ja allasutuste töötajate järjepidev enesetäiendamine ning koolitamine;
- IT-töötajate maakondliku toimiva koostöövõrgustiku loomine;

Investeeringud:

- E-ITS rakendamine, töös hoidmine (määrusest tulenevalt auditeerimine);
- IT taristu ja tehnoloogia kaasajastamine (uued töövahendid ja võrguseadmed, tarkvaraversioonide värskendamine, litsentsid, turvameetmed jne);
- infosüsteemide, iseteenindusportaalide arendamine, et e-teenused oleks terviklikud, mugavalt kättesaadavad ja kasutuses.

4. VALLA JUHTIMINE JA ARENGUKAVA SEIRE

4.1. Juhtimine

Kohaliku omavalitsuse ülesandeks on korraldada ja juhtida kohalikku elu lähtuvalt kogukonna vajadustest, piirkonna kitsaskohtadest ja arenguvõimalustest. Valla areng on otseselt sõltuv selle juhtimisest.

Rakvere valda juhib 19-liikmeline volikogu ja 6-liikmeline vallavalitsus. Volikogus on moodustatud 7 alalist komisjoni: revisjonikomisjon, eelarve- ja arengukomisjon, majandus- ja ettevõtluskomisjon, haridus- ja noorsootöökomisjon, sotsiaalkaitsekomisjon, kultuuri- ja spordikomisjon, keskkonnakomisjon.

Rakvere vald soovib olla inimesekeskne ja uuendusmeelne, tagades oma elanikele kvaliteetsed ja kergesti kättesaadavad avalikud teenused. Valla hallatavad asutused toimivad hästi, nende tegevus aitab kaasa valla üldisele arengule. Eesmärgiks on seatud, et aastaks 2035 elanikkond osaleb kogukonna arendamises ja avalikud teenused on kodanikusõbralikud ning kättesaadavad.

Valla juhtimisel on strateegilisteks dokumentideks valla üldplaneering ja arengukava.

Finantsplaneerimisel lähtutakse eelarvestrateegiast, mis koostatakse neljaks eelseisvaks eelarveaastaks.

Käesolevat arengukava toetavad valdkondlikud arengukavad (valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise arengukava, jäätmekava, teehoiukava, soojamajanduse arengukava), vajadusel koostatakse täiendavad valdkondlikud arengukavad.

Valla juhtimine lähtub tervikliku ja tasakaalustatud arengu põhimõttest ning on avatud. Kõigil elanikel on võimalik otsuste kujundamisel kaasa rääkida. Strateegiliste investeeringute kavandamine toimub keskselt, kohapealsete küsimuste arutamine ja lahenduste leidmine kandipõhiselt ja võimalikult rohujuure tasandil. Valla arengu suunamine toimub tasakaalustatult, vald toetab sidusust erinevate piirkondade, sh keskus-tagamaa vahel.

4.1.1 Personalipoliitika

Rakvere Vallavalitsuses töötab hetkel struktuuri järgi 43 teenistujat. Kõik teenistujad juhivad Rakvere Vallavalitsuse töökorralduse reeglitest. Hetkel puudub ühtne personalipoliitika ja personalijuhtimise strateegia.

Üldeesmärk: Oleme avatud õhkkonnaga töötajasõbralik ja hinnatud tööandja, kus kõik töötajad, sõltumata positsioonist ja üksusest, suhtuvad üksteisesse lugupidavalt, on ausad ja õiglased, väärtustavad, märkavad ja toetavad üksteist ning kus igaühel on õigus enda arvamust avaldada. Hoolime töötajate füüsilisest ja vaimsest heaolust. Soodustame paindlikku töökorraldust, kujundame teadlikult mainet tööandjana.

Alameesmärgid: Personali väärtustamine, motiveerimine ja hoidmine. Personali arendamine ja koolitamine. Meie töötajad on kompetentsed ja pühendunud.

Tänapäevased kitsaskohad:

- kasutusel olev motivatsioonipakett ei ole personali jaoks motiveeriv;
- arenguvestluseid sisuliselt ei toimu;
- kvalifitseeritud personali leidmine on raskendatud, kuna konkureerime tööturul erasektoriga, kus on palgatingimused ja motivatsioonipakett parem.

Tegevused:

- personalijuhtimise strateegia väljatöötamine;
- motivatsioonipaketi uuendamine;
- rahulolu uuringu läbiviimine;
- arengu- ja hindamisvestluste läbiviimine (otsene juht oma alluvaga);
- arengu- ja hindamisvestluste läbiviimine üks kuu enne katseaja lõppu;
- intervjuu töölt lahkujaga.

4.1.2 Töötervishoid ja tööohutus

Kõik teenistujad on juhendatud vastavate ohutusjuhendite tutvustamisega ja juhendamine on kinnitatud teenistuja allkirjaga. Riskianalüüs on koostatud.

Üldeesmärk: töö on kohandatud vastavalt töötaja võimetele, töötaja tervisekahjustusi on välditud ning töötaja füüsiline, vaimne ja sotsiaalne heaolu on tagatud .

Alaesmärgid: hoolitsemise töötaja tervise ja ohutuse eest, et ennetada võimalikult suurel hulgal riske töötaja tervisele.

Tänaused kitsaskohad:

- pikaajaline töö kuvariga, töö pidevas sundasendis;
- töötervishoiuarsti poolt ettekirjutatud tegevusi töövõime säilitamiseks ei hüvitata.

Tegevused:

- suurem tähelepanu töötajate töötingimustele, heaolule ning töökeskkonnale;
- töötajate tööst põhjustatud tervisekahjustuste vältimine või vähendamine vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse seadusele;
- riskianalüüsi uuendamine, tervisekontroll, ergonoomiline töökeskkond;
- tervise ja spordikulu hüvitamine.

4.1.3 Kommunikatsioon ja mainekujundus

Valla kommunikatsioonikanaliteks on valla veebileht, valla ajaleht Rakvere Valla Sõnumid, sotsiaalmeediakanal: <https://www.facebook.com/rakverevald>. Infot jagatakse teadetetahvritel, meililistides, infopäevadel, üritustel.

Veebileht asub aadressil www.rakverevald.ee

Vallaleht ilmub üks kord kuus, leht laekub iga vallaelaniku postkasti tasuta. Toimetus ootab materjale ja kaastöid iga kuu 20. kuupäevaks. Ärireklaami ja -kuulutusi lehes ei avaldata. Muu info avaldatakse tasuta.

Vallas on välja kujunenud tunnustamise traditsioonid: valla aumärkide, tänuplaatide, tänukirjade andmine, õpilaste, õpetajate, staažikate töötajate tunnustamine, beebide lusikapeo korraldamine, kaunite kodude konkursil osalemine.

Põhisümbollikana on kasutusel valla vapp ja lipp, täiendavate sümbolitena kasutatakse tammelehte, liblikat, Sõmeru keskusehoone triibumustrit.

Iga-aastaselt toimub vallas “Kirju liblika” üritustesari, mis koondab endasse valla suurüritused-Maaelufestival (kevad), jalgrattamatk (suvel), rogain (sügisel), jõulumaa (talvel).

Üldeesmärk: Rakvere vald on tuntud oma positiivse kuvandi poolest. Välja on töötatud valla mainekujunduse põhimõtted, valla turundamine on muutunud aktiivseks läbi erinevate sündmuste ja kommunikatsioonikanalite. Kasutusel on ainuomane visuaalne identiteet ning stiliseeritud sümbollika.

Täna sed kitsaskohad:

- planeerimata (süsteemitu) valla mainekujundus ja turundus;
- kommunikatsiooni ja turundamisega tegelevad erinevad ametnikud, kelle töö on omavahel koordineerimata;
- volikogu istungid ei ole veebi vahendusel reaaliajas jälgitavad;
- puudub kaasav eelarve;
- valla veebileht ja e-teenused vajavad uuendamist, veebilehe juurdepääsetavuse nõuded on puudulikult täidetud, võõrkeelne arendus puudub;
- puudub kommunikatsiooni ja mainekujundusega tegelev ametikoht;
- visuaalse identiteedi ning erinevate kuvandit loovate elementide laialivalgusus.

Tegevused:

- valla mainekujunduse ja avalike suhete arendamiseks kommunikatsiooni- ja mainekujundusstrateegia (sh reklaam, viidad jne) väljatöötamine;
- valla tuntuse ja külastatavuse suurendamine läbi mainekate avalike sündmuste, valla kuvandi kujundamine ja turundamine;
- veebilehe ja erinevate sotsiaalmeediakanalite kasutamine mainekujunduses ja meediasuhete korraldamisel, veebikeskkondades valla turundamine (kinnisvara, ettevõtted, ressursid);
- järjepideva info jagamise ja kommunikatsioonivoo arendamine valla erinevate üksuste vahel, sh kommunikatsiooni tagamine vallavalitsuse ja elanike vahel;
- erinevate sotsiaalmeediakanalite ja meililistide kasutusele võtmine eesmärgiga hoida ühtses ning ajakohases infoväljas erinevaid elanikkonnarühmi;
- haldussuutlikusse hõlbustamiseks hakata kasutama senisest enam e-teenuste võimalusi;
- volikogu istungid muuta veebis jälgitavateks, juurutada e-istungite süsteem;
- stiiliraamatu koostamine ja rakendamine;
- tunnustamise põhimõtete üle vaatamine ja uuendamine;
- valla esindusmeenete väljatöötamine, meenekonkursi läbiviimine, kaasates allasutusi ja valla ettevõtjaid;
- valda tutvustavate trükiste/raamatute/videomaterjalide väljaandmine;
- kommunikatsiooni ja turundusega tegeleva ametikoha loomine;
- kaasava eelarve rakendamine.

4.2. Arengukava rakendamine ja seire

Rakvere valla arengukava peab hõlmama vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Arengumeetmete kavandamisel lähtutakse üldplaneeringust ja eelarvestrateegiast.

Rakvere valla arengukava kehtestab Rakvere Vallavolikogu ning dokumendi elluviimist korraldab Rakvere Vallavalitsus. Arengukava on valla juhtimise töövahend ja juhend vallavalitsuse töö korraldamiseks koostöös avalikkusega ja teiste huvitatud osapooltega.

Lisaks arengukavas toodud eesmärkidele ja investeringute kava (lisa 1) võib valla arengukava elluviimist sätestada:

- valdkondlike arengukavadega (ÜVK arengukava, valla jäätmekava);
- valla hallatavate asutuste arengukavadega;
- üldplaneeringuga ja detailplaneeringutega maa sihtotstarbe määramise ja sellest tulenevate maa kasutustingimuste seadmisega;
- muude vallavolikogu ja vallavalitsuse aktidega.

Valla arengukava finantseerimise täiendavate kätteallikatena arvestatakse lisaks omavahenditele ka riigieelarvest eraldatavaid toetusi ning Eesti, Euroopa Liidu, välisriikide või rahvusvaheliste organisatsioonide abi- ja koostööprogrammidest saadavaid vahendeid, samuti erasektori kaasfinantseeringuid.

Arengu kavandamine on pidev protsess, mis eeldab meie ümber toimuvate muutuste järgimist ja arengukava jätkuvat ajakohastamist. Rakvere vallavalitsuse ja vallavolikogu poolt vaadatakse arengukava täitmine igal aastal üle, vajadusel viiakse sisse täiendusi ning uuendatakse valla olukorda iseloomustavad andmed ja investeeringute kava.

5. EELARVESTRAATEEGIA AASTATEKS 2024-2027

5.1. Sissejuhatus eelarvestrateegiasse

Eelarvestrateegia on arengukavast tulenev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta, mis on arengukava viies osa. Eelarvestrateegia koostamisel on lähtutud koostamise ajal teada olevatest asjaoludest ja mõjuritest. Aluseks on olnud tulude-kulude prognoos, investeringute vajadus ja võimalikud finantseerimisallikad. Analüüsid on koostatud tegevusvaldkondade lõikes ja tegevusvaldkondade siseselt tegevuste lõikes. Kuna valla eelarvele avaldavad suurt mõju välistegurid (majanduskeskkond, riigi eelarvelised valikud), uuendatakse eelarvestrateegiat iga-aastaselt.

Eelarvestrateegia võetakse aluseks valla eelarve koostamisel, sihtotstarbeliste toetuste taotlemisel, tegevusvaldkondade tulude-kulude piirmäärade määramisel, kohustuste võtmisel ja investeringute kavandamisel.

Eelarvestrateegias esitatakse:

- valla majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks
- eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud tulud-kulud
- jooksva aasta eeldatavad ja prognoositud tulud-kulud
- investeringud kogumaksumuse prognoosiga ja koos finantseerimisallikatega
- likviidsete varade muutus

Eelarvestrateegia 2024-2027 arvestatud põhimõtted: planeeritud tegevused on jätkusuutlikud, põhitegevuse kulude kasv on väiksem kui –tulude kasv ning eesmärgiks on põhitegevustulemi kasv, mis võimaldab tulevastel perioodidel katta investeringute omaosaluse ning laenu- ja intressimaksete tagasimaksed.

5.2. Rakvere valla majanduslik olukord ja finantsnäitajad eelarve koostamiseks

Majandusolud muutusid 2022. aasta jooksul kiiresti halvemuse suunas. Hinnatõus hakkas kiirenema juba 2021. aasta sügisel ning sellele lisandusid energiakriis ja kaubanduspiirangud. Tarbijahindade tõus kiirenes Eestis 19,4% ning euroalal 8,4%. Statistika kohaselt Eesti SKP reaalne maht vähenes 2022. aastal 1,3% ning 2023.aasta veidi paremad väljavaated ei suuda seda langust lähiajal tasa teha.

Tabel 4: Prognoosnäitajad

Prognoosi põhinäitajad	2022 tegelik	2023 prognoos	2024 prognoos	2025 prognoos	2026 prognoos	2027 prognoos
Reaalse SKP aastakasv %	-1,3	-1,5	3	2,5	2,3	2
Tööpuudus %	5,6	7,4	7,2	6,9	6,6	6,5
Inflatsioon %	19,4	9,2	3	2,1	1,3	1,9
Palgakasv %	8,9	9	5,7	4,1	4,3	4,2
Valitsussektori:						
tulud kokku (mln eurot)	13 890	14 798	15 274	15 957	16 299	16 711
kulud kokku (mln eurot)	14 267	16 457	16 978	17 656	18 285	18 666
ülejääk/puudujääk (mln eurot)	-335	-1 659	-1 704	-1 700	-1 985	-1 955
nominaalne eelarvepositsioon (% SKP)	-0,9	-4,3	-4,2	-4	-4,5	-4,2
struktuurne eelarvepositsioon (% SKP)	-0,7	-2	-2,6	-3	-3,9	-4
kumulatiivne struktuurne eelarvepositsioon (% SKP)	-8,9	-10,4	-12,4	-14,8	-18,2	-21,4
võlakoormus (% SKP)	18,4	20,2	23,6	27,1	30,4	33
reserv kokku (% SKP)	11	7,3	7	7	6,9	6,8

Allikas: Rahandusministeeriumi 2023.a kevadine prognoos

Kohalike omavalitsuste eelarvepuudujääk ulatus eelmisel aastal 104 miljoni euron (0,3% SKP-st). Rahandusministeeriumi hinnangul jääb puudujääk prognoositavalt püsima kuni aastani 2027, kuna füüsilise isiku tulumaksu laekumise kasv on aeglustunud, kasvanud Euribor ning inflatsioonisurve on kergitanud kohalike omavalitsuste kulude taset. Tulude kasvust kiirem inflatsioon ja palgakasv on halvendanud kohalike omavalitsuste finantsvõimekust, hakates piirama mh investeeringute taset.

Palgakasv 2022. aastal oli 8,9%. Keskmise brutokuupalk 2022. aasta detsembris oli 1 901 eurot (2021.a detsembris 1756 eurot). Palgakasvu surve ja õpetajate töötasu tõus avaldas olulist mõju Rakvere valla 2023. aasta ja järgneva nelja aasta eelarvetele. Jätkusuutlikkuse tagamiseks tuleb pidevalt vaadata üle teenuste ja toetuse osutamised.

Statistikaameti andmetel elas seisuga 1.jaanuar 2023 Rakvere vallas 5599 elanikku.

Tabel 5: Brutotulu ja brutotulusaajad*

Näitaja	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rakvere valla keskmine brutotulu kuus	904	957	1 032	1 094	1 167	1 230	1 317
Brutotulu kasv Rakvere vald %	6%	6%	8%	6%	7%	5%	7%
Eesti keskmine brutotulu kuus	1 013	1 078	1 155	1 234	1 317	1 380	1 475
Eesti brutotulu kasv %	6%	6%	7%	7%	7%	5%	7%
Brutotulu saajad Rakvere vald	2 247	2 269	2 309	2 298	2 284	2 188	2 238
Maksumaksjate arvu muutus %	0%	1%	2%	0%	-1%	-4%	2%

*brutotulu saajad – sotsiaalmaksuga maksustatava rahalise tasu: stipendiumi, toetus, pensioni jm tasu saajate kuukeskmise arv. Statistikaameti 2022.aasta andmeid käesoleva strateegia koostamise hetkeks avaldatud pole.

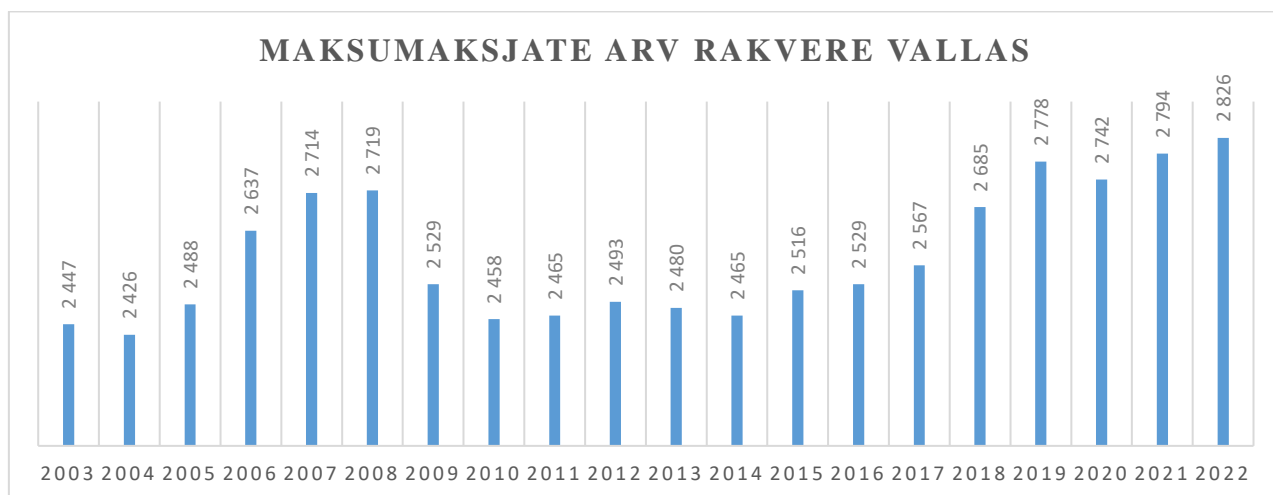
Allikas: Statistikaamet

5.3. Tulude prognoos

Tulenevalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest käsitletakse põhitegevuse tuludena maksutuluseid, tuluseid kaupade ja teenuste müügist, saadavaid toetusi ja muid tegevustuluseid. Valla tuludest suurima osa moodustavad maksutulud, millest omakorda enamuse laekub eraldistena riiklikest maksudest ehk füüsilise isiku tulumaksust ja maamaksust.

Rakvere valla eelarvesse laekuv füüsilise isiku tulumaks on seotud Rakvere valla rahvastikuregistrisse registreeritud inimeste arvu, nende tööhõive taseme ning keskmise töötasuga, moodustades maksutuludest suurima osa.

Tabel 6: Maksumaksjate arv Rakvere vallas

Tegevustulude kasv tuleneb eelkõige maksutulude suurenemisest. Toetusfondi suurendamisel 2024. aasta eelarves on eeldatud pensionireformi muudatustega ning keskvalitsuse lubadust jätkata õpetajate töötasu tõstmisega. Toetusfond on kohaliku omavalitsuse üksustele seaduses määratud sihtotstarbel ja tingimustel kasutamiseks või riigieelarves määratud sihtotstarbel antav toetus, mida jaotatakse ainult arvnäitajate alusel. Toetusfondi jaotamise aluseks olevad arvnäitajad ja nende arvestamise alused on sätestatud seadusega. Tasandusfondi suurenemisest on arvestuslikult võetud aluseks tulumaksu ja maamaksu laekumine, kohaliku omavalitsuse üksuse elanike arv ja muud kohaliku omavalitsuse erisused. Tasandusfondi eesmärk on ühtlustada vahendite kasutamise tingimusi määramata kohaliku omavalitsuse üksuste ülesannete täitmise võimalusi.

Tabel 7: Rakvere valla põhitegevuse tulud aastatel 2022-2027

Rakvere Vallavalitsus	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve planeeritud	2025 eelarve planeeritud	2026 eelarve planeeritud	2027 eelarve planeeritud
Põhitegevuse tulud kokku	10 683 642	11 514 806	11 972 823	12 158 986	12 396 514	12 585 434
Maksutulud	5 631 665	5 761 577	6 011 577	6 111 577	6 261 577	6 361 577
sh tulumaks	5 473 811	5 600 000	5 850 000	5 950 000	6 100 000	6 200 000
sh maamaks	157 854	161 577	161 577	161 577	161 577	161 577
Tulud kaupade ja teenuste müügist	868 624	1 100 000	1 000 000	1 015 600	1 031 200	1 046 800
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 964 798	4 164 229	4 481 246	4 551 809	4 623 737	4 697 057
sh tasandusfond	845 205	724 201	725 000	725 000	725 000	725 000
sh toetusfond	2 288 664	2 988 299	3 300 000	3 366 000	3 433 320	3 501 986
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	830 929	451 729	456 246	460 809	465 417	470 071
Muud tegevustulud	218 555	489 000	480 000	480 000	480 000	480 000

5.4. Kulude prognoos

Tulenevalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest, käsitletakse eelarve strateegias põhitegevuse kuludena tegevuskuludeks antavaid toetuseid, personalikuluseid, majandamiskuluseid ja muid kuluseid. Toetused tegevuskuludeks on sotsiaaltoetused, muud toetused füüsilistele isikutele, sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks ning mittesihtotstarbelised toetused. Antavate toetuste hulgas on tegevus- ja projektitoetused mittetulundusühingutele ja teistele organisatsioonidele. Personalikuludest 71% on haridusasutuste tööjõukulud, sellest kooliõpetajate palgaraha ning osa direktorite, õppealajuhatajate ja tugispetsialistide tööjõukulust tuleb riigieelarve toetusfondist, valla omavahenditest rahastatakse lasteaedade õpetajate, haridusasutuste ja lasteaedade abipersonali tööjõukulud ning muud kaasnevad kulud, mida toetusfondi eraldised ei kata. Keskvalitsuse plaanide kohaselt tõuseb 2024. aastal õpetajate töötasu 10%. Rakvere valla eelarvele teeb see personalikulude kasvuks 200 000 tuhat eurot. Avaliku sektori tööjõu kavandamisel soovib Rakvere vald juhinduda Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõtetest ning sarnast tööd tegevate inimeste keskmise palgataseme võrdlusest. Harta artikkel 6 sätestab: „Kohalike omavalitsuste töötajate töötingimused peavad olema tasemel, mis võimaldab palgata kõrge kvalifikatsiooniga personali isikuomaduste ja kompetentsuse alusel. Selleks tuleb tagada piisavad väljaõppevõimalused, palk ja ametialase edutamise väljavaated.“

Tabel 8: Rakvere valla põhitegevuse kulud aastatel 2022-2027

Rakvere Vallavalitsus	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve planeeritud	2025 eelarve planeeritud	2026 eelarve planeeritud	2027 eelarve planeeritud
Põhitegevuse kulud kokku	-9 898 324	-11 092 066	-11 354 466	-11 506 017	-11 579 034	-11 585 937
Antavad toetused tegevuskuludeks	-504 564	-473 404	-473 404	-473 404	-473 404	-473 404

Muud tegevuskulud	-9 393 760	-10 618 662	-10 881 062	-11 032 613	-11 105 630	-11 112 533
sh personalikulud	-5 122 956	-6 111 000	-6 311 000	-6 374 110	-6 437 851	-6 444 289
sh majandamiskulud	-4 253 916	-4 487 062	-4 547 062	-4 638 003	-4 647 279	-4 647 744
sh muud kulud	-16 888	-20 600	-23 000	-20 500	-20 500	-20 500

Tabel 9: Põhitegevuse tuleml perioodil 2022-2027

Rakvere Vallavalitsus	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve planeeritud	2025 eelarve planeeritud	2026 eelarve planeeritud	2027 eelarve planeeritud
Põhitegevuse tulud kokku	10 683 642	11 514 806	11 972 823	12 158 986	12 396 514	12 585 434
Põhitegevuse kulud kokku	-9 898 324	-11 092 066	-11 354 466	-11 506 017	-11 579 034	-11 585 937
Põhitegevuse tuleml	785 318	422 740	618 357	652 969	817 479	999 497

5.5. Investeeringu- ja finantseerimistegevus

Investeeringute kavandamisel lähtutakse arengukavas toodud strateegilistest eesmärkidest. Investeeringute maksumused on eelarvestatud käesoleva hetke ehitusturu hindadele. Olemasoleva põhivara väärtuse hoidmiseks ja elukeskkonna parandamiseks ei piisa põhitegevuse eelarve ülejäägist, sellest tulenevalt on vald otsustanud kaasata laenuvahendeid. Kuna eelarve tuleml eelarvestrateegia perioodil paraneb, väheneb laenu raha kaasamine.

Tabel 10: investeeringud valdkondade lõikes 2024 -2027

investeering	2024	2025	2026	2027
Haljastus (haljasalad)	123 000			
Kommunaal	90 000	110 000	55 000	20 000
Kultuur	100 000	10 000	85 000	75 000
Spordirajatised	75 000	300 000		
Tänavavalgustus	150 000	70 000	20 000	
Vallateede ja tänavate korrashoid	365 000	425 000	2 305 000	3 000 000
Veevarustus		1 285 000	400 000	465 000
Lasteaiad			1 500 000	
Sotsiaal	83 000	283 000	34 000	
Põhikoolid	235 000	30 000		
Noorsootöö	65 000		10 000	
IT arendus	60 000	60 000		
Kokku	1 346 000	2 573 000	4 409 000	3 560 000

Tabel 11: Eelarvestrateegia rahandusministeeriumile esitataval vormil

Rakvere Vallavalitsus	2022 täitmine	2023 eeldatav täitmine	2024 eelarve planeeritud	2025 eelarve planeeritud	2026 eelarve planeeritud	2027 eelarve planeeritud
Põhitegevuse tulud kokku	10 683 642	11 514 806	11 972 823	12 158 986	12 396 514	12 585 434
Maksutulud	5 631 665	5 761 577	6 011 577	6 111 577	6 261 577	6 361 577
sh tulumaks	5 473 811	5 600 000	5 850 000	5 950 000	6 100 000	6 200 000
sh maamaks	157 854	161 577	161 577	161 577	161 577	161 577
Tulud kaupade ja teenuste müügist	868 624	1 100 000	1 000 000	1 015 600	1 031 200	1 046 800
Saadavad toetusd tegevuskuludeks	3 964 798	4 164 229	4 481 246	4 551 809	4 623 737	4 697 057
sh tasandusfond	845 205	724 201	725 000	725 000	725 000	725 000
sh toetusfond	2 288 664	2 988 299	3 300 000	3 366 000	3 433 320	3 501 986

sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	830 929	451 729	456 246	460 809	465 417	470 071
Muud tegevustulud	218 555	489 000	480 000	480 000	480 000	480 000
Põhitegevuse kulud kokku	9 898 324	11 092 066	11 354 466	11 506 017	11 579 034	11 585 937
Antavad toetused tegevuskuludeks	504 564	473 404	473 404	473 404	473 404	473 404
Muud tegevuskulud	9 393 760	10 618 662	10 881 062	11 032 613	11 105 630	11 112 533
sh personalikulud	5 122 956	6 111 000	6 311 000	6 374 110	6 437 851	6 444 289
sh majandamiskulud	4 253 916	4 487 062	4 547 062	4 638 003	4 647 279	4 647 744
sh muud kulud	16 888	20 600	23 000	20 500	20 500	20 500
Põhitegevuse tulem	785 318	422 740	618 357	652 969	817 479	999 497
Investeeringitegevus kokku	-1 759 221	-2 485 623	-888 000	-2 613 000	-2 447 000	-1 579 146
Põhivara müük (+)	37 000	0				
Põhivara soetus (-)	-2 113 957	-2 320 472	-1 346 000	-2 573 000	-4 409 000	-3 560 000
sh projektide omaosalus	-1 788 359	-2 453 623	-846 000	-1 580 000	-2 595 000	-1 826 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	325 598	631 904	500 000	0	2 000 000	2 000 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	0	-765 055				
Finantstulud (+)	173					
Finantskulud (-)	-8 034	-32 000	-42 000	-40 000	-38 000	-19 146
Eelarve tulem	-973 903	-2 062 883	-269 643	-1 960 031	-1 629 521	-579 649
Finantseerimistegevus	1 089 582	1 488 807	17 000	1 665 663	637 750	718 250
Kohustuste võtmine (+)	1 250 000	1 900 000	600 000	2 000 000	1 000 000	1 100 000
Kohustuste tasumine (-)	-160 418	-411 193	-583 000	-334 337	-362 250	-381 750
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-106 587	-324 076	199 679	205 632	-491 770	638 601
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	-222 265	250 000	452 322	500 000	500 000	500 000
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	720 147	396 071	595 750	801 382	309 612	948 213
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	1 421 790	2 891 624	2 895 037	4 551 369	5 183 882	5 898 553
Netovõlakoormus (eurodes)	701 643	2 495 553	2 299 287	3 749 987	4 874 270	4 950 340
Netovõlakoormus (%)	6,6%	21,7%	19,2%	30,8%	39,3%	39,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	8 546 914	9 211 845	9 578 259	9 727 189	9 917 211	9 439 076
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	80%	80%	80%	80%	80%	75%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	7 845 271	6 716 292	7 278 972	5 977 202	5 042 941	4 488 735

LISAD

RAKVERE VALLA INVESTEERINGUTE KAVA

SISUKORD

1. Valdkonnaülesed investeeringud	63
2. Kogukonnad	63
3. Haridus	66
4. Noorsootöö	67
5. Kultuur.....	68
6. Sport ja tervisedendus.....	69
7. Sotsiaalkaitse ja turvalisus.....	70
8. Tehniline taristu.....	71
9. Teed, tänavad ja tänavavalgustus	75
10. Keskkond.....	76
11. Elamuarendus ja majandusüksus	78
12. IT-arendus.....	78

Investeeringute kavas on hinnangulised maksumused välja toodud kogumaksumuses. Kui finantseerimisallikana on kavandatud toetusmeetmed, siis on kogumaksumusse arvestatud ka KOV, MTÜ või erasektori omafinantseering. Investeeringuobjektid on järjestatud kandi ja ajalise määratluse järgi. Investeeringute kava on koostatud läbi ideekorje ning täpsustatud investeeringud on nelja eelseisva aasta lõikes valla eelarvestrateegias.

Kandid: Arkna, Lasila, Lepna, Sõmeru, Ubja, Uhtna, Vaeküla ja Veltsi.

- Arkna kant – Arkna, Papiaru, Roodevälja ja Aluveres küla;
- Lasila kant – Lasila, Karunga, Järni, Levala ja Karitsa küla;
- Lepna kant – Lepna alevik ning Tobia, Taaravainu, Kõrgemäe, Eesküla, Mädapea ja Tõrma küla;
- Sõmeru kant – Sõmeru ja Näpi alevik ning Ussimäe ja Koovälja küla;
- Ubja kant – Ubja, Katela, Andja, Aresi, Toomla, Soosaluse ja Nurme küla;
- Uhtna kant – Uhtna alevik ning Kohala, Kohala-Eesküla, Varudi-Altküla, Varudi-Vanaküla, Sämi, Sämi-Tagaküla, Jäätma, Muru, Rahkla ja Võhma küla;
- Vaeküla kant – Vaeküla, Rägavere, Raudvere, Katku, Raudlepa ja Kaarli küla;
- Veltsi kant – Veltsi, Kloodi, Karivärava, Paatna, Kullaaru, Tõrremäe ja Päide küla.

1. VALDKONNAÜLESED INVESTEERINGUD

Investeeringu nimetus	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Ettevalmistamise aeg	Teostamise aeg	Finantseerimisallikas	Märkused
Õuesõppe- ja vaimse tervise teraapia alade rajamine	85 000		2024-2025		KOV ja toetusmeetmed
Sõmeru keskuse rajamine	4 800 000	2024-2026	2025-2027	KOV ja toetusmeetmed	Arhitektuurikonkurss 2021 Projekteerimine 2022 I etapp 2 000 000€ II etapp 1 000 000€ III etapp 1 800 000€
Puhke- ja rekreatsioonialade arendamine	200 000		2024-2028	KOV ja toetusmeetmed	Üle valla, vastavalt piirkonnale-madalseiklusrajad, grillimisalad, pumptrackid, jõulinnakud
Supluskohtade ja puhkeala rajamine (Kunda jõgi, Sõmeru jõgi, Selja jõgi)	50 000		2028-2035	KOV ja toetusmeetmed	Uhtna Põhikooli katastriüksuse detailplaneering on kehtestatud.
Kaasav eelarve	20 000		2024-2035	KOV	Vastavalt eelarvelisele võimekusele alates 20 000 aastas

Teostatud investeeringud

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimisallikas	Märkused
Sõmeru keskuse arhitektuurivõistlus	Sõmeru	24 500	2021	KOV	Sõmeru keskväljak
Sõmeru keskuse projekteerimistööd	Sõmeru	215 472	2022	KOV	Sõmeru keskväljak

2. KOGUKONNAD

Kogukonna investeeringuobjektide puhul on tegemist valdavalt era- või kolmanda sektori projektidega, kus omavalitsusel on kolmanda sektori projektide puhul osalus omafinantseeringu katmise toetamisel vastavalt Rakvere valla eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks toetuste andmise korrale.

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimisallikas	Märkused
Arkna külaplatsi arendamine	Arkna	10 000		2024-2025	MTÜ ja toetusmeetmed	MTÜ toetusprojekt

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Lasila küla virgestusväljaku rajamine	Lasila	10 000		2024-2025	MTÜ ja toetusmeetmed	MTÜ toetusprojekt
Ubja alevikus asuva mänguväljaku arendamine	Ubja	10 000		2024-2028	MTÜ ja toetusmeetmed	MTÜ toetusprojekt
Vaeküla külakeskuse juures asuva mänguväljaku arendamine	Vaeküla	10 000		2024-2028	MTÜ ja toetusmeetmed	MTÜ toetusprojekt
Ubja külakeskuse juurde puhke- ja rekreatsiooniala arendamine	Ubja	10 000		2025-2026	MTÜ, erasektor ja toetusmeetmed	Sh skatepark, madalseiklusrada, mänguväljak, virgestusväljak, puhkeala MTÜ Toetusprojekt
Vaeküla külakeskuse hoone garaažibokside rekonstrueerimine külamaja abiruumideks	Vaeküla	20 000		2026-2028	MTÜ ja toetusmeetmed	
Vaeküla külamaja kõrvalhoone varemete konserveerimine	Vaeküla	15 000		2026-2035	KOV, MTÜ ja toetusmeetmed	Muinsuskaitseameti alased objektid
Uhtna kogukonna ruumide rajamine	Uhtna			2028-2035	KOV, MTÜ ja toetusmeetmed	Uhtna kooli staadioni maja rekonstrueerimine
Veltsi Lasteaed-Algkooli juurdeehitus (kogukonna hoonena kasutamiseks, lasteaiad lisaruumid)	Veltsi	2 800 000	2024-2035	2028-2035	KOV ja toetusmeetmed	Hariduse all enam kordusena ei kajastu 2024 Veltsi Lasteaed-Algkooli akende vahetus 42 000€
Vaeküla külakeskuse	Vaeküla			2031-2035	KOV, MTÜ ja toetusmeetmed	Külamaja vastasmaja

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
kõrvalhoone rekonstrueerimine						
Vaeküla mõisa sepikoja restaureerimine avalikuks külamuuseumiks	Vaeküla			2031-2035	MTÜ ja toetusmeetmed	KOV-i poolt on varem konserveeritud.
Ubja külaplatsi arendamine (sh karjamõisa keldri renoveerimine)	Ubja			2031-2035	MTÜ ja toetusmeetmed	

Teostatud investeeringud

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Lasila küla avaliku mänguväljaku laiendamine	Lasila	15 000	2019	KOV	
Lepna aleviku virgestusväljaku rajamine	Lepna	14 787	2019	KOV, MTÜ ja toetusmeetmed	Meie Energia rajas toetusmeetme abil virgestusväljaku. KOV omaosalus 10%
Sõmeru aleviku virgestusväljaku rajamine	Sõmeru	46 896	2019	KOV ja toetusmeetmed	KOV omaosalus 10%
Uhtna skatepargi laiendamine	Uhtna	3 885	2019-2020	KOV, MTÜ ja toetusmeetmed	MTÜ Uus Uhtna laiendas toetusmeetmete abil skatepark'i 2001 eurot ja sisejõusaali inventari 1884 eurot
Veltsi külaplatsi virgestusväljaku rajamine	Veltsi	58 013	2019		MTÜ Veltsi Küla Selts rajas toetusmeetme abil virgestusväljaku. KOV, MTÜ ja toetusmeetmed
Uhtna alevikku madalseiklusraja rajamine	Uhtna	11 400	2022	KOV ja toetusmeede	MTÜ Uus Uhtna rajas toetusmeetme abil madalseiklusraja
Arkna külas mänguväljaku uuendamine	Arkna	52 422	2022	KOV	Multifunktsionaalse palliplatsi rajamine

3. HARIDUS

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimisallikas	Märkused
Uhtna Põhikooli keldrikorruse renoveerimine (võimalik kasutus laopinnana)	Uhtna	150 000	2023	2024	KOV	
Sõmeru lasteaia laiendamine (moodul-lasteaed kasutusele võtmine)	Sõmeru	1 500 000	2024	2025-2030	KOV ja toetusmeetmed	
Pagusoo lastehoiu/lasteaia ehitus	Sõmeru			2028-2035	KOV ja toetusmeetmed	
Lasila Põhikooli ventilatsiooni rekonstrueerimine	Lasila	465 000		2028-2035	KOV ja toetusmeetmed	Vastavalt haridusvõrgu korrastamise tulemustele
Liftide paigaldamine erivajadustega laste jaoks ligipääsetavuse tagamiseks olemasolevatesse koolidesse	KOV ülene	200 000		2028-2035	Toetusmeetmed	
Galerii Uhtna Põhikooli peamaja ja kõrvalhoone vahele (sööklasse liikumine)	Uhtna	500 000		2031-2035	KOV ja toetusmeetmed	

Teostatud investeeringud

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimisallikas	Märkused
Sõmeru Lasteaia Uhtna hoone aia ehitamine	Sõmeru	6 990	2019	KOV	
Uhtna Põhikooli siseruumide rekonstrueerimine	Uhtna	238 382	2019	KOV	

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Veltsi Lasteaed-Algkooli siseruumide rekonstrueerimine	Veltsi	73 573	2019	KOV	
Lasila Põhikooli küttesüsteemi rekonstrueerimine	Lasila	250 000	2020	KOV	
Lasila Põhikooli sadeveesüsteemi väljaehitamine ja vundamendi soojustamine	Lasila	50 000	2020	KOV	
Sõmeru põhikooli esimese korruse siseruumide remont	Sõmeru	35 335	2020	KOV	Spordisaali WC-d, spordisaali riietusruumid, söökla põrand
Sõmeru Põhikooli spordisaali ja söökla kaja vähendamine	Sõmeru	20 000	2020	KOV	
Lasila Põhikooli keldrikorruse remont	Lasila	50 000	2021	KOV	
Uhtna Põhikooli kõrvalhoone rekonstrueerimine	Uhtna	603 828	2021	KOV ja toetusmeetmed	Vundament, sokkel, soojustamine, ventilatsioon, kütte, elekter, päikesepaneelid
Sõmeru põhikooli teise korruse akustika parandamine ja valgustuse viimine LED valgustitele	Sõmeru	51 349	2022	KOV	
Uhtna Põhikooli siseruumide rekonstrueerimine - esimene korrus	Uhtna	302 000	2022	KOV	Sh mööbel
Sõmeru Põhikooli akustika parandamine	Sõmeru	70 000	2023	KOV	

4. NOORSOOTÖÖ

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Vaeküla Noortekeskuse II korruse varuväljapääsu trepi rajamine	Vaeküla	15 000	2023	2024	KOV	

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Sõmeru Noortekeskuse väliala laiendamine	Sõmeru	10 000		2024-2026	KOV ja toetusmeetmed	
Mobiilse noorsootöö bussi soetamine	Veltsi, Lasila, Arkna	50 000		2025-2026	KOV ja toetusmeetmed	
Ubja Noortekeskuse ruumide rekonstrueerimine	Ubja	150 000	2024	2025-2027	KOV, MTÜ ja toetusmeetmed	Põrandad ja teisele korrusele viiv trepp

Teostatud investeeringud

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Sõmeru Noortekeskuses kõrge ronimissein (7 m)	Sõmeru	5000	2019	Toetusmeede	
Sõmeru Noortekeskuse alumise saali kaja vähendamine	Sõmeru	7000	2020	KOV	

5. KULTUUR

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Sõmeru keskusehoone tehnikapargi uuendamine	Sõmeru	70 000	2023	2024	KOV, toetusmeede	
Sõmeru keskuse osana välilava ehitamine (Sõmeru keskuse ehituse III etapp)	Sõmeru			2025-2026	KOV, toetusmeede	Sõmeru keskuse ehituse III etapp

Teostatud investeeringud

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Lepna aleviku raamatukoguks ja noorsootöökaks vajalike ruumide rekonstrueerimine	Lepna	158 745	2019-2020	KOV	

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Raamatukogude lugejaskonna paremaks teenindamiseks vajalike vahendite hankimine	Sõmeru	7821	2021	KOV	laenutuskapp
Sõmeru Keskusehoone energiatõhususe parendamine	Sõmeru	157 560	2022	KOV, toetusmeede	päikesepaneelid, jahutussüsteem, valgustuse uuendamine
Raamatukogude lugejaskonna paremaks teenindamiseks vajalike vahendite hankimine	Sõmeru	5760	2022	KOV	tagastuskapp
Uhtna laululava rekonstrueerimine	Uhtna	50 000	2022	KOV	

6. SPORT JA TERVISEDENDUS

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Lepna tervisedendusliku ala laiendamine	Lepna	300 000	2023-2024	2024-2030	KOV ja toetusmeetmed	Sh pumptrack, madalseiklusrada, palliplatsid, puhkeala
Aluvere ringi arendamine ja noortele tehnikamaja ehitamine	Arkna	250 000	2024	2025-2026	KOV, MTÜ ja toetusmeetmed	
Näpi kooli hoovi tervisedendusliku ala rajamine	Näpi	15 000	2024	2025-2028	KOV(id) ja toetusmeede, SA Eesti Terviserajad	Koostöös teiste omavalitsustega (Näpi Koolis õpilased ka teistest omavalitsustest). Spordivahendid HEV noortele
Tõrma-Kõrgemäe multifunktsionaalse spordi- ja vabaaja keskuse arendamine	Lepna			2024-2035	KOV-d, MTÜ-d ja toetusmeetmed	Koostöös naaberomavalitsustega (Vinni vald, Rakvere linn jne) toetusvahendite olemasolul.

Teostatud investeeringud

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Sõmeru aleviku tervise- ja suusaradade ning mäe arendamine	Sõmeru	2019 41 924,40 2020 80 030,54 2021 7108,80 2022 212 266,36	2019-2020	KOV ja toetusmeetmed	Kultuuriministeeriumi igaaastane toetus 2019-2022 20 000€ aastas Rajamasina soetus, elektrileviga liitumine, valgustuse rajamine, projekteerimised, tõstuki soetamine, inventari-ja teenindushoone rajamine, lisakinnistu soetamine, kõrgsurvepumba ja voolikute soetamine
Sõmeru-Näpi piirkondade rahvaspordiväljaku rajamine	Sõmeru	680 030	2021	KOV ja toetusmeetmed	
Sõmeru pumpracki rajamine	Sõmeru	69 000	2022	KOV ja toetusmeetmed	

7. SOTSIAALKAITSE JA TURVALISUS

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Kerksuskeskuse tingimuste loomine vallale kuuluvates hoonetes (generaatorite ühendused, generaatorid). Olemasolevate varjumiskohtade ülevaatus, uute väljaarendamine.	KOV ülene	100 000	2024	2024-2026	KOV ja toetusmeetmed	
Sotsiaalpindade renoveerimine	Veltsi (Kullaaru)	200 000	2024	2025-2035	KOV ja toetusmeetmed	Korrastatud on katus, pesuruumid. Korrastamist vajab vundament ja keldrikorrus, väljaehitamist katusealune

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Videovalvesüsteemide paigaldamine allasutuste territooriumile ja avalikuks kasutamiseks mõeldud territooriumile	KOV ülene	100 000		2024-2030	KOV ja toetusmeetmed	Investeering orienteeruvalt 15 000€ aastas
Uhtna Hooldekodu keldrikorruse edasine renoveerimine ja juurdeehitus (toad hoolealustele, tegelusruumid);	Uhtna	1 500 000	2024-2027	2028-2035	KOV ja toetusmeede	

Teostatud investeeringud

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimisel allikas	Märkused
Uhtna Hooldekodu soojustamine	Uhtna	357 624	2019	KOV ja toetusmeetmed	
Sotsiaalpindade renoveerimine	Veltsi	50 000	2022	KOV	Vesi- ja kanalisatsioon Kullaaru sotsiaalmajas

8. TEHNILINE TARISTU**Veevarustus**

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Veevarustike rajamine Näpi alevikus	Sõmeru	30 000		2025- 2027	KOV, AS Rakvere Vesi	ÜVK arengukava
Veevarustike rajamine Päide külas suvilate piirkonnas (Metsa, Mesilase, Sipelga, Põllu, Niidu)	Päide	1 200 000	Projektid, taotlus 2023-2024	2025-2027	KOV, AS Rakvere Vesi, toetusmeede	ÜVK arengukava

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimisallikas	Märkused
Veetorstike rajamine Uhtna alevikus (uusarenduse piirkond)	Uhtna	300 000		2025–2028	KOV, AS Rakvere Vesi	ÜVK arengukava
Veetorstiku (survetorstik) rajamine Lepna alevikuni	Lepna	450 000		2026-2028	KOV, AS Rakvere Vesi	Kevade tn-st Mirdimäe arenduseni ca 600m, Künka teeni ca 2000m
Veetorstike ehitamine Ussimäe küla Pagusoo elamupiirkonnas	Sõmeru	350 000	Pagusoo elamupiirkonna DP olemas; Projektid 2022-2024	2026–2035	KOV, AS Rakvere Vesi	Kui Maa-amet järelejäänud kruntide osas enampakkumisi teeb, siis tulevikus rajatav taristu
Veetorstike rajamine Sõmeru alevikus	Sõmeru	270 000		2028-2030	KOV, AS Rakvere Vesi	ÜVK arengukava. Jaanitule katastriüksuse ja lähiumbruse DP. Kuni endine suvilate piirkond k.a.
Veetorstike rajamine ja rekonstrueerimine Ubja külas	Ubja	25 000		2028-2030	KOV, AS Rakvere Vesi	ÜVK arengukava
Veetorstike ehitamine Sõmeru väikeelamute piirkonnas	Sõmeru	300 000	Sõmeru väikeelamute piirkonna I jrk DP olemas;	2024-2035	KOV, AS Rakvere Vesi	Vajaduspõhiselt väiksemad tegemata lõigud 2024 aastal Muru tn kinnistu
Veetorstike rajamine Veltsi külas	Veltsi	45 000		2028-2035	KOV, AS Rakvere Vesi	
Lepna aleviku ühendamise Rakvere linna ühisvee-ja kanalisatsiooniga	Lepna	800 000		2028-2035	KOV, AS Rakvere Vesi, toetusmeede	

Kanalisatsioon

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimisallikas	Märkused
Kanaliseerimisvõrgu stiku rajamine ja reoveepumpla paigaldamine Ubja külas	Ubja	250 000	Tööprojekt olemas	2024-2025	KIK, AS Rakvere vesi, KOV	Jaaniku tee, Roosi tee, Pae tee
Kanaliseerimisvõrgu stike rajamine Sõmeru väikeelamute piirkonnas	Sõmeru	260 000	Sõmeru väikeelamute piirkonna I järk DP olemas;	2025- 2026	KOV, AS Rakvere vesi	Vajaduspõhiselt väiksemad tegemata lõigud
Kanaliseerimisvõrgu stike ehitamine Näpi alevikus	Sõmeru	35 000		2025-2027	KOV, AS Rakvere Vesi	ÜVK arengukava
Kanaliseerimisvõrgu stike rajamine (sh. reoveepumplad) Päide külas suvilate piirkonnas	Veltsi	1 800 000	Projektid ja taotlus 2023 -2024	2025-2027	KOV, AS Rakvere Vesi, toetusmeede	ÜVK arengukava
Kanaliseerimisvõrgu stike rajamine ja reoveepumpla paigaldamine Uhtna alevikus (uusarendus)	Uhtna	375 000		2025–2028	KOV, AS Rakvere Vesi	ÜVK arengukava
Kanaliseerimisvõrgu stiku rajamine Lepna alevikuni	Lepna	400 000		2026 –2028	KOV, AS Rakvere Vesi	Kevade tn-st Mirdimäe arenduseni ca 600m, Künka teeni ca 2000m
Kanaliseerimisvõrgu stike rajamine Ussimäe küla Pagusoo elamupiirkonnas	Sõmeru	240 000	Pagusoo elamupiirkonna DP olemas;	2026–2035	KOV, AS Rakvere vesi	
Kanaliseerimisvõrgu stike rajamine Sõmeru alevikus	Sõmeru	660 000	Jaanitule katastriüksuse ja lähikümbruse DP olemas; Projektid 2025-2026	2028-2030	KOV, AS Rakvere Vesi	ÜVK arengukava.

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimisallikas	Märkused
Kanaliseerimisitorustike rajamine Veltsi külas	Veltsi	55 000		2028-2035	KOV, AS Rakvere Vesi	ÜVK arengukava

Teostatud investeeringud

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimisallikas	Märkused
Lasila veevarustussüsteemide rekonstrueerimine ja laiendamine ning reoveepuhasti ja reoveepumpla rekonstrueerimine	Lasila	437 234	2019-2021	KIK, AS Rakvere vesi, KOV	
Karitsa puurkaev-pumpla ja veetorustiku rekonstrueerimine ja Levala puurkaev-pumpla rekonstrueerimine	Lasila	244 991	2020	AS Rakvere vesi, KOV	
Kohala veevarustuse ja reoveepuhasti ning kanalisatsioonitorustike rekonstrueerimine ja laiendamine	Uhtna	1 500 000	2021	AS Rakvere vesi, KOV	
Vaeküla veevarustussüsteemide rekonstrueerimine ja laiendamine, reoveepuhasti, reoveepumpla ja kanalisatsioonitorustike rekonstrueerimine	Vaeküla	1 387 955	2023	AS Rakvere Vesi, KOV, KIK	

9. TEED, TÄNAVAD JA TÄNAVALGUSTUS

Detailsem informatsioon Rakvere valla teede arengukava 2019-2035.

Teed, tänavad ja parklad

Investeeringu nimetus	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimisallikas	Märkused
Valla teede ja tänavate rekonstrueerimine ning tolmuva katte alla viimine	2 400 000	2024-2035	KOV	Vt Rakvere valla teede arengukava 2019-2035
Uusarenduste juurdepääsuteede rajamine		2024-2035	KOV	Vt Rakvere valla teede arengukava 2019-2035
Kergliiklusteede rajamine	7 784 000	2024-2035	KOV ja toetusmeetmed	Vt Rakvere valla teede arengukava 2019-2035
Valla teedel asuvate liiklusohutike sildade ja truupide rekonstrueerimine	450 000	2024-2035	KOV	Vt Rakvere valla teede arengukava 2019-2035
Tiheasustusega aladel kõnniteede võrgustiku rajamine	150 000	2025-2035	KOV ja toetusmeetmed	Vt Rakvere valla teede arengukava 2019-2035
Aluvere tööstusalale juurdepääsuteede rajamine	250 000	2028-2035	KOV ja toetusmeetmed	sõltuvalt ettevõtjate huvist 2024 aastal detailplaneeringu algatamine

Tänavavalgustus

Investeeringu nimetus	Hinnanguline maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimisallikas	Märkused
Olemasolevate tänavavalgustite asendamine kaasaegsete ja energiasäästlike lahendustega	160 000	2024-2035	KOV ja toetusmeetmed	Vt Rakvere valla teede arengukava 2019-2035
Tänavavalgustuse arendamine turvalisuse tagamiseks olulise ja tiheda liiklusega valgustamata aladel	320 000	2024-2035	KOV ja toetusmeetmed	Vt Rakvere valla teede arengukava 2019-2035
Amortiseerinud tänavavalgustuse liinide rekonstrueerimine	500 000	2025-2035	KOV ja toetusmeetmed	Vt Rakvere valla teede arengukava 2019-2035
Uusarendustele tänavavalgustuse rajamine	85 000	2025-2035	KOV	Vt Rakvere valla teede arengukava 2019-2035

Väljavõte Rakvere valla teede arengukava suurematest teostatud investeeringutest

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Arkna tee ja Terminali tee ristmiku laiendamine	Arkna	14 400	2019	KOV, Maanteeamet	
Ussimäe kergliiklustee ühendamine Rakvere linnaga	Sõmeru	59 061	2019	KOV	
Papiaru tee ja Näituse tänava ristmik, sh Põhjakeskuse tee	Veltsi	102 005	2019-2021	KOV, transiitteede toetus	Ehitati välja kergliiklustee koos tänavavalgustusega.
Arkna tööstusala Rehe tee	Arkna	100 000	2020	toetusmeetmed	
Keskushoone parkla laiendamine	Sõmeru	55 000	2022	KOV	
Sõmeru aleviku Kooli tn (Puiestee ja Papli tn vahel) rekonstrueerimine koos sademevee trassiga	Sõmeru	60 000	2022	KOV	
Ubja külakeskuse parkla projekteerimine	Ubja	30 000	2022	KOV	

10. KESKKOND

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus, (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Sõmeru aleviku Jaanitule kinnistu kraavide puhastamine sademevee ärajuhtimiseks	Sõmeru	20 000	2023 (geoalus, projekt)	2024	KOV	
Sämi liivakarjääri kasutuselevõtu ettevalmistamine	Uhtna kant		2024		KOV	
Süvamahutite paigaldamine sorteeritud pakendite kogumiseks omavalitsuse tiheasustusaladele	KOV ülene	300 000		2024-2035	KOV ja toetusmeetmed	
Haljastusplaanide koostamine valla erinevatesse kantidesse	KOV ülene			2024-2026	KOV	

Investeeringu nimetus	Kant	Hinnanguline maksumus, (eurodes)	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Tõrma kalmistu kivimüüride puhastamine ja taastamine ja urnimüüri rajamine	Lepna		2024-2025 Tõrma kalmistu DP, parklate ja urnimüüri projekteerimine (25 000)	2028-2035	KOV	
Tõrma kalmistu parkla rajamine	Lepna		2023-2025	2028-2035	KOV	
Vaeküla mõisapargi rekonstrueerimine	Vaeküla	100 000	2022-2025	2028-2035	KOV ja toetusmeetmed (KIK)	Sh tiikide rekonstrueerimine
Kasutusest väljalangenud hoonete lammutamine	KOV ülene			2028-2035	KOV ja toetusmeetmed	KOV omanduses hooned, vastavalt kaardistusele.
Vanade parkide taastamine	KOV ülene			2028-2035	KOV ja toetusmeetmed	Järni, Karitsa, Lasila, Uhtna.
Rakvere valla pärandkultuuri matkaradade rajamine või märgistamine	KOV ülene	15 000		2028-2035	KOV, MTÜ ja toetusmeetmed	
Tõrma kalmistut teenindava hoone rajamine	Tõrma			2028-2035	KOV	

Teostatud investeeringud

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Tõrma kalmistu kabeli rekonstrueerimine	Lepna	37 868	2019	KOV	
Koerte mängu- ja jalutusväljakute rajamine Sõmeru alevikku	Sõmeru	16 886	2019	KOV ja Leader	
Lasila küla allee rekonstrueerimine	Lasila	8 519	2019	KOV	
Lasila külas Vahtra pst 4 korterelamu lammutamine	Lasila	11623,20	2020	KredEx toetus ja KOV eelarve	

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimis allikas	Märkused
Radooni mõõtmised valla keskushoones ja allasutustes	KOV ülene	2410	2020-2021	KOV	
Tõrma kalmistu kaevu rekonstrueerimine ja kergehitise rajamine tööriistade hoidmiseks ning kalmistupühade läbiviimiseks	Lepna	30 000	2022	KOV	

11. ELAMUARENDUS JA MAJANDUSÜKSUS

Investeeringu nimi	Hinnanguline maksumus, eurodes	Projekteerimine jm ettevalmistavad tegevused	Teostamise aeg	Finantseerimise allikas	Märkused
Hooldustööde teostamiseks vajaliku inventari ja tehnika ostmise	300 000	2023	2024-2035	KOV	B kategooria kallur (2024) ja väiketraktor (2025)
Munitsipaalmajade ehitamine	500 000	2024-2026	2027-2035	KOV, toetusmeede	

Teostatud investeeringud

Investeeringu nimetus	Kant	Maksumus (eurodes)	Teostamise aeg	Finantseerimise allikas	Märkused
Sõmeru Noorte Loodus- ja Tehnikamaja juurdeehitus majandusüksuse ruumideks	Sõmeru	500 000	2022	KOV ja toetusmeetmed	

12. IT-ARENDUS

Investeeringu nimetus	Hinnanguline maksumus perioodis, eurodes	Teostamise aeg	Finantseerimise allikas	Märkused
IT taristu ja tehnoloogia kaasajastamine (uued töövahendid ja võrguseadmed, tarkvaraversioonide värskendamine, litsentsid, turvameetmed jne);	300 000	2024-2026	KOV ja toetusmeetmed	

RAKVERE VALLA SOTSIAALMAJANDUSLIK ÜLEVAADE

SISUKORD

1. Üldiseloomustus	80
1.1. Asukoht	80
1.2. Kujunemine	80
1.3. Rahvastik	81
1.4. Ettevõtlus	86
1.5. Rakvere valla kolmas sektor	87

Joonised

Joonis 1: Klastriüksuste paiknemise kaart (2015)	81
Joonis 2: Rakvere valla rahvastikupüramiid, 01.01.2023, rahvastikuregister	83
Joonis 3: Rändesaldod	84

Tabelid

Tabel 1: Elanike arv 1. jaanuari seisuga	81
Tabel 2: Rakvere valla elanike arv alevike ja külade lõikes 01.01.2023 seisuga	82
Tabel 3: Rakvere valla elanike arvud soo- ja vanuserühmade lõikes, 01.01.2023	83
Tabel 4: Elanike arvud alevike ja külade lõikes aastatel 2017-2023, 1. jaanuari seisuga	85
Tabel 5: Rakvere valla äriühingute arv, aprill 2023	86
Tabel 6: Ettevõtjate arv töötajate arvu järgi aastatel 2013-2022	87
Tabel 7: Rakvere valla mittetulundusühingud, aprill 2023	87

1. ÜLDISELOOMUSTUS

1.1. Asukoht

Rakvere vald asub Põhja-Eestis, Lääne-Viru maakonnas, hõlmates Rakvere linna Põhja-, Ida- ja Läänepoolseid alasid. Piirinaabriteks on Viru-Nigula, Haljala, Kadrina, Tapa ja Vinni vald ning Rakvere linn. Valla pindala on 294,7 km².

Valla keskusest Sõmerult on Rakvere kesklinna ligikaudu 5 km. Sõmerult Tallinna 98 km, Tartusse 132 km ja Narva 114 km. Valda läbivad Tallinn-Narva ja Rakvere-Kunda raudtee. Lähimad sadamad asuvad Kundas (24 km) ja Tallinnas (98 km).

1.2. Kujunemine

Paljude praeguse Rakvere valla territooriumil asuvate külade ajalugu ulatub muinasaega, mida tänapäeval meenutavad kivilalmel, muinasasula kohad ja kultusekivid. Tegemist on väga ammu asustatud piirkonnaga, millel on rikkalik kultuuripärand (põlluharimine, mõisaarhitektuur, seltsielu ja kultuuritegevus, hariduselu, tuntud inimeste pärinemine ja nende tegevus, arheoloogilised ja loodusmälestised).

Vabariigi Valitsuse 29.12.2016 määrusega nr 170 „Rakvere valla ja Sõmeru valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmise“ kohaselt moodustus Rakvere valla ja Sõmeru valla ühinemise teel haldusüksus nimega Rakvere vald. Haldusterritoriaalse korralduse muudatus jõustus Rakvere Vallavolikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeval, s.o 21.10.2017.

13. sajandil oli Virumaa ligilähedaselt sama territooriumiga kui praegune Ida- ja Lääne-Virumaa kokku, kuhu kuulus 5 kihelkonda. Rakvere kihelkonda on esmakordselt mainitud 1419. aastal. Kihelkonna territooriumi hulka kuulusid endise Rakvere ja endise Sõmeru valla alad.

Praegune vallakeskus Sõmeru alevik on välja kujunenud endise Sõmeru mõisa ümbrusesse. Sõmeru mõisa (Somerhusen) on teadaolevalt esimest korda Taani hindamisraamatus mainitud 1481. aastal. Pärast mõisa jagamist 1642. aastal vendade Carl ja Heinrich Hastferi vahel Vana-Sõmeruks (Alt-Somerhusen) ja Uue-Sõmeruks (neu-Somerhusen) hakati esimest kutsuma Carl Hastferi järgi Kaarli mõisaks.

Eesti Vabariigi seadusega 1918. aastal kujundati kihelkonnad ümber valdadeks. Rakvere kihelkond jaotati Rakvere ja Sõmeru valla vahel. 1918-1940. aastani oli Virumaal 40 valda, nende seas ka Rakvere vald ja Sõmeru vald.

1950. aastal koos maakondade likvideerimisega kaotati ka Rakvere vald ja Sõmeru vald ning valla haldusterritooriumil moodustati Rakvere külanõukogu ja Kaarli külanõukogu. Kaarli külanõukogu asus algul Sõmeru mõisa hoones. Alates 15. märtsist 1949 asuti Langile kuulunud majja Ubja tee ääres, kus ta oli kuni 1991. aastani.

Rakvere valla omavalistuslik staatust taastati 6. juunil 1991 ning Sõmeru valla staatus 9. aprillil 1992.

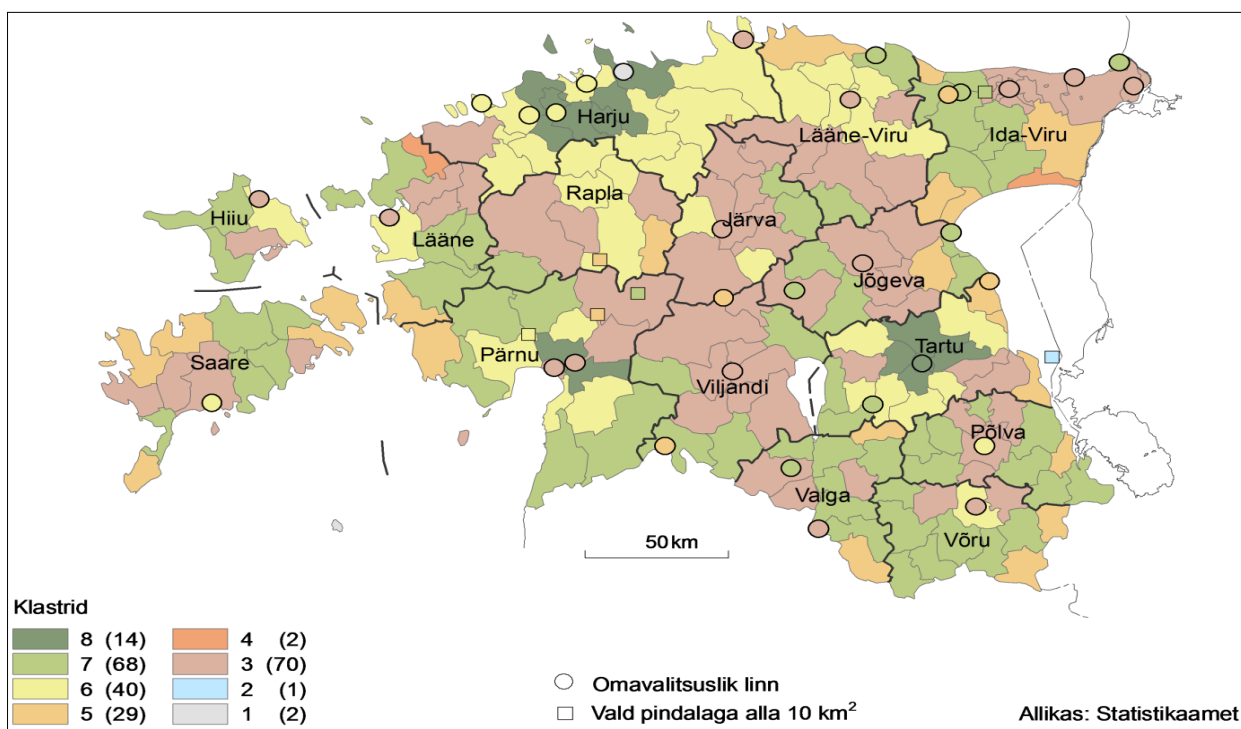
Praeguses vallas on 4 alevikku ja 47 küla:

Lepna, Sõmeru, Näpi ja Uhtna alevik ning Arkna, Papiaru, Roodevälja, Aluvere, Lasila, Karunga, Järni, Levala, Karitsa, Tobia, Taaravainu, Kõrgemäe, Eesküla, Mädapea, Tõrma, Ussimäe, Koovälja, Ubja, Katela, Andja, Aresi, Toomla, Soosaluse, Nurme, Kohala, Kohala-Eesküla, Varudi-Altküla, Varuni-Vanaküla, Sämi, Sämi-Tagaküla, Jäätma, Muru, Rahkla, Võhma, Vaeküla, Rägavere,

Raudvere, Katku, Raudlepa, Kaarli, Veltsi, Kloodi, Karivärava, Paatna, Kullaaru, Tõrremäe ja Päide küla.

1.3. Rahvastik

Statistikaameti koostatud klasteranalüüsi „Rahvastikuprognosis kohaliku omavalitsusüksuste rühmades“⁴ järgi asub Rakvere vald 6. klastris, kus rahvastik on keskmisest noorem.

Joonis 6: Klastritüüpide paiknemise kaart (2015)

Üldjoontes on see grupp suhteliselt stabiilse rahvastikuga, mis tähendab enamasti, et tegemist on enam-vähem tüüpiliste küladega, kuid need paiknevad keskustele piisavalt lähedal.

Selle klasteri rahvaarvu struktuur on Eesti keskmisest pisut parem ja rahvastik ka keskmisest veidi noorem. Nii loomulik kui ka rändeiive on praktiliselt nullseisus, rahvaarvu muutus kuni 2030. aastani on minimaalne, piirdudes kokku 3-4%lise vähenemisega.

Rakvere vallas oli seisuga 1. jaanuar 2023 elanikke 5646, kellest 2792 olid mehed ja 2854 naised.

1. jaanuari 2023 seisuga elab rahvastikuregistri andmetel Rakvere vallas 5646 inimest, neist mehi 2792 ja naisi 2854. Võrreldes eelmise aastaga on meil 47 elanikku rohkem. 2022. aastal sündis vallas 30 last, suri 70 inimest.

Tabel 4: Elanike arv 1. jaanuari seisuga

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rakvere vald	6018	5939	5838	5761	5647	5576	5548	5583	5565	5624	5618	5648	5599	5646
sh endine Rakvere vald	2228	2222	2170	2146	2108	2084	2088	2106						

⁴ Rahvastikuprognosis kohaliku omavalitsusüksuste rühmades (2015):

<https://planeerimine.ee/static/sites/2/rahvastikuprognosis-kovide-klasteranaluis.pdf>

sh endine Sõmeru vald	3790	3717	3668	3615	3539	3492	3460	3477						
-----------------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	--	--	--	--	--	--

Allikas: Rahvastikuregister

Seoses rahvastikuregistri seaduse muudatusega kaotasid enne seaduse jõustumist ruumi omaniku nõudmisel isiku elukoha muudetud andmed, mis on rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas säilitatud valla või asustusüksuse täpsusega, kehtivuse. Seetõttu vähenes elanike arv 36 inimese võrra ehk elanike arv 2. jaanuari 2019 seisuga oli 5588.

Suurimad asulad on Sõmeru alevik, kus elab registri andmetel 1120 inimest, Ussimäe küla 380, Lepna alevik 375 ja Näpi alevik 338 elanikuga. Kõige väiksemad on 7 elanikuga Toomla küla ja 7 elanikuga Varudi-Altküla. Järgneb Võhma, kus on 10 elanikku.

Tabel 5: Rakvere valla elanike arv alevike ja külade lõikes 01.01.2023 seisuga

Küla	M	N	Kokku
Aluvere küla	14	7	21
Andja küla	7	7	14
Aresi küla	22	20	42
Arkna küla	59	66	125
Eesküla	33	20	53
Järni küla	33	13	46
Jäätma küla	15	13	28
Kaarli küla	23	21	44
Karitsa küla	63	47	110
Karivärava küla	32	28	60
Karunga küla	12	26	38
Katku küla	14	6	20
Katela küla	11	13	24
Kloodi küla	20	17	37
Kohala-Eesküla	11	16	27
Kohala küla	70	68	138
Koovälja küla	38	36	74
Kullaaru küla	10	8	18
Kõrgemäe küla	12	12	24
Lasila küla	71	77	148
Lepna alevik	177	198	375
Levala küla	53	38	91
Muru küla	16	20	36
Mädapea küla	41	39	80
Nurme küla	6	10	16
Näpi alevik	153	185	338
Paatna küla	26	16	42

Allikas: Rahvastikuregister

Küla	M	N	Kokku
Papiaru küla	12	9	21
Päide küla	86	75	161
Rahkla küla	19	19	38
Raudlepa küla	11	20	31
Raudvere küla	12	8	20
Roodevälja küla	67	57	124
Rägavere küla	20	12	32
Sooaluse küla	5	8	13
Sõmeru alevik	521	599	1120
Sämi-Tagaküla	13	19	32
Sämi küla	27	30	57
Taaravainu küla	93	71	164
Tobia küla	22	23	45
Toomla küla	4	3	7
Tõrma küla	83	85	168
Tõrremäe küla	72	65	137
Ubja küla	114	129	243
Uhtna alevik	147	164	311
Ussimäe küla	206	174	380
Vaeküla	75	91	166
Varudi-Vanaküla	18	23	41
Varudi-Altküla	5	2	7
Veltsi küla	91	101	192
Võhma küla	5	5	10
KOV täpsusega	22	35	57
Kokku vallas	2792	2854	5646

Vanuselise jaotuse põhjal moodustavad 20% elanikest 0-18-aastased, 60% tööealised vanuses 19-65 ja 20% üle 65-aastased pensionieas inimesed.

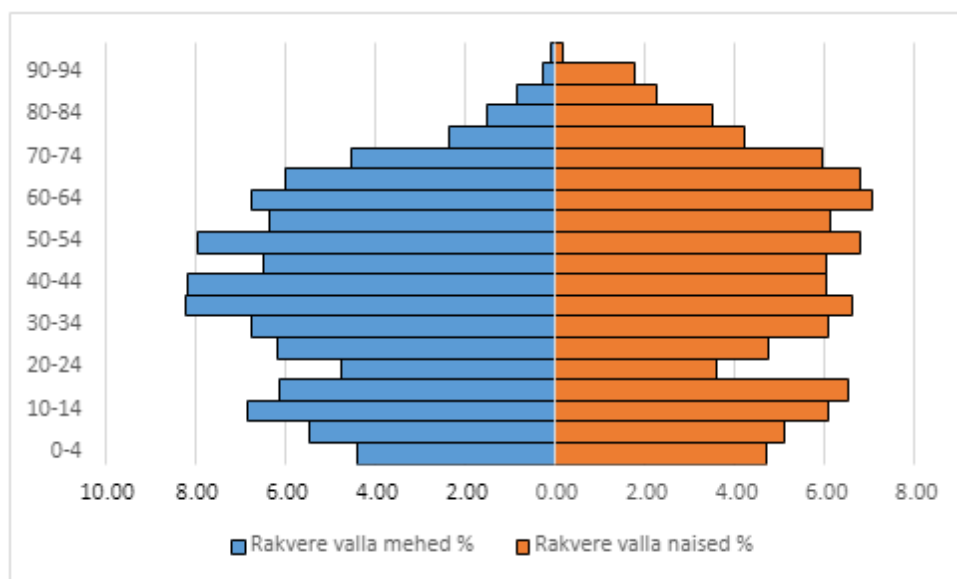
Vanuseline ja sooline koosseis näitab, et elanikkonnas on suurem osa keskealisi inimesi ning sündid on kahanevas trendis. Sellest tulenevalt on rahvastik vananev. Eakate hulgas on rohkem naisi kui mehi, kuid väikelaste hulgas on sood suhteliselt võrdsed.

Tabel 6: Rakvere valla elanike arvud soo- ja vanuserühmade lõikes, 01.01.2023

	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	Kokku
Rakvere valla mehed	123	152	191	171	133	172	189	229	228	181	222	177	188	168	127	66	42	33	2792
Rakvere valla naised	134	146	173	186	103	135	173	188	172	172	193	174	201	194	169	120	100	120	2853
Rakvere vald kokku	257	298	364	357	236	307	362	417	400	353	415	351	389	362	296	186	142	153	5645

Allikas: Rahvastikuregister

Kuigi tänane elanikkonna vanuseline ja sooline koosseis on Eesti keskmisest noorem ning vallas on palju tööealisi elanikke, siis sündide trend näitab, et pikemas perspektiivis vajab vald mitmeid eakate hoolekandega seotud teenuseid.

Joonis 7: Rakvere valla rahvastikupüramiid, 01.01.2023, rahvastikuregister

Rakvere valla jaoks on elanike arvu kasvu põhiliseks takistuseks Rakvere linna lähendus, kuna linnalähedaste piirkondade elanikud eelistavad lasteaias- ja koolikohti Rakvere linnas. Sellest tulenevalt peavad nad omama sissekirjutust Rakvere linna registris, kuna lasteaiad ja koolid eelistavad kohtade jaotamisel oma registri lapsi enne teiste piirkondade lapsi. Teisalt on linnalähedaste piirkondade korterelamud kujunenud hinnatud magalarajoonideks, kus eluruumide (üüri)hinnatase jääb linnaga võrreldes veidi odavamaks, kuid soodsa asendi ja hea transpordiühenduse tõttu on need piisavalt atraktiivsed, et meelitada inimesi sinna elama.

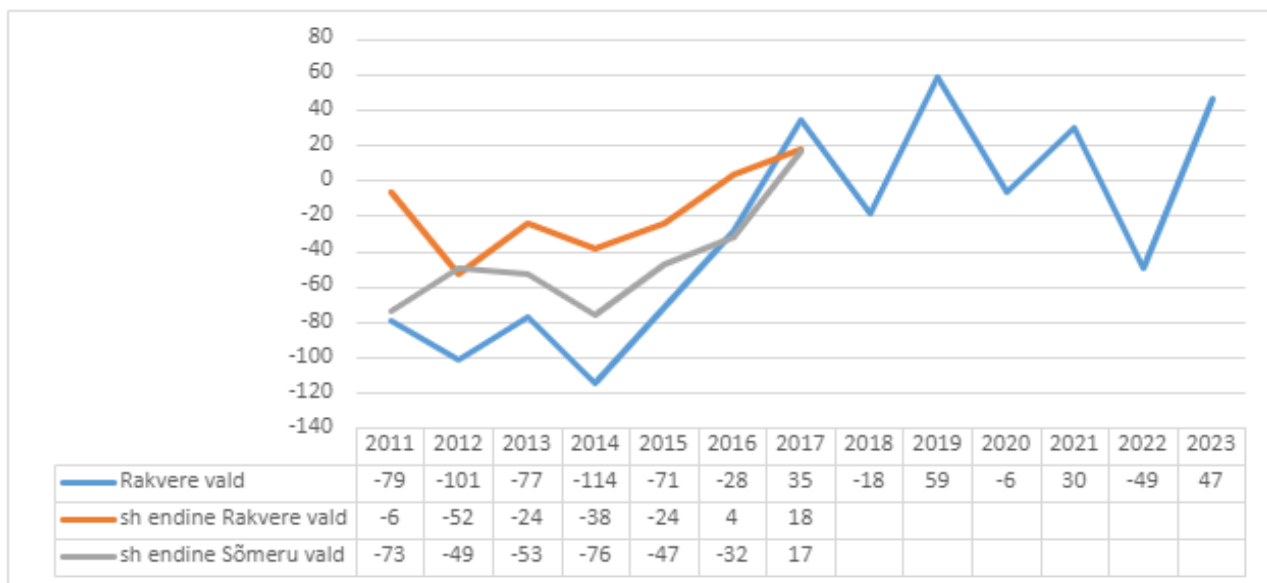
2022. aastat iseloomustab tavapärasest suurem ränne, mis on seotud Ukraina põgenike saabumisega. Valda elama asus 451 inimest, sealhulgast Ukraina sõjapõgenikke saabus aasta jooksul 136.

Soomest tuli Eestisse 18 inimest.

Vallast lahkus mujale elama 360 inimest, sealhulgas 111 kolis Rakvere linna, 40 Tallinnasse, 14 Vinni valda, 13 V-Nigula valda, 13 Tapa valda, 13 Kadrina valda ja vähem teistesse omavalitsustesse. Soome kolis 18 inimest, Kanadasse 3 ja Rootsi 2 inimest.

Vallasiseselt vahetas elukohta 100 inimest.

Aastatel 2011-2016 oli rändesaldo negatiivne, Rakvere valla asukoht Rakvere linna ümber on mõjutanud negatiivselt valla elanike rändesaldot. Aastatel 2017, 2019, 2021 ja 2023 on rändesaldo olnud positiivne ehk valda elama asunud on olnud rohkem kui vallast lahkunuid.

Joonis 8: Rändesaldod

Linnalähedase piirkonnana tuleb Rakvere vallal jälgida seda, et vallas elavad inimesed kannaksid enda elukohana rahvastikuregistrisse Rakvere valla elukohta. Elukohta registreerimised mõjutavad otseselt elanikele riigi või kohaliku omavalitsuse poolt pakutavaid teenuseid, nende kvaliteeti ja saamise tingimusi.

Tabel 7: Elanike arvud alevike ja külade lõikes aastatel 2017-2023, 1. jaanuari seisuga

	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023
Aluvere küla	23	22	20	19	22	22	21
Andja küla	21	16	14	14	15	12	14
Aresi	41	43	43	44	44	46	42
Arkna	121	119	117	122	120	119	125
Eesküla küla	47	49	56	53	52	53	53
Järni küla	45	47	43	48	45	47	46
Jäätma küla	22	21	25	25	28	28	28
Kaarli küla	46	42	40	41	43	47	44
Karitsa küla	94	98	93	97	101	104	110
Karivärava küla	41	43	49	51	55	58	60
Karunga küla	44	43	42	37	39	40	38
Katela küla	24	21	21	21	21	23	20
Katku küla	26	24	24	25	25	25	24
Kloodi küla	28	27	33	33	34	35	37
Kohala-Eesküla	25	23	27	25	25	29	27
Kohala küla	146	146	142	145	140	135	138
Koovälja küla	73	72	76	80	75	73	74
Kullaaru küla	25	22	24	21	20	20	18
Kõrgemäe küla	19	18	23	25	24	25	24
Lasila küla	160	156	150	158	159	152	148
Lepna alevik	418	419	412	400	400	389	375
Levala küla	94	93	93	93	87	86	91
Muru küla	33	33	35	36	36	38	36
Mädapea küla	80	78	81	80	82	81	80
Nurme küla	11	14	13	13	11	12	16
Näpi alevik	314	314	316	325	334	328	338
Paatna küla	26	27	27	29	36	39	42
Papiaru küla	22	21	21	25	25	22	21
Päide küla	134	145	153	153	155	159	161
Rahkla küla	46	45	42	40	40	39	38
Raudlepa küla	32	31	34	34	35	33	31
Raudvere küla	21	20	21	21	22	21	20
Roodevälja küla	123	115	116	115	118	112	124
Rägavere küla	39	39	41	40	38	34	32
Sooaluse küla	12	13	14	18	13	14	13
Sõmeru alevik	1191	1177	1177	1141	1132	1117	1120
Sämi küla	58	31	30	29	31	31	32

	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023
Sämi-Tagaküla	24	55	58	59	54	55	57
Taaravainu küla	131	125	133	129	140	165	164
Tobia küla	45	43	43	43	44	42	45
Toomla küla	6	6	7	7	7	7	7
Tõrma küla	155	163	178	182	180	171	168
Tõremäe küla	153	154	150	147	140	138	137
Ubja küla	268	259	249	258	262	256	243
Uhtna alevik	315	311	316	305	323	315	311
Ussimäe küla	271	294	319	338	368	358	380
Vaeküla	161	163	170	166	162	163	166
Varudi- Vanaküla	45	42	43	42	45	41	41
Varudi- Altküla	4	4	4	6	5	7	7
Veltsi küla	223	223	210	223	208	198	192
Võhma küla	6	6	9	8	8	10	10
KOV täpsusega	51	50	47	29	20	25	57
Kokku vallas	5583	5565	5624	5618	5648	5599	5645

Allikas: Rakvastikuregister

Elanike arvud alevike ja külade kaupa näitavad, et kõige enam on elanikke juurde tulnud Ussimäe külasse ja Roodeväljale, Näpi alevikku ning lahkunud Lepna ja Ubja külast.

01.01.2023 seisuga on Rakvere valla elanike ülalpeetavate määr 57,37, mis näitab, et 100 tööealise elaniku kohta on 57,37 mittetööealist elanikku.

Vanuserühmas 0-14 on 919 elanikku, vanuserühmas üle 65-aastased on 1139 elanikku ning vanuserühmas 15-64 on 3587 elanikku.

Demograafiline tööturusurveindeks – eelseisval kümnendil tööturule sisenevate noorte (5–14-aastased) ja sealt vanuse tõttu väljalangevate inimeste (55–64-aastased) suhe. Kui indeks on ühest suurem, siseneb järgmisel kümnendil tööturule rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb.

Vanuserühmas 5-14 on 662 elanikku ning vanuserühmas 55-64 on 1102 elanikku.

Rakvere valla demograafiline töösurveindeks on 0,89 ehk järgmisel kümnendil siseneb tööturule vähem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb.

1.4. Ettevõtlus

Äreregistri andmetel on Rakvere vallas registrisse kantud 10 aktsiaseltsi ja 817 osaühingut ning 110 füüsilisest isikust ettevõtjat.

Tabel 8: Rakvere valla juriidiliste isikute arv, aprill 2023

	AS	OÜ	FIE

Juriidiliste isikute arv	10	817	110
--------------------------	----	-----	-----

Allikas: Äriregistri teabesüsteem

Rakvere vallas on kõige enam väikeettevõtjaid, kus on töötajate arv alla 10 töötaja.

Tabel 9: Ettevõtjate arv töötajate arvu järgi aastatel 2013-2018

Aasta		2013	2014	2015	2016	2017	2018*	2019	2020	2021	2022
..Rakvere vald	Kokku	168	171	185	190	204	507	517	656	568	571
	Vähem kui 10	157	158	172	180	194	465	469	609	522	527
	10-49	10	13	13	9	7	35	41	40	5	2
	50-249	1	0	0	1	2	5	5	5	6	6
	250 ja enam	0	0	0	0	1	2	2	2	2	2
..Sõmeru vald	Kokku	248	248	252	267	289					
	Vähem kui 10	223	224	224	237	261					
	10-49	19	20	24	26	22					
	50-249	5	3	3	3	5					
	250 ja enam	1	1	1	1	1					

Allikas: Statistikaamet (ER032)

* alates 01.01.2018 moodustus Rakvere valla ja Sõmeru valla ühinemise teel haldusüksus nimega Rakvere vald.

1.5. Rakvere valla kolmas sektor

Allolevas tabelis on välja toodud Rakvere valla n.ö traditsiooniliste mittetulundusühingute nimekiri. Järgneb tabel aiandus- ja garaažiühistutega ning korteriühistutega.

Tabel 10: Rakvere valla mittetulundusühingud, aprill 2023

Nr	Aadress	Nimi
1	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Eesküla, Männiriisika, 44405	4x4 klubi 1 Hobujõud
2	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Tobia küla, Keskuse, 44416	Aiandusühistu PÄIDE AED
3	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Päide küla, Mesilase vkt 6, 44418	Aiandusühistu PÄIDE MESILANE
4	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 5-16, 44201	Aiandusühistu SÕMERU AED
5	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 14-22, 44201	Aiandusühistu Võsa
6	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Vaeküla, Kibuvitsa tee 2-9, 44227	MTÜ Airsoftpro24
7	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Kooli tn 2, 44305	Mittetulundusühing Aluverre Ring

Nr	Address	Nimi
8	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Andja küla, Andja veski, 44209	MTÜ Andja mõisa tuuleveski
9	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Arkna küla, Jõekalda tee 33, 44419	MTÜ Arkna Külaselts
10	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Arkna küla, Arkna mõis, 44419	Mittetulundusühing Arkna Terviseküla
11	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Jõetn 3, 44201	Mittetulundusühing Berrymur
12	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Arkna küla, Rehe, 44419	BMF Spordiklubi
13	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Aasa tn 3-9, 44201	Mittetulundusühing Damara
14	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Astri tn 1-22, 44201	Mittetulundusühing Dragonite
15	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Soosaluse küla, Vana-Klaasisoo, 44223	Eesti Tiibeti Mastifite Tõuühing
16	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 3-4, 44201	Mittetulundusühing Elumõnu
17	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Näpi alevik, Näpi tee 16-18, 44305	MTÜ FC Aarik
18	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Arkna küla, Jõekalda tee 16, 44419	Mittetulundusühing FOOTBALL CLUB RAKVERE UNITED
19	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Päide küla, Kollila, 44418	HINGERADA MTÜ
20	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Katela küla, Raja, 44213	Mittetulundusühing HorseTeam
21	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Mädapea küla, Mädapea mõis/1, 44409	Mittetulundusühing Huvialakeskus Savikoda
22	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 2, 44201	Jahindusühistu Sõmeru
23	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Tõrma küla, Ringi-1, 44406	Mittetulundusühing Janete Huviring
24	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Roodevälja küla, Vahtra allee 6, 44207	Mittetulundusühing Junargo
25	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Lepna alevik, Ridaküla tee 27, 44408	Mittetulundusühing Järni Jahikeskus
26	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 2, 44201	MTÜ Kaarli
27	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Karitsa küla, Karitsa mõis, 44403	Karitsa Evangeelne Uue Elu Kogudus

Nr	Address	Nimi
28	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Ussimäe küla, Pagusoo tn 1-3, 44204	MTÜ KleKa Sport
29	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 16-19, 44408	Mittetulundusühing Kolm-Neli
30	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Kloodi küla, Kolla, 44413	Kullaaru Jahtkond
31	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Veltsi küla, 44414	Mittetulundusühing Kullaaru külad
32	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Ubja küla, Sõmeru mnt 2, 44203	Kunda Jahindusklubi
33	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Näpi alevik, Näpi tee 6-2, 44305	MTÜ Külast Külla
34	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Lasila küla, Vahtra pst 5, 44401	Mittetulundusühing Lasila Küla
35	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Lasila küla, Vahtra pst 17/1, 44401	Mittetulundusühing Lasila Mõis
36	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Levala küla, Männiku, 44402	Levala Külaselts
37	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Astri tn 3-20, 44305	Lion Cage Klubi
38	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Ussimäe küla, Keremi, 44204	MTÜ LK Dressage
39	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Järni küla, Jahitare, 44407	Loodushoiuühing Elurikkus
40	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Astri tn 2/2, 44305	Mittetulundusühing LUMI teraapia
41	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Mädapea küla, Mädapea mõis, 44409	Lääne-Viru Maanaiste Liit
42	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 5-10, 44201	Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendus
43	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Tõrma küla, Vainu, 44406	Maarahva Ühing
44	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Mädapea küla, Viluõue, 44306	Meie Energia
45	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Astri tn 2/2, 44305	Mittetulundusühing Meistrite Maagiline Kool
46	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Muru küla, Muru-Liisu, 44218	MTÜ Muru Motoklubi
47	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Tõrma küla, Nurmiku tee 4-2, 44406	Mittetulundusühing NURMIKU

Nr	Address	Nimi
48	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Tõrremäe küla, Lehispuu tee 2, 44415	Mittetulundusühing Nynask
49	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Paatna küla, Lillemäe, 44411	Paatna külaselts
50	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Lepna alevik, Ridaküla tee 6, 44408	Piiritu Valgus
51	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Raudlepa küla, Pilvistu, 44221	MTÜ Pilvistu hobitalu
52	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Aresi küla, Niiduvälja, 44210	Mittetulundusühing Pistrik
53	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Levala küla, Umbaia-Vanatoa, 44402	Mittetulundusühing Punnvõrr
54	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Järni küla, Lillepea, 44407	Päikese Maja Mittetulundusühing
55	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Kloodi küla, Rahunurme tee 4, 44413	Mittetulundusühing Rahunurme
56	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Mädapea küla, Ennu, 44409	Mittetulundusühing Rakvere abipolitseinikud
57	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 32, 44408	Rakvere Tuletõrjeühing
58	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Kooli tn 4, 44305	Rakvere Valla Palliklubi
59	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Näpi alevik, Näpi tee 2-3, 44305	Mittetulundusühing Rallirada
60	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Näpi alevik, Näpi tee 16-13, 44305	Garaažiühistu Sarapiku
61	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Arkna küla, Jõekalda tee 18, 44419	MTÜ SevenBow
62	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Ussimäe küla, Pagusoo tn 9-5, 44204	Smailing Mittetulundusühing
63	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Tõrremäe küla, Hansurahva tee 3, 44415	SOPS Mittetulundusühing
64	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Muru tn 1, 44201	MTÜ Spordisarjad
65	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Lepna alevik, Ridaküla tee 27, 44408	SUUSAKLUBI TELEMAR
66	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Vaeküla, Tuule tee 3, 44227	Mittetulundusühing Sõbraklubi
67	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 13-2, 44201	Garaažiühistu Sõmeru

Nr	Address	Nimi
68	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 14-9, 44201	Garaažiühistu Sõmeru Kaks
69	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Uhtna alevik, Kitseküla tn 20, 44202	MTÜ Sõmeru Näitetrupp
70	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 14-20, 44201	Mittetulundusühing Sõmeru Racing
71	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sõmeru alevik, Tiigi tn 2, 44201	Mittetulundusühing "Sõmeru Start"
72	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Eesküla, Kuninga, 44405	Tabani Joogaklubi
73	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Nurme küla, Uusõue, 44219	Mittetulundusühing Teadlik Toitumine
74	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Lasila küla, Toomarahva, 44401	Tõrma Jahiselts
75	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Karitsa küla, Tootsi, 44403	MTÜ Tõrma Rallirada
76	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Päide küla, Sipelga tee 15, 44418	MTÜ Tõrremäe Võrkpalliklubi
77	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Ubja küla, Sõmeru mnt 2, 44203	Ubja Külaselts Linda
78	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Rahkla küla, Raudla, 44220	Mittetulundusühing Uhtna Jahtkond
79	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Uhtna alevik, Laulukaare tn 1-6, 44202	Mittetulundusühing Uhtna Laulukoor
80	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Uhtna alevik, Nooruse tn 11, 44202	Uhtna Sembardia Mittetulundusühing
81	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Uhtna alevik, Nooruse tn 9-8, 44202	Mittetulundusühing Uus Uhtna
82	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Vaeküla, Viinavabriku tee 6, 44227	Mittetulundusühing Vaba Stiil
83	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Vaeküla, Vaeküla tee 10, 44227	Mittetulundusühing Vahva Vaeküla
84	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Tõrma küla, Kuuseoja, 44406	Mittetulundusühing VanaTõrma Selts
85	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Veltsi küla, Veltsi tee 13, 44414	MTÜ Veltsi Küla Selts
86	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Kloodi küla, Tähemaa, 44413	MTÜ Veltsi Safari Park
87	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Mädapea küla, Mädapea mõis/1, 44409	Mittetulundusühing Viikingid

Nr	Address	Nimi
88	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Ussimäe küla, Pagusoo tn 9-4, 44204	Mittetulundusühing Virumaa Loomasõbrad
89	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Eesküla, Rometu-PK 3, 44405	Mittetulundusühing Virumaa Lootus
90	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Roodevälja küla, Vahtra allee 6, 44207	Mittetulundusühing Virumaa Põllumeeste Liit
91	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Ussimäe küla, Keremi, 44204	Virumaa UNIC klubi
92	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Lasila küla, Pajutiigi, 44401	Viru Motoklubi
93	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Levala küla, Umbaia-Vanatoa, 44402	Mittetulundusühing Võluvõti
94	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Näpi alevik, Sireli tn 2/1, 44305	VÕSU MÄNNIKU SUVILAÜHISTU
95	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Järni küla, Lillepea, 44407	Õmblusmuuseum Mittetulundusühing
96	Lääne-Viru maakond, Rakvere vald, Sämi-Tagaküla, Kruusiaugu, 44202	MTÜ ÜRGTURG

Allikas: Äriregistri teabesüsteem

Rakvere valda on registreeritud kokku 96 mittetulundusühingut ning 133 korteriühistut.

2018. aasta jaanuarist jõustus korteriomandi- ja korteriühistuseadus. Uue seaduse kohaselt toimub kõigi korteriomandite majandamine iseseisva juriidilise isiku – korteriühistu – vormis, mis seaduse jõustumisel tekkis koos korteriomandite loomisega.

Jõustunud seadusega lisandus Eestisse ligikaudu 10 000 uut korteriühistut. Rakvere valda lisandus riigi poolt looduna 57 uut korteriühistut. Ülejäänud 75 korteriühistut on moodustatud enne sundmoodustamist ning üks 2020. aastal.

Tabel 8: Rakvere valla korteriühistud, aprill 2023

Nr	Küla/alevik	Nimi	Täiendav nimi	Esmakande aeg
1	Aluvere küla	Rakvere vald, Aluvere küla, Õpetajate korteriühistu	Korteriühistu Aluvere Õpetajate Maja;	06.06.2014
2	Arkna küla	Rakvere vald, Arkna küla, Jõekalda tee 12 korteriühistu		11.01.2018
3	Arkna küla	Rakvere vald, Arkna küla, Jõekalda tee 14 korteriühistu		12.01.2018
4	Arkna küla	Rakvere vald, Arkna küla, Jõekalda tee 15 korteriühistu	Korteriühistu Arkna 18;	10.03.1999
5	Arkna küla	Rakvere vald, Arkna küla, Jõekalda tee 17 korteriühistu		16.03.1999
6	Arkna küla	Rakvere vald, Arkna küla, Jõekalda tee 19 korteriühistu	Korteriühistu Kolm Mändi;	13.07.1998
7	Arkna küla	Rakvere vald, Arkna küla, Jõekalda tee 21 korteriühistu	Korteriühistu Jõekalda;	10.12.1998

Nr	Küla/alevik	Nimi	Täiendav nimi	Esmakande aeg
8	Arkna küla	Rakvere vald, Arkna küla, Jõekalda tee 23 korteriühistu	ARKNA JÕEÄÄRNE KORTERIÜHISTU;	16.04.1999
9	Arkna küla	Rakvere vald, Arkna küla, Jõekalda tee 33 korteriühistu	Korteriühistu Külamaja;	07.04.2008
10	Arkna küla	Rakvere vald, Roodevälja küla, Arkna tee 50 korteriühistu		11.01.2018
11	Järni küla	Rakvere vald, Järni küla, Järnirahva korteriühistu	Korteriühistu Järnirahva;	18.12.2017
12	Karitsa küla	Rakvere vald, Karitsa küla, Künka korteriühistu		12.01.2018
13	Kohala küla	Rakvere vald, Kohala küla, Toome tee 6 korteriühistu		11.01.2018
14	Kohala küla	Rakvere vald, Kohala küla, Uuemaja tee 4 korteriühistu	Korteriühistu KOHALA PÄRN;	17.11.2005
15	Kohala-Eesküla	Rakvere vald, Kohala-Eesküla, Pärna korteriühistu		12.01.2018
16	Koovälja küla	Rakvere vald, Koovälja küla, Kurepesa korteriühistu	Korteriühistu Kurepesa;	02.03.1998
17	Kullaaru küla	Rakvere vald, Kullaaru küla, Kaasiku korteriühistu		11.01.2018
18	Lasila küla	Rakvere vald, Lasila küla, Mäe tn 1 korteriühistu	Korteriühistu Mäe 1 Lasila;	05.04.2013
19	Lasila küla	Rakvere vald, Lasila küla, Tiigi tn 2 korteriühistu		13.01.2018
20	Lasila küla	Rakvere vald, Lasila küla, Vahtra pst 2 korteriühistu		11.01.2018
21	Lasila küla	Rakvere vald, Lasila küla, Vahtra pst 6 korteriühistu		13.01.2018
22	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 14 korteriühistu	Korteriühistu LEPNA ENERGIA NELITEIST;	22.07.2004
23	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 16 korteriühistu	Korteriühistu Energia pst 16;	01.12.2004
24	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 18 korteriühistu	Korteriühistu Kasearu;	11.03.1999
25	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 20 korteriühistu	Korteriühistu ENERGIA 20;	29.09.2004
26	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 26, Lepna kergtee korteriühistu		12.01.2018
27	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 28 korteriühistu		12.01.2018
28	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 30 korteriühistu		12.01.2018
29	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 34 korteriühistu	Korteriühistu Lepna Energia 34;	18.06.2013
30	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 4 korteriühistu		12.01.2018

Nr	Küla/alevik	Nimi	Täiendav nimi	Esmakande aeg
31	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 6 korteriühistu	Korteriühistu Ridaka 6;	28.08.2017
32	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Energia pst 8 korteriühistu	Korteriühistu Energia pst 8;	09.03.2017
33	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Lasteaia tn 2 korteriühistu	Korteriühistu Lasteaia 2;	26.03.1999
34	Lepna alevik	Rakvere vald, Lepna alevik, Lasteaia tn 4 korteriühistu	Korteriühistu Lasteaia 4;	22.06.1999
35	Levala küla	Rakvere vald, Levala küla, Jati korteriühistu		12.01.2018
36	Levala küla	Rakvere vald, Levala küla, Tamna korteriühistu		12.01.2018
37	Mädapea küla	Rakvere vald, Mädapea küla, Uue-Aru korteriühistu		29.07.2020
38	Näpi alevik	Rakvere vald, Näpi alevik, Iirise tn 2 korteriühistu	Korteriühistu Iirise 2;	02.09.2013
39	Näpi alevik	Rakvere vald, Näpi alevik, Näpi tee 12 korteriühistu	Korteriühistu "Näpi tee 12";	15.12.2014
40	Näpi alevik	Rakvere vald, Näpi alevik, Näpi tee 14 korteriühistu		12.01.2018
41	Näpi alevik	Rakvere vald, Näpi alevik, Näpi tee 16, Näpi tee 18 korteriühistu	Korteriühistu Näpi Pähkel;	03.05.1999
42	Näpi alevik	Rakvere vald, Näpi alevik, Näpi tee 2 korteriühistu	KORTERIÜHISTU KIVIMAJA;	21.10.1997
43	Näpi alevik	Rakvere vald, Näpi alevik, Näpi tee 6 korteriühistu	Korteriühistu NÄPI PÄRNAD;	05.12.1997
44	Paatna küla	Rakvere vald, Paatna küla, Ernamaja korteriühistu		12.01.2018
45	Roodevälja küla	Rakvere vald, Roodevälja küla, Vahtra allee 1 korteriühistu		12.01.2018
46	Roodevälja küla	Rakvere vald, Roodevälja küla, Vahtra allee 3 korteriühistu		14.01.2018
47	Roodevälja küla	Rakvere vald, Roodevälja küla, Vahtra allee 5 korteriühistu		11.01.2018
48	Rägavere küla	Rakvere vald, Rägavere küla, Järvemaja korteriühistu		12.01.2018
49	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Aasa tn 3 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Aasa 3;	23.10.2001
50	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Aasa tn 5 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Aasa 5;	13.11.2001
51	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Astri tn 1, Astri tn 1a korteriühistu	Korteriühistu ASTRI 1;	30.11.1998
52	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Astri tn 3 korteriühistu	ASTRI tn 3 KORTERIÜHISTU;	14.07.1997
53	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Jõe tn 4, Jõe tn 4a korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Jõe 4;	02.01.2018
54	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Jõe tn 6 korteriühistu	Korteriühistu Jõe 6;	25.08.2017
55	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Jõe tn 8 korteriühistu		12.01.2018

Nr	Küla/alevik	Nimi	Täiendav nimi	Esmakande aeg
56	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Mäe tn 4 korteriühistu	KORTERIÜHISTU MÄEVEERE;	13.06.2000
57	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Mäe tn 6 korteriühistu		13.01.2018
58	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 1 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Puiestee 1;	22.06.1998
59	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 10 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Puiestee 10;	26.10.2000
60	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 11 korteriühistu	KORTERIÜHISTU SÕMERU PUIESTEE 11;	25.07.2001
61	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 12 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Puiestee 12;	25.09.2001
62	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 13 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Puiestee 13;	07.12.2000
63	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 14, Sõmeru alevik, Puiestee tn 14a korteriühistu	Korteriühistu SÕMERU PUIESTEE 14;	23.11.2000
64	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 15 korteriühistu	Künka korteriühistu;	09.03.1998
65	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 16 korteriühistu	Korteriühistu PUIESTEE 16;	21.09.2000
66	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 3 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Puiestee 3;	25.07.2000
67	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 4 korteriühistu		12.01.2018
68	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 5 korteriühistu	Korteriühistu KAEVU;	08.08.2000
69	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 7 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Puiestee 7;	18.12.2000
70	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 8 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Puiestee 8;	08.10.2001
71	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 8a korteriühistu		12.01.2018
72	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Puiestee tn 9 korteriühistu	Korteriühistu SÕMERU PUIESTEE 9;	13.07.1999
73	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Põllu tn 4 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Põllu 4;	23.12.2004
74	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Põllu tn 5 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Põllu 5;	19.09.2001
75	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Põllu tn 7 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Põllu 7;	19.09.2001

Nr	Küla/alevik	Nimi	Täiendav nimi	Esmakande aeg
76	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Põllu tn 9 korteriühistu	Korteriühistu Sõmeru Põllu 9;	17.08.2001
77	Sõmeru alevik	Rakvere vald, Sõmeru alevik, Tiigi tn 1, Tiigi tn 4a korteriühistu	Korteriühistu SÕMERU TIIGI;	18.12.1997
78	Tõrma küla	Rakvere vald, Tõrma küla, Ringi korteriühistu		12.01.2018
79	Tõrma küla	Rakvere vald, Tõrma küla, Rohelise korteriühistu		12.01.2018
80	Tõrma küla	Rakvere vald, Tõrma küla, Tõrma 8 korteriühistu		12.01.2018
81	Tõrma küla	Rakvere vald, Tõrma küla, Vahe-so korteriühistu		08.01.2018
82	Tõrma küla	Rakvere vald, Tõrma küla, Vainu korteriühistu	Korteriühistu Tõrma Vainu 7;	08.08.2007
83	Tõrma küla	Rakvere vald, Tõrma küla, Ühismaa korteriühistu	Korteriühistu Tõrma Ühismaa;	12.05.2014
84	Tõrremäe küla	Rakvere vald, Tõrremäe küla, Haljala tee 11 korteriühistu	Korteriühistu Tõrru-40;	20.01.1998
85	Tõrremäe küla	Rakvere vald, Tõrremäe küla, Haljala tee 9 korteriühistu	Korteriühistu Tõrru-38;	11.03.1998
86	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Jaaniku tee 13 korteriühistu		12.01.2018
87	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Kaevu tee 6 korteriühistu		10.01.2018
88	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Keldri tee 1 korteriühistu		12.01.2018
89	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Keldri tee 3 korteriühistu		12.01.2018
90	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Kohala mnt 10 korteriühistu		11.01.2018
91	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Kohala mnt 5 korteriühistu		13.01.2018
92	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Kohala mnt 8 korteriühistu		13.01.2018
93	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Mängu tee 10 korteriühistu		12.01.2018
94	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Mängu tee 2 korteriühistu		12.01.2018
95	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Mängu tee 4, Silmu tee 2 korteriühistu	Korteriühistu "Ubja Silmu tee 2";	27.09.2017
96	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Pae tee 11 korteriühistu		12.01.2018
97	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Silmu tee 10, Silmu tee 6, Silmu tee 8 korteriühistu	Korteriühistu Ubja Siim;	07.07.2006
98	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Silmu tee 12 korteriühistu	KÜ Ubja Silmu tee 12;	12.01.2018
99	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Silmu tee 18 korteriühistu	Korteriühistu Silmu tee 18;	12.12.2016

Nr	Küla/alevik	Nimi	Täiendav nimi	Esmakande aeg
100	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Silmu tee 4 korteriühistu	Korteriühistu Ubja Silmu tee 4;	20.11.2017
101	Ubja küla	Rakvere vald, Ubja küla, Sõmeru mnt 1 korteriühistu		12.01.2018
102	Uhtna alevik	Rakvere vald, Uhtna alevik, Laulukaare tn 1 korteriühistu	Korteriühistu Uhtna 6;	22.05.2008
103	Uhtna alevik	Rakvere vald, Uhtna alevik, Mõisa tn 2 korteriühistu	Korteriühistu Uhtna 3;	10.10.2008
104	Uhtna alevik	Rakvere vald, Uhtna alevik, Nooruse tn 20 korteriühistu		12.01.2018
105	Uhtna alevik	Rakvere vald, Uhtna alevik, Nooruse tn 3 korteriühistu		26.10.1998
106	Uhtna alevik	Rakvere vald, Uhtna alevik, Nooruse tn 5 korteriühistu	Uhtna Nooruse 5 KÜ;	13.01.2018
107	Uhtna alevik	Rakvere vald, Uhtna alevik, Nooruse tn 7 korteriühistu		14.06.2006
108	Uhtna alevik	Rakvere vald, Uhtna alevik, Nooruse tn 9 korteriühistu	Korteriühistu Uhtna 5;	15.03.2006
109	Uhtna alevik	Rakvere vald, Uhtna alevik, Silla tn 2 korteriühistu	KORTERIÜHISTU UHTNA 9;	04.06.2004
110	Uhtna alevik	Rakvere vald, Uhtna alevik, Silla tn 4 korteriühistu	Korteriühistu Uhtna 8;	16.05.1997
111	Uhtna alevik	Rakvere vald, Uhtna alevik, Silla tn 6 korteriühistu	Korteriühistu Uhtna 7;	22.03.2005
112	Ussimäe küla	Rakvere vald, Ussimäe küla, Pagusoo tn 1 korteriühistu		11.01.2018
113	Ussimäe küla	Rakvere vald, Ussimäe küla, Pagusoo tn 3 korteriühistu	Korteriühistu Pagusoo 3;	23.04.2009
114	Ussimäe küla	Rakvere vald, Ussimäe küla, Pagusoo tn 5 korteriühistu	Korteriühistu Pagusoo 5;	30.01.2004
115	Ussimäe küla	Rakvere vald, Ussimäe küla, Pagusoo tn 7 korteriühistu	Korteriühistu Pagusoo;	18.05.1999
116	Ussimäe küla	Rakvere vald, Ussimäe küla, Pagusoo tn 9 korteriühistu	Korteriühistu Pagusoo 9;	18.04.2008
117	Vaeküla	Rakvere vald, Vaeküla, Kibuvitsa tee 2 korteriühistu	Korteriühistu Vaeküla 5;	01.06.2000
118	Vaeküla	Rakvere vald, Vaeküla, Mõisavahe tee 2 korteriühistu	Korteriühistu Mõisavahe tee 2;	25.08.2014
119	Vaeküla	Rakvere vald, Vaeküla, Vaeküla tee 11 korteriühistu	korteriühistu Vaeküla elamu 4;	22.08.2003
120	Vaeküla	Rakvere vald, Vaeküla, Vaeküla tee 5 korteriühistu		12.01.2018
121	Vaeküla	Rakvere vald, Vaeküla, Vaeküla tee 6 korteriühistu		12.01.2018
122	Vaeküla	Rakvere vald, Vaeküla, Vaeküla tee 7 korteriühistu		10.01.2018
123	Vaeküla	Rakvere vald, Vaeküla, Vaeküla tee 9 korteriühistu		12.01.2018
124	Vaeküla	Rakvere vald, Vaeküla, Viinavabriku tee 2 korteriühistu		11.01.2018

Nr	Küla/alevik	Nimi	Täiendav nimi	Esmakande aeg
125	Veltsi küla	Rakvere vald, Veltsi küla, Hõbekuuse korteriühistu		11.01.2018
126	Veltsi küla	Rakvere vald, Veltsi küla, Kibuvitsa korteriühistu		13.01.2018
127	Veltsi küla	Rakvere vald, Veltsi küla, Männi korteriühistu		13.01.2018
128	Veltsi küla	Rakvere vald, Veltsi küla, Veltsi tee 1 korteriühistu		12.01.2018
129	Veltsi küla	Rakvere vald, Veltsi küla, Veltsi tee 11 korteriühistu	Korteriühistu VELTSI TEE 11;	04.12.2015
130	Veltsi küla	Rakvere vald, Veltsi küla, Veltsi tee 13 korteriühistu	Korteriühistu Veltsi 13;	25.06.2004
131	Veltsi küla	Rakvere vald, Veltsi küla, Veltsi tee 3 korteriühistu	KÜ Veltsi tee 3;	13.01.2018
132	Veltsi küla	Rakvere vald, Veltsi küla, Veltsi tee 5 korteriühistu		12.01.2018
133	Veltsi küla	Rakvere vald, Veltsi küla, Veltsi tee 7 korteriühistu	Korteriühistu Veltsi tee 7;	21.04.2014

Allikas: Äriregistri teabesüsteem

RAKVERE VALLA ELANIKE KÜSITLUS

SISUKORD

1. Ülevaade elanikkonna küsitlusest	100
1.1. Vastajate profiil.....	100
1.2. Arengukava roll kohalikus elus	103
1.3. Elanikkonna aktiivsus ja huvi kaasa rääkida	104
1.4. Rahulolu elukeskkonna ja pakutavate teenustega.....	108
1.5. Ettevõtluse areng.....	110
1.6. Rahulolu teavitusega.....	111
1.7. Tulevik Rakvere vallas	113

Joonised

Joonis 1: Küsitlusele vastajad vanuserühmade lõikes	100
Joonis 2: Küsitlusele vastajad soo lõikes.....	101
Joonis 3: Küsitlusele vastajate laste arv	101
Joonis 4: Küsitlusele vastajate leibkonna suurus.....	101
Joonis 5: Küsitlusele vastajad haridustaseme lõikes	102
Joonis 6: Küsitlusele vastajad tööalase hõivatuse lõikes.....	102
Joonis 7: Küsitlusele vastajad eluaseme tüübi lõikes	102
Joonis 8: Küsitlusele vastajad elupiirkonna lõikes	103
Joonis 9: Küsitlusele vastajad valla registrisse sissekirjutuse lõikes.....	103
Joonis 10: Küsitlusele vastanute osakaalud arengukava kasutamisel oma tegevuses	104
Joonis 11: Küsitlusele vastanute huvitatus kaasa rääkida	104
Joonis 12: Küsitlusele vastanute valdkondlik huvitatus kaasa rääkida	105
Joonis 13: Küsitlusele vastanute kaasa rääkimise viisi eelistus	105
Joonis 14: Küsitlusele vastanute põhjendused, miks ei soovita kaasa rääkida.....	105
Joonis 15: Küsitlusele vastanute osalemine ühis- ja seltsitegevuses	106
Joonis 16: Küsitlusele vastanute eelistused, millistes tegevustes neile meeldib osaleda	106
Joonis 17: Küsitlusele vastanute põhjendused, miks ei osaleta ühis- ja seltsitegevuses	106
Joonis 18: Küsitlusele vastanute ühisüritustest huvitatus.....	107
Joonis 19: Küsitlusele vastanute hinnang kooskäimise võimaluste piisavuse kohta	107
Joonis 20: Küsitlusele vastanute põhjendused kohalikus ühiskonnaelus osalemise taksituste kohta	108
Joonis 21: Küsitlusele vastanute rahulolu Rakvere vallas pakutavate teenustega	109
Joonis 22: Küsitlusele vastanute rahulolu Rakvere valla tehnilise infrastruktuuriga.....	109
Joonis 23: Küsitlusele vastanute hinnang ettevõtluskeskkonna võimaluste piisavuse kohta	110
Joonis 24: Küsitlusele vastanute põhjendus ettevõtluskeskkonna arengut piiravate tegurite kohta	110
Joonis 25: Küsitlusele vastanute infokanalid ning nende olulisus	111

Joonis 26: Küsitlusele vastanute hinnang valla poolt antava info piisavuse kohta	112
Joonis 27: Küsitlusele vastanute rahulolu valla infolehega Rakvere Valla Sõnumid	112
Joonis 28: Küsitlusele vastanuteni valla infolehe jõudmine.....	112
Joonis 29: Küsitlusele vastanute rahulolu valla koduleheküljega	113
Joonis 30: Rakvere valla vaatamisväärsuste märksõnad	113
Joonis 31: Märksõnad, mis iseloomustavad Rakvere valda	114
Joonis 32: Küsitlusele vastanute hinnang Rakvere vallas arendatavate valdkondade või tegevuste prioriteetsuse kohta.....	114

1. ÜLEVAADE ELANIKKONNA KÜSITLUSEST

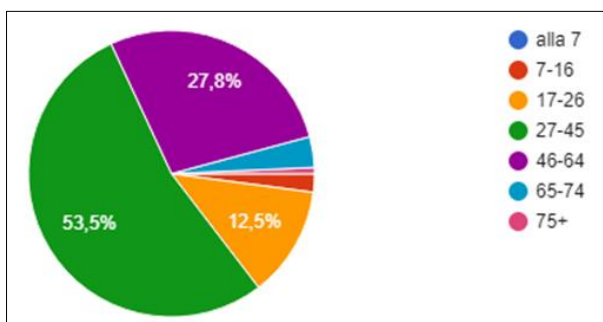
Küsitlus viidi läbi ajavahemikus 27. aprill kuni 31. mai 2018. Küsitlust oli võimalik täita nii elektrooniliselt kui ka paber kandjal. Elektrooniliselt jagati küsitlust valla kodulehel ja Facebookis valla fännilehel. Paber kandjal oli küsitlus kättesaadav valla maikuu infolehes ning raamatukogudes, valla allasutustes ning päevakeskustes.

Küsitlusele vastas kokku 145 inimest, sh 116 elektrooniliselt ja 29 paber kandjal. Arvestades valla elanikkonda, mis seisuga 1. jaanuar 2018 on 5565 elanikku, on küsitluse valim ainult 2,6%. Tavapäraselt loetakse heaks valimiks vähemalt 10% koguvastajate. Sellegipoolest annab vastanute hinnang ülevaate valla haldusterritooriumil esinevatest kitsaskohtadest.

Rakvere valla elanike küsitlusele vastas elanikke 33-st piirkonnast 51-st, sh kõigist 4-st alevikust.

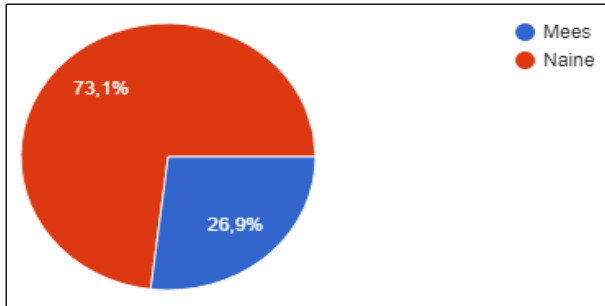
1.1. Vastajate profiil

Elanike küsitluses oli vastajate profiili tuvastamiseks küsitud nende vanuserühma, sugu, laste arvu, leibkonna suuruse, Rakvere vallas elatud aja, hariduse, tööalase hõivatuse, eluaseme tüübi, elupiirkonna ning valla registrisse sissekirjutuse kohta.

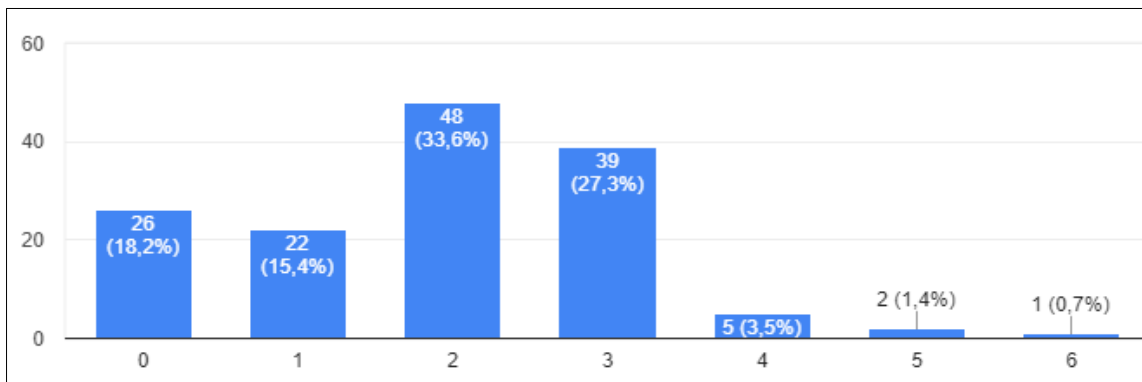
Joonis 9: Küsitlusele vastajad vanuserühmade lõikes

Elanikkonna küsitlusele vastas kõige enam ehk 53,5% vanuserühmas 27-45 eluaastat. Arvuliselt oli neid 77. Teise suurema grupi moodustasid vastajad vanuserühmas 46-64, keda oli 27,8% ehk 40 vastajat. Noorte vanuserühmas, mis on 17-26, oli vastajaid 12,5% ehk 18 vastajat. Ülejäänud vanuserühmad moodustasid koguvastajatest 6,2% ehk 10 vastajat.

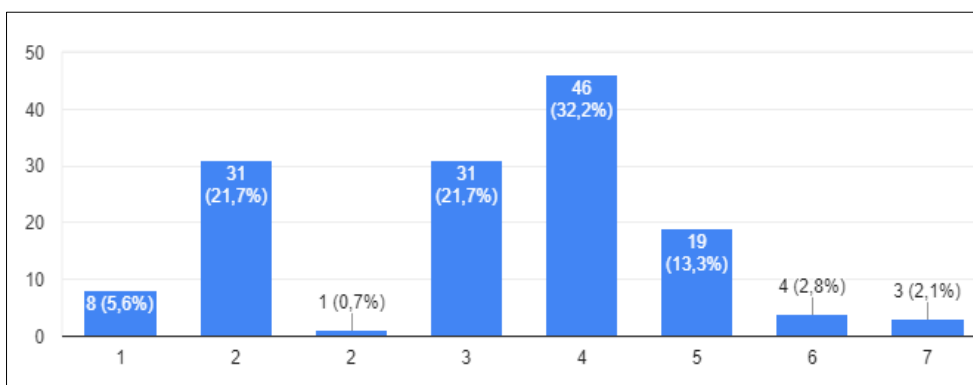
Joonis 10: Küsitlusele vastajad soo lõikes

Soolises jaotuses oli kõige enam vastanutest naised (73,1%). Meeste osakaal jäi ligikaudu 1/3 juurde. Arvuliselt oli naissoost vastajaid 106 ja meessoost vastajaid 39.

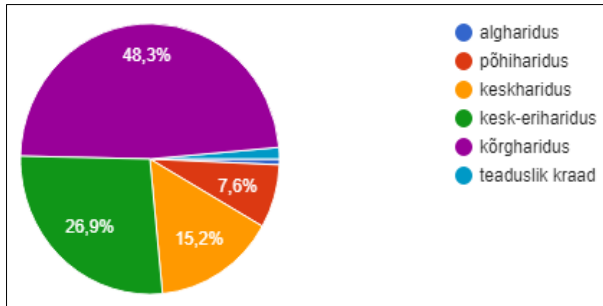
Joonis 11: Küsitlusele vastajate laste arv

Vastanute hulgas oli kõige rohkem vastanuid, kel oli 2 (33,6%) või 3 (27,3%) last. Vastanute hulgas oli ka perekondi, kus on 5 ja 6 last. 18,2%-l vastanutest ei olnud ühtegi last. Seega enamus vastajaid oli sellised perekonnad, kus on 2-3 või enam lapsi. Sellest tulenevalt võib arvestada, et nende tagasiside puudutab paljuski lastega ning nende arenguga seotud valdkondi.

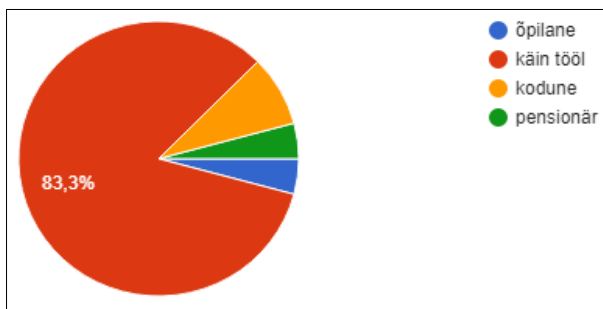
Joonis 12: Küsitlusele vastajate leibkonna suurus

Vastavalt vastanute laste arvule oli kõige enam leibkonnas 4 liiget (32,2%). Kuna vastanute hulgas oli ka elanikke, kel lapsed elavad juba iseseivat elu, siis leibkonna suurused ei vasta enam üksühele laste arvule. Sellegipoolest saab arvestada, et küsitlusele on vastanud suures osas lastega perekonnad.

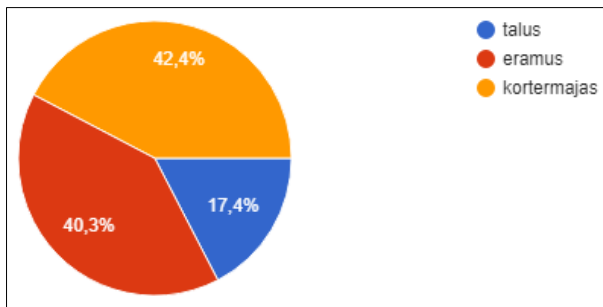
Joonis 13: Küsitlusele vastajad haridustaseme lõikes

Vastanute haridustase on suures osakaalus kõrgharidus (48,3%) ning kesk-eriharidus (26,9%). Kuna vastanute hulgas oli ka vanusegrupi 7-16 esindajaid, siis on siin näha ka alghariduse ja põhiharidusega vastajaid. Põhiharidusega vastajate hulgas on 9 täisealist 11-st vastajast.

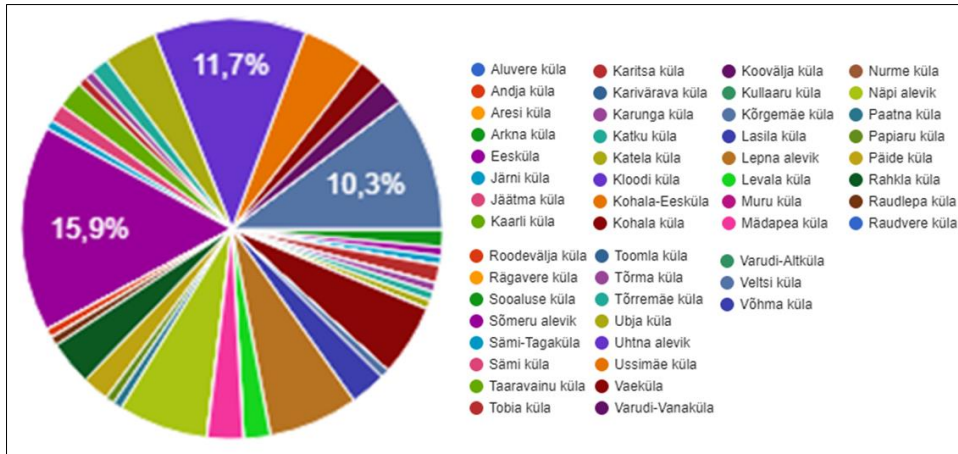
Joonis 14: Küsitlusele vastajad töölase hõivatuse lõikes

Vastanute seas oli kõige enam tööl käivaid (83,3%) elanikke. Õpilaste osakaal moodustas 4,2% ja pensionärid 4,2%. Vastajad, kelle hõivatuse staatus on kodune, moodustas 8,3%.

Joonis 15: Küsitlusele vastajad eluaseme tüübi lõikes

Vastanute hulgas oli kõige enam kortermajas (42,4%) ja eramus (40,3%) elavaid elanikke. Talumajas elab 17,4% vastanutest. Tavapäraselt on kortermajas ja eramus elavate elanike mured ja probleemid erinevad ning sellest tulenevalt tuleb ka küsitluse hinnanguid hinnata sellest asjaolust tulenevalt.

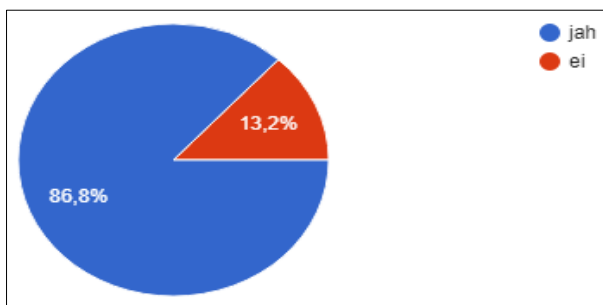

Joonis 16: Küsitlusele vastajad elupiirkonna lõikes

Rakvere valla elanike küsitlusele vastas elanikke 33-st piirkonnast 51-st, sh kõigest 4-st alevikust.

Vastanute hulgas olid kõige aktiivsemad piirkonnad Sõmeru alevik (23 vastanut, 15,9%), Uhtna alevik (17 vastanut, 11,7%), Veltsi küla (15 vastanut, 10,3%), Näpi alevik (10 vastanut, 6,9%), Lepna alevik (10 vastanut, 6,9%), Kohala küla (8 vastanut, 5,5%), Ussimäe küla (7 vastanut, 4,8%), Ubja küla (6 vastanut, 4,1%) ja Rahkla küla (5 vastanut, 3,4%). Ülejäänud piirkondadest oli vähem kui 5 vastanut.

Küsitlusele polnud vastajaid Aluvere küla, Andja küla, Aresi küla, Jäätma küla, Kaarli küla, Karivärava küla, Kloodi küla, Kohala-Eesküla, Koovälja küla, Kullaaru küla, Muru küla, Nurme küla, Raudvere küla, Rägavere küla, Soosaluse küla, Toomla küla, Varudi-Altküla ega Võhma küla elanike seast ehk 18 külast.

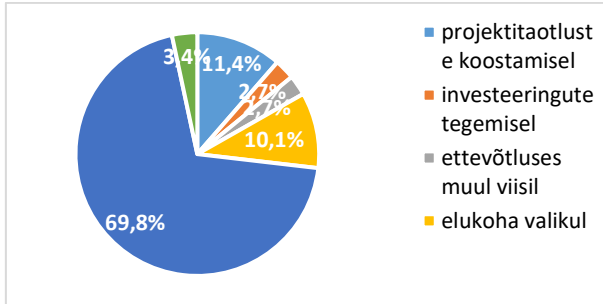

Joonis 17: Küsitlusele vastajad valla registrisse sissekirjutuse lõikes

Vastanutest 86,8% omab Rakvere vallas sissekirjutust. 13,2% ehk 19 vastajat ei oma Rakvere vallas sissekirjutust. Peamine põhjus, miks vallas sissekirjutus puudub, on Rakvere linna lasteaiakohad ja koolid. Rakvere linn eelistab lasteaiade jaotamisel esmalt lapsi, kes on Rakvere linna sissekirjutusega.

1.2. Arengukava roll kohalikus elus

Rakvere valla küsitluses küsiti vastajatelt, kas nad on oma tegevuses kunagi võtnud aluseks valla arengukava.

Joonis 18: Küsitlusele vastanute osakaalud arengukava kasutamisel oma tegevuses

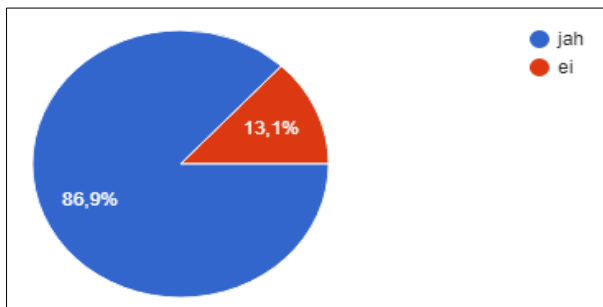
69,8% vastanutest vastas, et neil pole valla arengukava oma tegevustes kunagi vaja olnud. 10,1% vastanutest on arengukava kasutanud elukoha valikul. 11,4% vastanutest on arengukava kasutanud projektitaotluste koostamisel, 2,7% ettevõtluses muul viisil ning 2,7% investeeringute tegemisel. Ülejäänud vastused ehk 3,4% on muudel põhjustel. Vaid ligikaudu 1/3 vastanutest kasutab arengukava oma tegevustes nende jaoks vajalikul põhjusel. Sellest tulenevalt tuleb elanikkonnale teavitustööd teha, milline roll on arengukaval valla eelarve koostamisel ning igapäeva töös.

Küsitluses küsiti, millised teemad või valdkonnad vajavad arengukavas täiendavat kajastamist.

Vastajad on kõige enam välja toonud kruusateede kehva seisukorra ning lastele ja noortele vabaaja veetmise võimaluste vähesuse. Lisaks on välja toodud, et kergliiklusteid võiks vallas rohkem olla.

1.3. Elanikkonna aktiivsus ja huvi kaasa rääkida

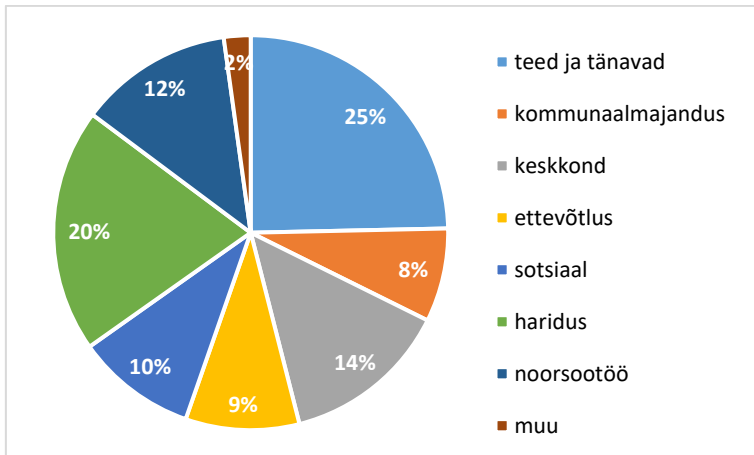
Valla arengus on oluline roll ka elanikkonna tahte arenguküsimustes kaasa rääkida. Läbi elanike hinnangute ning kitsaskohtade väljatoomise saab olulist informatsiooni, millises suunas on kõige efektiivsem tegutseda.

Joonis 19: Küsitlusele vastanute huvitus kaasa rääkida

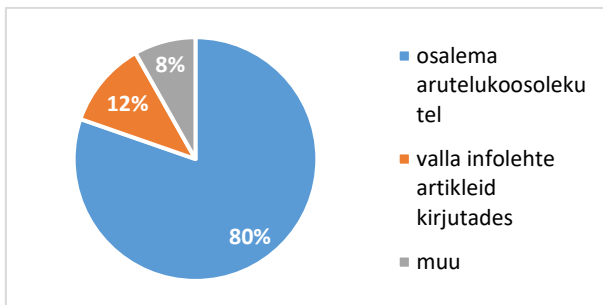
Vastajate huvi Rakvere valla arendamise küsimustes kaasa rääkida on suur. 86,9% vastanutest soovib kaasa rääkida ning 13,1% seda teha ei soovi. Selline suur huvi vastanute hulgas on ilmne, kuna vastasel juhul poleks nad ka oma aega pühendanud küsitlusele vastamiseks. Sellegipoolest on ligikaudu 1/8 vastanutest andnud hinnangu, et nad ei soovi Rakvere valla arendamise küsimustes kaasa rääkida.

Küsitluses paluti kaasarääkimise huvi korral märkida, millistes valdkondades või teemades soovitakse kaasa rääkida.

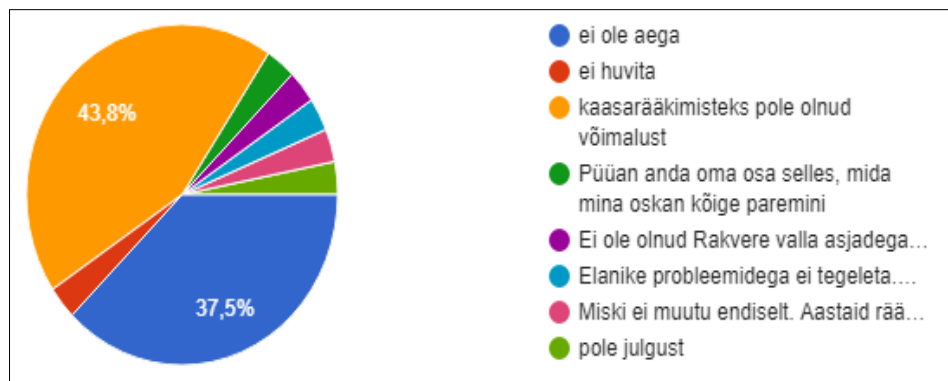
Joonis 20: Küsitlusele vastanute valdkondlik huvitatus kaasa rääkida

Kõige enam soovitakse kaasa rääkida teede ja tänavate (24,7%), hariduse (20,0%), keskkonna (13,7%), noorsootöö (12,6%), ettevõtluse (9,3%), sotsiaali (9,9%) ja kommunaalmajanduse (7,7%) teemadel.

Joonis 21: Küsitlusele vastanute kaasa rääkimise viisi eelistus

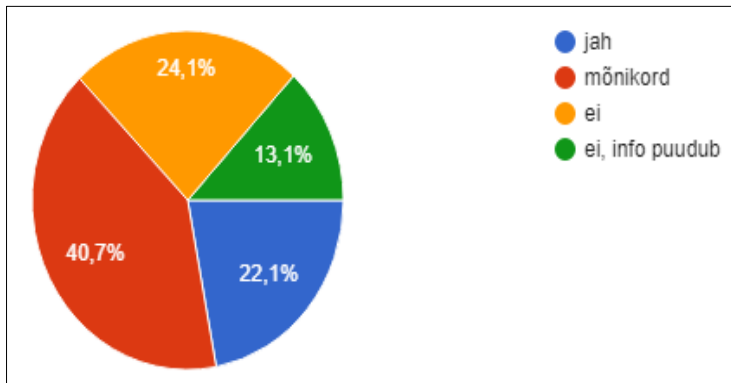
Kaasarääkimise viisidest oli kõige enam märgitud arutelukoosolekutel osalemine (87,4%) ning valla infolehte artiklite kirjutamine (13,7%).

Joonis 22: Küsitlusele vastanute põhjendused, miks ei soovita kaasa rääkida

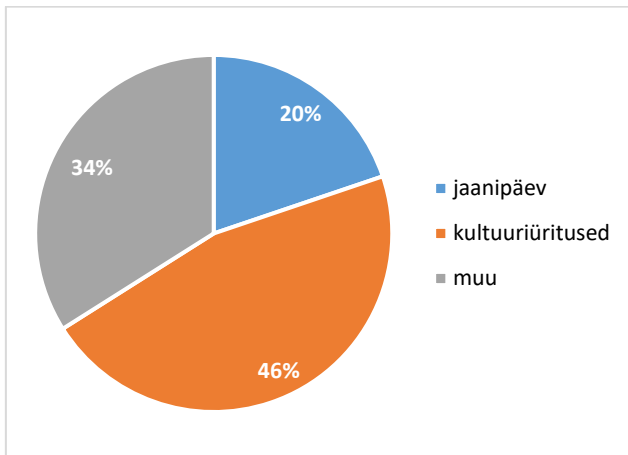
13,1% vastanutest ei soovi kaasa rääkida ning kõige suuremad põhjused selleks on, et kaasarääkimiseks pole antud võimalust (43,8%) ja selleks ei ole aega (37,5%).

Mitteainult kaasarääkine pole viis valla arengu toetamiseks, vaid ka ühis- ja seltsitegevuses osalemine.

Joonis 23: Küsitlusele vastanute osalemine ühis- ja seltsitegevuses

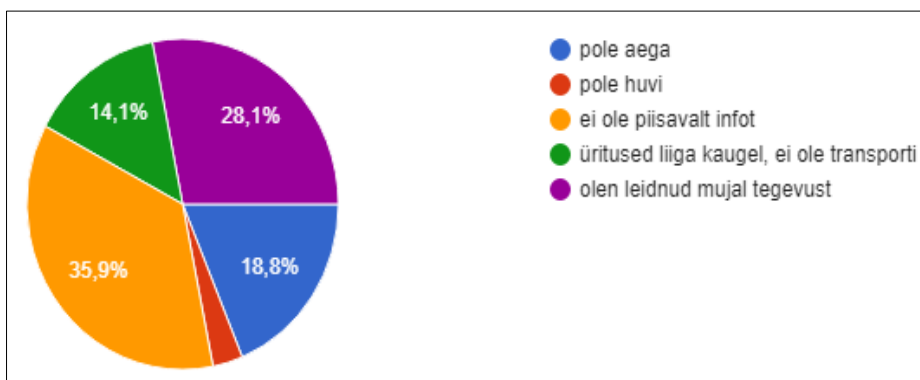
Vastanutest 22,1% osaleb Rakvere valla ühis- ja seltsitegevuses, 40,7% osaleb mõnikord, 24,1% ei osale ning 13,1% ei osale, kuna info puudub. Seega osaleb ja mõnikord osaleb ühis- ja seltsitegevuses 62,8% vastanutest ning 37,2% ei osale.

Joonis 24: Küsitlusele vastanute eelistused, millistes tegevustes neile meeldib osaleda

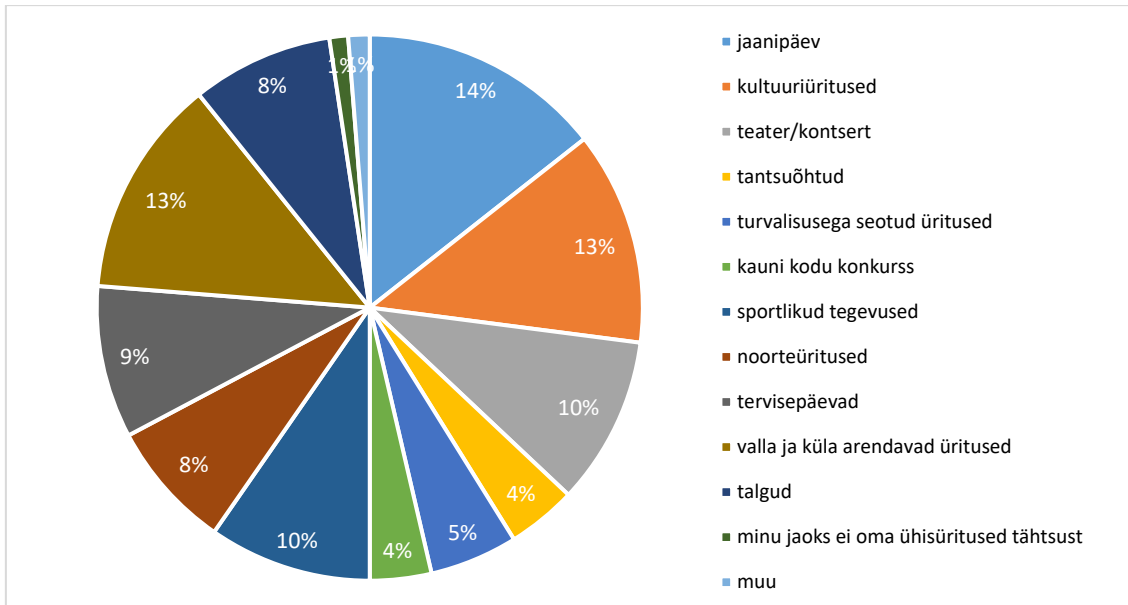
Küsitluse küsiti, millistest tegevustes meeldib vastajatel osaleda. Kõige enam märgiti, et meeldib osaleda kultuuriüritustel (46%) ja jaanipäeval (20%). Muud tegevused jäid 34% hulka.

37,2% vastanutest, kes vastasid, et ei osale Rakvere valla ühis- ja seltsitegevuses või ei oma piisavalt infot osalemiseks, paluti oma vastust ka põhjendada.

Joonis 25: Küsitlusele vastanute põhjendused, miks ei osaleta ühis- ja seltsitegevuses

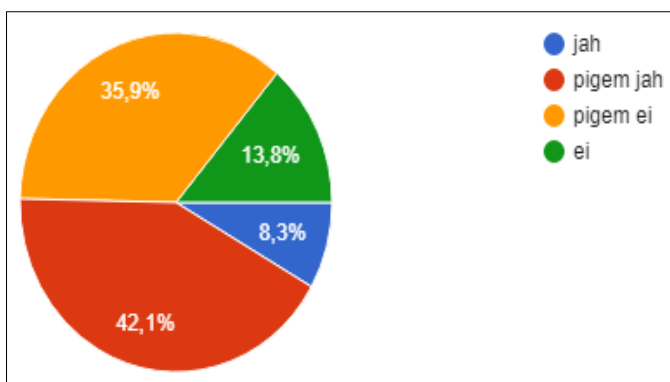
Põhjendused, mis Rakvere valla ühis- ja seltsitegevuses ei osaleta on peamiselt selles, et ei ole piisavalt infot (35,9%) või siis on leitud mujal tegevust (28,1%). Suurel osal (18,8%) vastanutest ei ole ühis- ja seltsitegevuseks aega.

Joonis 26: Küsitlusele vastanute ühisüritustest huvitatus

Küsitluse küsiti, millistest ühisüritustest on vastajad huvitatud. Kõige enam märgiti, et on huvi osaleda on jaanipäeval (14%), valla ja küla arendavatel üritustel (13%), kultuuriüritustel (13%), sportlikel tegevustel (10%), teatris ja kontsertidel (10%), talgutel (8%), noorteüritustel (8%), tervispäevadel 9%), turvalisusega seotud üritustel (5%), tantsuõhtutel (4%), kauni kodu konkursil (4%). Ülejäänud vastusevariante märgiti vähestel kordadel.

Kui vaadelda vastuseid, millistel ühisüritustel meeldib osaleda ning millistest ühisüritustest ollakse huvitatud, siis huvi on mitmekesisem kui hetkel osaleda saab. Sellest lähtuvalt tuleks ühisürituste valikut mitmekesistada ning teha laialdast teavitustööd toimuvast.

Joonis 27: Küsitlusele vastanute hinnang kooskäämise võimaluste piisavuse kohta

Teine aspekt on, kas elanikele on nende piirkonnas tagatud piisavad kooskäämise võimalused. Vastanute arvamused kooskäämise võimaluste osas on vastandlikud. 35,9% arvas, et pigem ei ole piirkonnas tagatud piisavad kooskäämise võimalused ning 42,1% arvas, et pigem on tagatud.

Kui vaadelda neid vastused piirkonniti, siis „jah“ vastasid piirkonnad nagu Ussimäe küla, Sõmeru alevik, Vaeküla, Näpi alevik ja Rahkla küla.

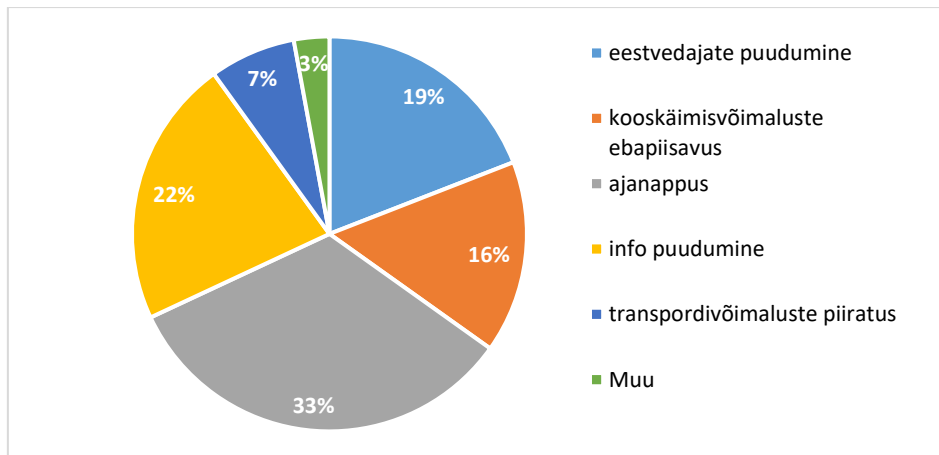
„pigem jah“ vastasid piirkonnad nagu Sõmeru alevik, Näpi alevik, Kohala küla, Ubja küla, Uhtna alevik, Järni küla, Levala küla, Lasila küla, Mädapea küla, Lepna alevik, Eesküla, Ussimäe küla, Vaeküla, Katku küla, Varudi-Vanaküla, Rahkla küla ja Sämi küla.

„pigem ei“ vastasid piirkonnad nagu Sõmeru alevik, Lepna alevik, Karitsa küla, Näpi alevik, Tõrremäe küla, Varudi-Vanaküla, Mädapea küla, Roodevälja küla, Rahkla küla, Veltsi küla, Taaravainu küla, Lasila küla, Uhtna alevik, Papiaru küla, Veltsi küla, Tõrma küla, Päide küla, Raudlepa küla, Tobia küla, Sämi-Tagaküla, Paatna küla, Kohala küla, Kõrgemäe küla, Levala küla, Karunga küla ja Sämi küla.

„ei“ vastasid piirkonnad nagu Arkna küla, Ussimäe küla, Lepna alevik, Näpi alevik, Päide küla, Veltsi küla, Mädapea küla, Uhtna alevik, Katela küla ja Taaravainu küla.

Vallas on mitmeid piirkondi, kus kooskäimise võimalused puuduvad täielikult. Lisaks puudub ka transport teise piirkonna tegevustest osa võtta.

Peamised puudused kooskäimise võimaluste piisavuse osas on ruumide ja eestvedajate puudumine.

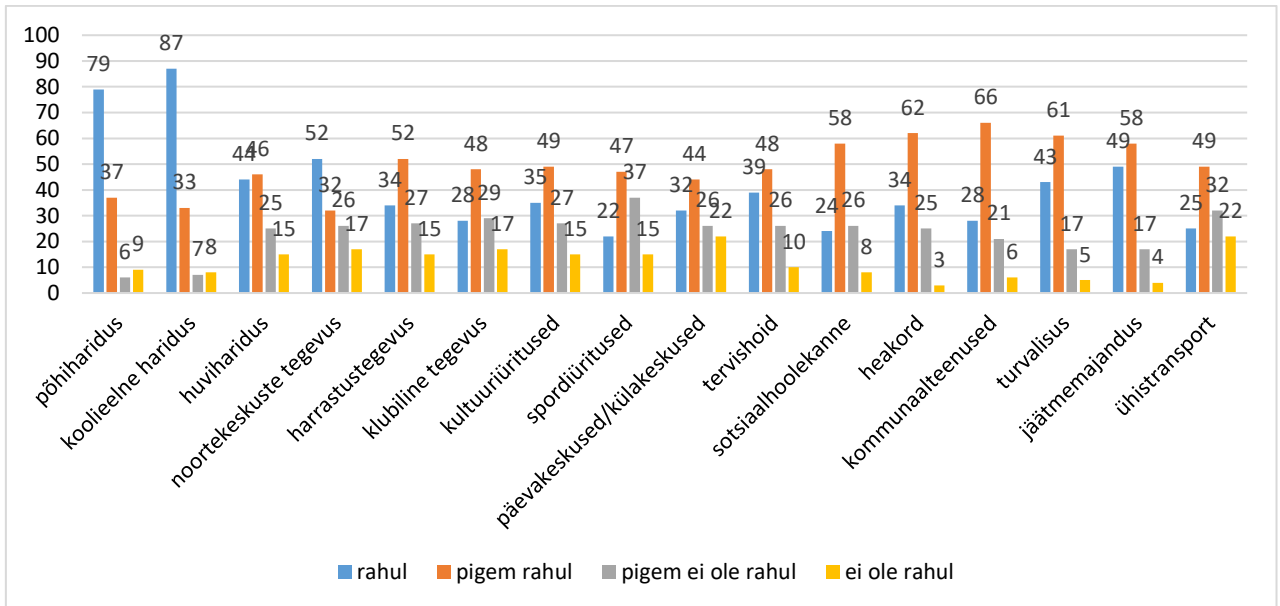

Joonis 28: Küsitlusele vastanute põhjendused kohalikus ühiskonnaelus osalemise takistuste kohta

Küsiti ka, mis on vastajale takistuseks kohalikus ühiskonnaelus osalemiseks. Peamisteks takistusteks on ajanappus (33%), info puudumine (22%), eestvedajate puudumine (19%), kooskäimisvõimaluste ebapiisavus (16%) ja transpordivõimaluste piiratus (7%).

1.4. Rahulolu elukeskkonna ja pakutavate teenustega

Rakvere valla elanikkonna küsitluses paluti vastajatel hinnata, kuidas nad on rahul vallas pakutavate teenustega. Hinnangu sai anda järgmistele teenustele: põhiharidus, koolieelne haridus, huviharidus, noortekeskuste tegevus, harrastustegevus, klubiline tegevus, kultuuriüritused, spordiüritused, päevakeskused/külakeskused, tervishoid, sotsiaalhoolekanne, heakord, kommunaalteenused, turvalisus, jäätmemajandus, ühistransport

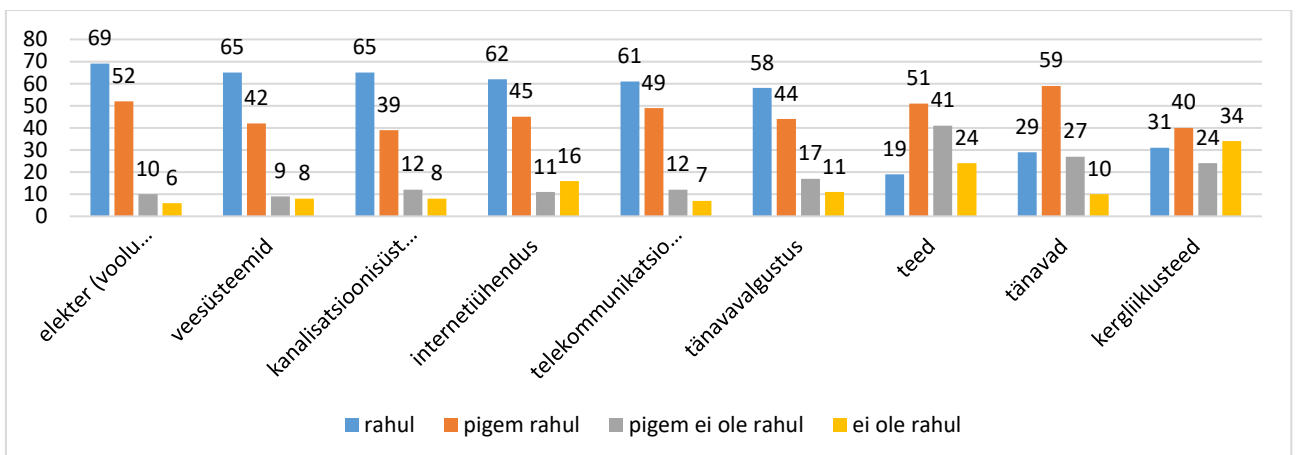

Joonis 29: Küsitlusele vastanute rahulolu Rakvere vallas pakutavate teenustega

Rakvere vallas pakutavate teenuste hinnangute järgi ollakse kõige enam rahul vallas pakutava põhihariduse, noortekeskuste tegevuse, jäätmemajanduse korralduse ja turvalisusega. Rahulolematust on kõige enam ühistranspordi puudulikkusega, päevakeskuste ja külakeskuste vähesusega ning vaba aja tegevuste vähesusega, sh spordiürituste.

Pakutavate teenustega mitterahulolu põhjustena toodud põhjenduste näitel on suureks probleemiks elanike transpordivõimaluste piiratus, seda nii koolides käimiseks kui ka huvitegevuses osalemiseks. Lisaks tuuakse välja ühis- ja spordiürituste vähesust. Muret teeb ka prügimajanduse ja heakorra piirkonniti madal tase. Puudust tuntakse ka eestvedajatest või siis tuntakse muret nende pideva vahetumise osas.

Elanikkonna küsitluses paluti vastajatel hinnata, kuidas nad on rahul valla tehnilise infrastruktuuriga. Hinnangu sai anda järgmistele teenustele: elekter (voolu kõikumine), veesüsteemid, kanalisatsioonisüsteemid, internetiühendus, telekommunikatsioonid, tänavavalgustus, teed, tänavad, kergliiklusteed

Joonis 30: Küsitlusele vastanute rahulolu Rakvere valla tehnilise infrastruktuuriga

Rakvere valla tehnilise infrastruktuuri osas on elanikud rahul elektri, vee- ja kanalisatsioonisüsteemidega, internetiühendusega, telekommunikatsioonidega ning tänavavalgustusega. Rahulolematust on teede ja tänavate olukorraga ning kergliiklusteede

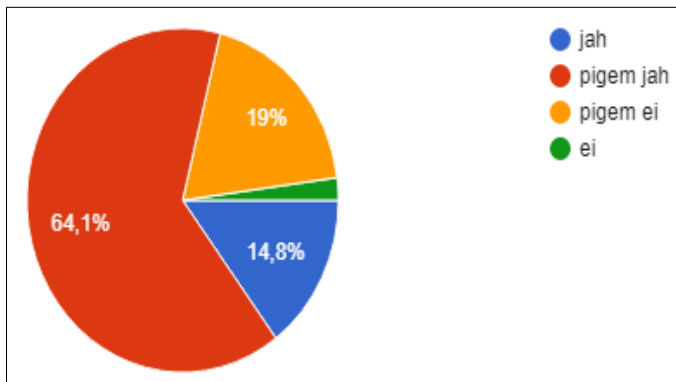
vähesusega. Põhjenduste põhjal on suurimaks probleemiks teede seisukord ning kergliiklusteede vähesus.

Küsitluses paluti loetleda teenuseid (näiteks kool, lasteaed, arstiabi, huvitegevus), mida tarbitakse täna väljaspool valda (näiteks Rakvere linnas) ning valikut põhjendada. Kõige enam kasutatakse väljaspool valda arstiabi, lasteaia ja kooli teenuseid.

1.5. Ettevõtluse areng

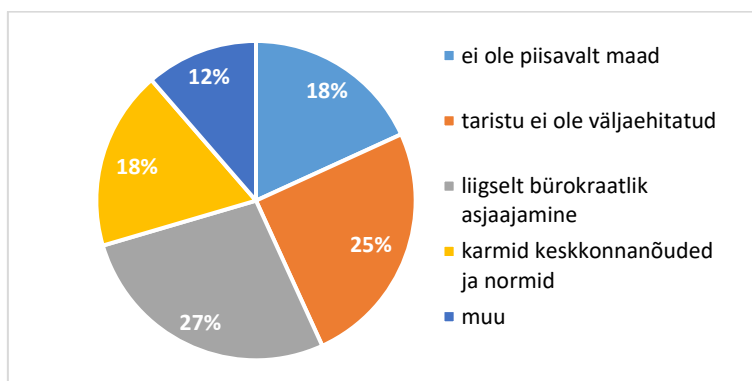
Rakvere vallas on äriregistri andmetel registrisse kantud 14 aktsiaseltsi ja 602 osaühingut ning 137 füüsilisest isikust ettevõtjat.

Rakvere valla elanikkonna küsitluses küsiti vastajate arvamust ettevõtluskeskkonna võimaluste piisavuse ning selle arengut takstivate tegurite kohta.

Joonis 31: Küsitlusele vastanute hinnang ettevõtluskeskkonna võimaluste piisavuse kohta

Üle poolte vastanutest (64,1%) arvas, et Rakvere vallas on ettevõtluskeskkonna arenguks pigem piisavalt võimalusi. 19% vastanutest arvas, et vallas pigem ei ole piisavalt võimalusi ettevõtluse arenguks.

Joonis 32: Küsitlusele vastanute põhjendus ettevõtluskeskkonna arengut piiravate tegurite kohta

Vastajad arvasid, et ettevõtluse arengu võimalusi takistab liigselt bürokratlik asjaajamine (27%), asjaolu, et taristu pole välja ehitatud (25%), maa ebapiisavus (18%) ning liigselt karmid keskkonnanõuded ja normid (18%).

Küsitluses küsiti, millist laadi ettevõtluse arenguks on Rakvere vallal vastajate arvates eeldusi ja ressursse.

Vastajate valikud ettevõtlusvaldkondade eelduste ja ressursside olemasolu osas:

Puhkemajandus ja vaba aja veetmine (50)

Tootmine (40)

Teenindus (14)

Toitlustus (5)

Põllumajandus (2)

Puidutööstus

Metsamajandus

Loomakasvatus

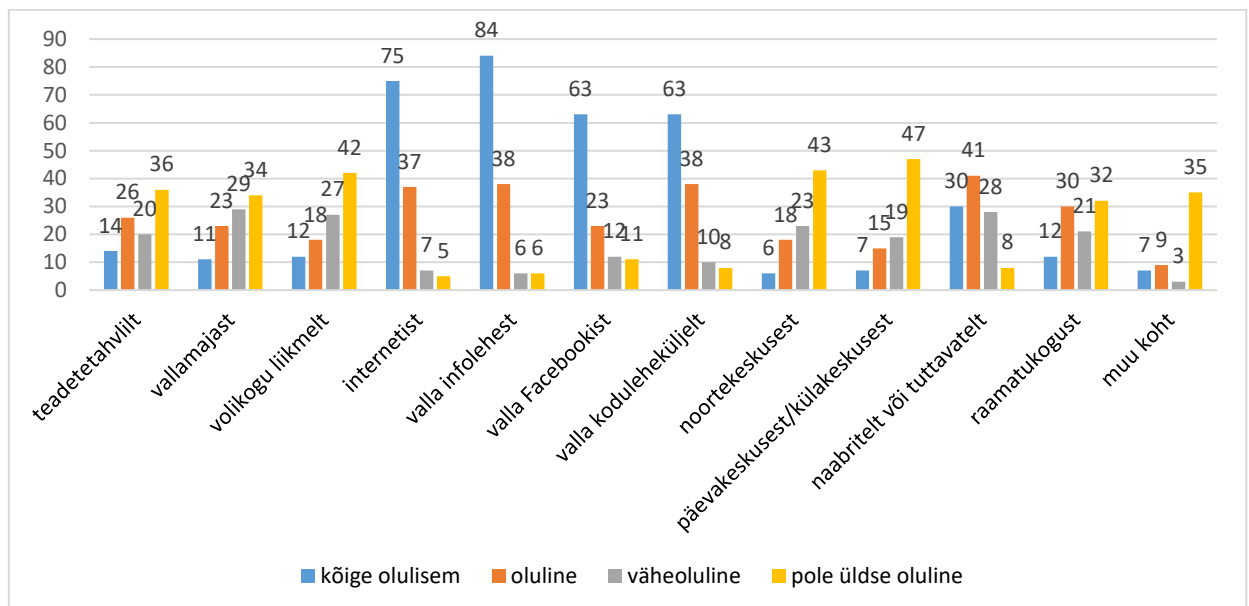
Kaubandus

Logistika

Kõige enam arvati, et Rakvere vallas on eeldusi ja ressursse puhkemajanduse ja vaba aja veetmise arendamiseks. Samuti on valla territooriumil piisavalt maad ja eeldusi, et rajada juurde tootmise valdkonnaga tegelevaid ettevõtteid.

1.6. Rahulolu teavitusega

Rakvere valla elanikkonna küsitluses paluti vastajatel hinnata, kuidas nad on rahul vallas teavitusega ning info levikuga. Oluline oli välja tuua ka infokanali olulisus. Hinnangu sai anda järgmistele infokanalitele: teadetetahvel, vallamaja, volikogu liikmed, internet, valla infoleht, valla Facebooki leht, valla koduleht, noortekeskused, päevakeskused/külakeskused, naabrid või tuttavad, raamatukogu, muu koht.

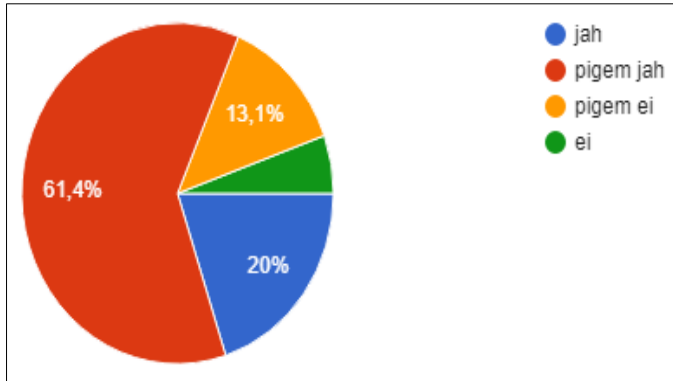

Joonis 33: Küsitlusele vastanute infokanalid ning nende olulisus

Vastusevariandi "muu koht" puhul märgiti järgmised allikad:

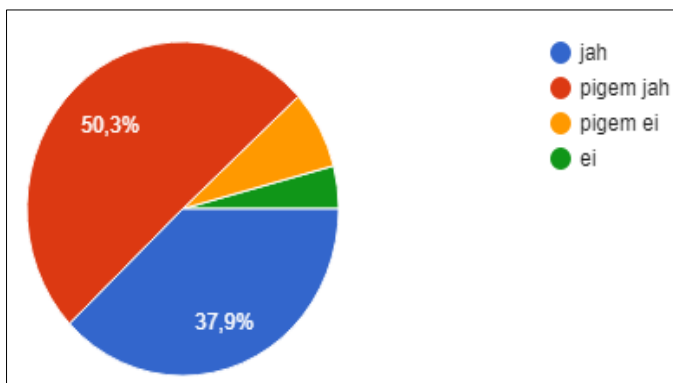
- Lehest, mis käib
- Töökohas
- Vallas toimivate MTÜ-de infokanalite kaudu
- Väga raske on mingit infot saada
- Vallaleht, kui see postkasti tuleb, vahel on ka kadunud
- Vallaleht ja kodulehekülg

Kõige olulisemaks infokanaliks, kust vastajad Rakvere vallas toimuva kohta, on nende hinnangul internet, valla infoleht, valla Facebooki leht ja valla kodulehekülg. Sellest tulenevalt tuleb vallaga seonduvat informatsiooni jagada kõigis neljas infokanalisis ning lisaks ka allasutustes.

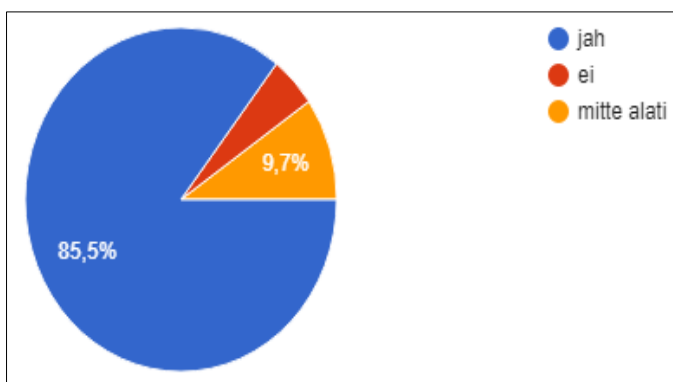
Joonis 34: Küsitlusele vastanute hinnang valla poolt antava info piisavuse kohta

Enamik vastanuid on Rakvere valla poolt antava infoga rahul (81,4%), rahulolematuid on vähem kui ¼ ehk 18,6%.

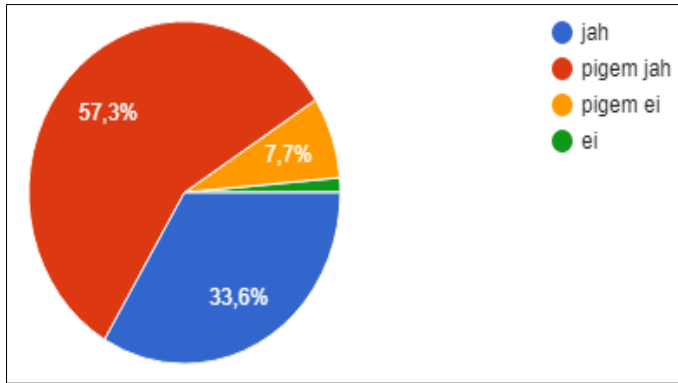
Joonis 35: Küsitlusele vastanute rahulolu valla infolehega Rakvere Valla Sõnumid

Rakvere valla infolehega Rakvere Valla Sõnumid on vastajad enamuses rahul (88,2%), rahulolematuid on 11,8%.

Joonis 36: Küsitlusele vastanuteni valla infolehe jõudmine

Rakvere valla infoleht Rakvere Valla Sõnumid jõuab enamus vastajatest (85,5%), ülejäänutele infoleht ei jõu või jõuab üle ühe korra. Sellest lähtuvalt tuleb läbirääkida lehekanded Omnivaga.

Joonis 37: Küsitlusele vastanute rahulolu valla koduleheküljega

Rakvere valla kodulehega on rahul samuti enamuse vastajatest (90,9%) ning ülejäänud vastajad ei pea valla kodulehte sisukaks või piisavalt informeerivaks.

1.7. Tulevik Rakvere vallas

Rakvere valla elanikkonna küsitluses paluti nimetada kohalikke vaatamisväärsusi, millel võiks olla suurem tuntus ja mis võiks huvi pakkuda valda külastavatele või siit läbi sõitvatele inimestele.

Kõige huvipakkumaks vaatamisväärsuseks pakuti mõisaid (Arkna, Kloodi, Kullaaru, Lasila, Mädapea, Uhtna, Veltsi), kuid ka Sõmerul asuvat vallamaja. Nimetati ka erinevaid mälestusmärke ja kive nagu Eduard Bornhöhe kivi ja Kreutzwaldi kivi.

Kommentaaridena toodi välja, et valla koduleht ei kajasta vallas pakutavate vaatamisväärsuste infot ning turistil ei ole võimalik vaatamisväärsuste kohta infot leida.

Vastajate pakutud vaatamisväärsused:

Joonis 38: Rakvere valla vaatamisväärsuste märksõnad

- Transport Sõmerult Tallinna
- Vana Rakvere vald on võrdväärne osapool kogu uue valla arenguks.
- Massaažituba, iluteenused
- Kergliiklustee
- Kergliiklusteed Kohala-Uhtna-Rahkla-Sämi
- Turism
- Rohkem ühistransporti
- Kergliiklustee Levala-Rakvere
- Transport linna
- Kohalikud teed, eelkõige kruusateed.